DİYAR 2 KAPAKLAR.qxt_Layout 1 23.08.2021 ÖÖ 12:42 Page 1

Diyar-ı Türk

YIL:2 SAYI: 3 HABER, KÜLTÜR, SANAT, AKTÜEL, EKONOMİ

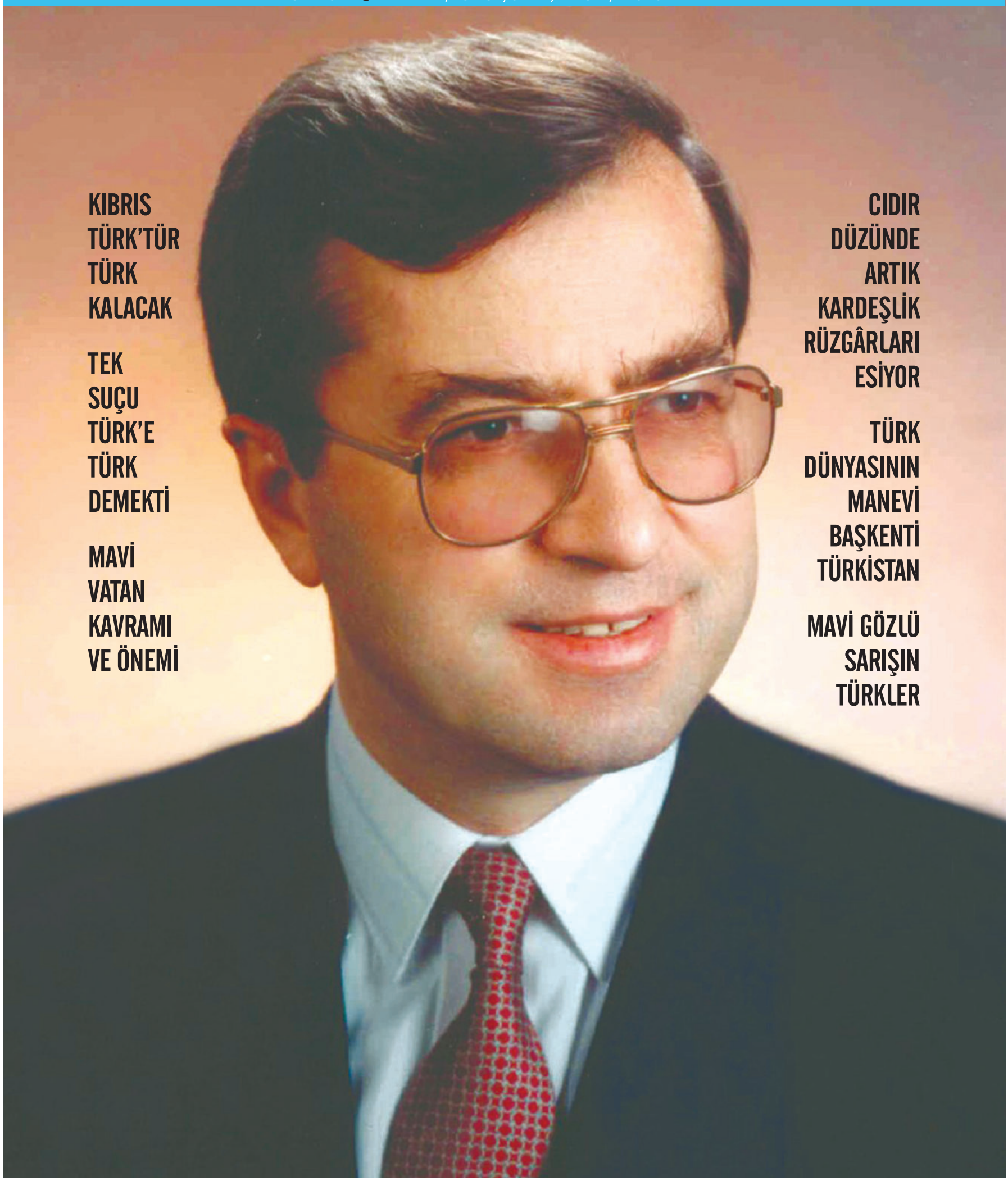

KIBRIS TÜRK'TÜR TÜRK KALACAK

TEK SUÇU TÜRK'E TÜRK DEMEKTİ

MAVİ VATAN KAVRAMI VE ÖNEMİ

CIDIR DÜZÜNDE ARTIK KARDEŞLİK RÜZGÂRLARI ESİYOR

TÜRK DÜNYASININ MANEVİ BAŞKENTİ TÜRKİSTAN

MAVİ GÖZLÜ SARIŞIN TÜRKLER

DİYAR 2 KAPAKLAR.qxt_Layout 1 23.08.2021 ÖÖ 12:42 Page 2

TEPE-KENT

YAPI - İNŞAAT - TEMİZLİK

"Dünyayı temizliyor, kentlere değer katıyoruz"

- ✔ Kent Temizliği ve Atık Yönetimi
- ✔ Çöp Toplama Araçları
- ✔ Düzenli Depolama Tesisi İşletimi
- ✔ Park Bahçe Bakım ve Onarımı
- ✔ Vidanjör ve Kanallama Hizmetleri
- ✔ Destek Personel Hizmetleri
- ✔ Veteriner Sağlık Bakım Hizmetleri
- ✔ Hafriyat ve Nakliyat Hizmetleri
- ✔ İnşaat Hizmetleri
- ✔ Tarım Ürünleri İthalat ve İhracatı

Merkez: Barbaros Mah. Mor Menekşe Sokak Deluxia Suites
A Blok No:3/9 ATAŞEHİR / İSTANBUL
Şube: Akınlar Mah. 2577. Sokak No: 3 Sebze Hali Yanı DÜZCE
Telefon: +90 (380) 514 14 29 +90 (380) 514 14 29

Web: www.tepekenttemizlik.com.tr
Email: info@tepekenttemizlik.com.tr

DİYAR 2 SIRALAMA.qxt_Layout 1 23.08.2021 ÖÖ 12:23 Page 1

Diyar-ı Türk

İmtiyaz Sahibi
TUNA MEDYA

Genel Yayın Yönetmeni
Şükrü GÖKKAYA

Yazı İşleri Müdürü
Neslihan ÇETİN

DANIŞMA KURULU
Abzal SAPARBEKULY
Dr. Faruk ÖZLÜ
Rafet VERGİLİ
Hikmet EREN
Dr. İrina YÜSEMBELİ

Görsel Yönetmen
Burçin Tuncer Üçsular

TEMSİLCİLİKLER

Azerbaycan
İrade NUREDDİNGIZI

Kazakistan
Galimzhan SEİLOV

Moldova
Ludmila SERT

Kosova
Nafis LOKVİCA

Web: www.diyariturk.net
Email: diyariturk@gmail.com

Adres: 100. Yıl Mahallesi
1010 Noldu Cad. 30/11
KARABÜK
Telefon: +90 530 4646059

Turan'a Giden Yol İstanbul'dan Geçiyor...!

Türk Dünyasında son dönemde güzel gelişmeler yaşanıyor. Tabi tüm bu yaşananlar bizlerin de geleceğe umutla bakmasına neden oluyor.

Hepimizin de malumu olduğu üzere Türkiye, Kazakistan, Azerbaycan ve Kırgızistan, 3 Ekim 2009 Nahçıvan Anlaşması ile Türk Dili Konuşan Ülkeler İşbirliği Konseyi'ni kurdular. Konseye 2019'daki Bakü zirvesinde Özbekistan tam üye, Macaristan ise gözlemci üye olarak dâhil oldu. Ancak Macaristan ilerleyen dönemde tam üyelik başvurusu yapabileceğini belirtmeyi de ihmal etmedi.

Ve o toplantıda Türk Dünyasının aksakalı, Kazakistan'ın kurucu Cumhurbaşkanı Elbaşı Sayın Nursultan Nazarbayev ortaya son derece önemli bir fikir attı ve konseyin adının "Türk Devletler Teşkilatı" olmasını önerdi. Bu fikir diğer devlet başkanlarında ve 350 milyonluk Turan ailesinde büyük bir heyecan uyandırdı. Örneğin; 31 Mart 2021 tarihinde Türk Dünyasının manevi başkenti, Kazakistan'ın Türkistan şehrinde yapılması planlanan ancak pandemi nedeniyle online olarak gerçekleştirilen zirvede konuşan Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan birlik için "aile meclisimiz" ifadesini kullandı ve adeta birliğin nereye ilerlediğinin sinyallerini verdi.

12 Kasım 2021 tarihinde Istanbul'da gerçekleşecek olan tarihi zirve asırlardır hayali kurulan Turan ülküsünün gerçekleştiği zirve olabilir. Bu birlik daha da büyüyebilir, ekonomik, askeri ve kültürel açıdan son derece önemli bir misyon üstlenebilir.

Geçtiğimiz günlerde; "Türk ailesinin ayrılmaz bir parçasıyız" açıklaması yapan Türkmenistan Devlet Başkanı Sayın Kurbankulu Berdimuhammedov birliğe katılma kararı alabilir. Ukrayna'nın Kırım Tatar asıllı Dışişleri Bakan Yardımcısı Sayın Emine Ceppar aracılığıyla birliğe gözlemci üye olarak katılma başvurusu kabul görebilir. Hatta Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti birlik bünyesine dâhil edilebilir. Şayet böyle bir durum yaşanırsa da, yıllardır uluslar arası izolasyonlara karşı mücadele eden Kıbrıs Türk'ü açısından olağanüstü bir şey olur.

Türk'ün son şanlı zaferi Karabağ bizlere bir kez daha gösterdi ki, Türk'ün Türk'ten başka dostu yok! Siyasal ülkülerimizi güncellemeli, çağın koşullarına uyarlamalıyız. Tek ülke, tek bayrak hayalleri filan kurarak vakit kaybetmemeliyiz. Gaspıralı İsmail Beyin; "Dilde, Fikirde, İşte Birlik" sözünü kendimize hedef yaparak yolumuzda ilerlemeliyiz.

Türk devletleri arasında son derece sıcak diyalogların yaşandığı bu dönemi 350 milyonluk büyük ailemizin lehine kullanabilir, milletimizin hem daha müreffeh, hem de daha güvenli bir yaşam sürmesini sağlayabiliriz. Elbette buna mani olmak isteyenler olacaktır. Ancak herkes şunu bilmelidir ki, Türk isterse yapar...

ŞÜKRÜ GÖKKAYA

DİYAR 2 SIRALAMA.qxt_Layout 1 23.08.2021 ÖÖ 12:23 Page 2

İÇİNDEKİLER

Kıbrıs Türk'tür Türk kalacak	4
Tek Suçu Türk'e Türk Demekti	8
Berdimuhammedov; "Türk ailesinin ayrılmaz bir ülkesiyiz"	11
Cıdır Düzünde Artık Kardeşlik Rüzgârları Esiyor	12
Türk Dünyasının Manevi Başkenti Türkistan	16
Türkistan Notları	20
Caparov İlk Yurtdışı Gezisini Türkiye'ye Yaptı	22
Minnihanov; "Türkiye'ye yatırım yapmak istiyoruz"	26
Arnavutluk Türkiye'den İHA Alıyor	28
Savunma Sanayii'nin Duayeni Özlü; "Kendi hava savunma sistemimizi yapabiliriz"	30
Türkçe Konuşan Cumhurbaşkanından Türkiye Vurgusu	32
Mavi Gözlü Sarışın Türkler	34
511 Yıllık Bir Bosna Klasiği	44
Özbekistan İle Ticaret 5 Milyar Dolar Hedefine İlerliyor	48
Vlah; "Türkiye'ye minnettarız"	51
Meserya Ovalarına Anadolu'dan Cansuyu	52
Yugoslovya'dan Göçenlere Kuzey Makedonya'dan Vatandaşlık Hakkı	56
Yunanistan'ın Türk'ün İsmine Dahi Tahammülü Yok!	58
Mavi Vatan Kavramı ve Önemi	60
Türk Dünyasının İlk Turizm Başkenti Kokand	62
Azerbaycan Evi'nin Kapıları Başkentlilere Açıldı	64
Elbaşı Nazarbayev 81 Yaşında	66
Bağımsızlığın 30'uncu Yılı Muhteşem Konser İle Kutlandı	70
Kastamonu'da Türk Dünyası Kültür Başkenti Sergisi	72
Özbekistan TÜRKPA Ailesine Katılıyor	74
Özbekistan'ın UNESCO Kültür Mirası Dansı	75
Turan Sporcularından 37 Madalya	76

DİYAR 2 SIRALAMA.qxt_Layout 1 23.08.2021 ÖÖ 12:23 Page 3

demora

FABRIKA İMALAT SAN.VE TIC. LTD. ŞTI

Fabrika
Organize Sanayi Bölgesi
Manolya Cad. No:4 Karabük
Tel: +90 370 447 60 36 - 45
Faks: +90 370 447 60 34

Ofis
Orhantepe Mah. Mutlu Sk.
No:59 Dragos / Kartal / Istanbul
Tel: +90 216 457 17 90 - 91
Faks: +90 216 457 06 57

demora@demora.com.tr
www.**demora**.com.tr

DİYAR 2 SIRALAMA.qxt_Layout 1 23.08.2021 ÖÖ 12:23 Page 4

KIBRIS TÜRK'TÜR TÜRK KALACAK

Türkiye, Kıbrıs Barış Harekâtının 47'inci yıldönümünde Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetine yaptığı çıkartma ile tüm dünyaya net bir mesaj verdi. Cumhurbaşkanı Erdoğan; "Artık 'Kuzey-Güney' demek istemiyoruz, artık Kıbrıs Türk'ü diyoruz, olaya böyle bakıyoruz, bundan sonra da böyle devam ettireceğiz" dedi.

20 Temmuz Barış ve Özgürlük Bayramı kutlamalarına; Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ve eşi Emine Erdoğan, TBMM Başkanı Mustafa Şentop, Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay, Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu, Milli Savunma Bakanı Hulusi Akar, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih Dönmez, Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Nuri Ersoy, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Derya Yanık, Genelkurmay Başkanı Orgeneral Yaşar Güler, Kara Kuvvetleri Komutanı Orgeneral Ümit Dündar, Hava Kuvvetleri Komutanı Orgeneral Hasan Küçükakyüz, Deniz Kuvvetleri Komutanı Oramiral Adnan Özbal, TBMM Başkanvekili Celal Adan, MHP Genel Başkanı Devlet Bahçeli, BBP Genel Başkanı Mustafa Destici, Ak Parti Genel Başkanvekili Binali Yıldırım başta olmak üzere, devlet üst düzey yönetiminden ve siyaset dünyasından son derece seçkin bir davetli topluluğu katıldı.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Ercan Havaalanı'ndaki resmi karşılamanın ardından olağanüstü toplantıda konuşma yapmak amacıyla Cumhuriyet Meclisi'ne geçti. Meclise KKTC Cumhurbaşkanı Ersin Tatar ile birlikte otobüsle gelen Erdoğan, girişte Cumhuriyet Meclisi Başkanı Önder Sennaroğlu, TBMM Başkanı Mustafa Şentop, KKTC Başbakanı Hamza Ersan Saner, TC Lefkoşa Büyükelçisi Ali Murat Başçeri, bazı bakan ve milletvekilleri ile meclis yetkilileri tarafından karşılandı. Bazı siyasi parti ve sivil toplum örgütlerinin çağrısıyla Meclis önünde toplanan kalabalık da Erdoğan'a sevgi gösterisinde bulundu. Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın konuşmasından satır başları şu şekilde:

"Bu davanın sahibi şehitlerimizdir, gazilerimizdir"

Kıbrıs Türkü karşılaştığı tüm zorluklara rağmen haklı davasını asla kaybetmemiştir. Cumhuriyet Meclisi bu davaya her zaman güç katmıştır. Tüm meclis üyelerine buradan bir kez daha şükranlarımı ifade ediyorum. Kıbrıs Türk halkının temsilcisi olarak görev yapmış aramızda olmaya tüm milletvekillerine Allah'tan rahmet diliyorum. Kıbrıs davası nasıl bugünlere sizin omzunuzda gelmişse gelecekte de bu şekilde devam edecektir. Kıbrıs davası 1974'te yazdığı kahramanlık destanıyla büyük bir milletin davasıdır. Bu davanın

sahibi şehitlerimizdir, gazilerimizdir… Vatanları için ölümü göze alan yiğit mücahitlerdir. Bu dava için sadece 1974 Barış Harekâtı'nda ülkemizin dört bir köşesinden şehitlerimizi kara toprağa yolcu ettik. 1672 Kıbrıs Türkü kardeşimiz bizden kopartıldı.

"Bugünlere bedel ödeyerek geldik"

Türkiye ve Kıbrıs Türkleri olarak bugünlere birilerinin lütfuyla değil, bedel ödeyerek geldik. Gencecik evlatlarımızın bedel ödemesiyle geldik. Son yarım asırda onca ihanete ve saldırıya rağmen mücadele gücümüzü kaybetmedik. Zulüm karşısında boyun bükenlerden olmadık. Hakka inandık, halka yaslandık, başkalarına değil kendi bileğimizin gücüne güvendik. Kıbrıs Türkü'nü yok edeceklerini sananlar karşılarında Kıbrıs Türk halkının çelikten bilekleriyle karşılaştılar.'

"Ada'da kimin işgalci ve kimin bu zihniyette olanları iyi biliyoruz"

Buradaki kardeşlik iklimi ABD'de birilerini rahatsız etse de biz kararlılıkla yürüyeceğiz. Artık sıkıntı olmayacak, artık iyi günler var derken ABD'de birileriyle

ortaklık oluşturmak isteyenleri biz biliyoruz. Kıbrıs meselesine belli bir lobiden bakanları, hakka ve hakkaniyete davet ediyoruz. Adada kimin işgalci ve kimin bu zihniyette olanları iyi biliyoruz. Rumlar Kıbrıs Türklerini hiçbir zaman eşit ortakları olarak görmemiştir. Türkiye, Kıbrıs Türkü'nü yalnız bırakmamıştır. 47 yıl önce bugün Barış Harekâtı, Kıbrıs Türkü'nün güvenliğini teminat altına almıştır. Tüm dünyaya bunu ilan ettik. Türkiye olarak bu tarihten beri KKTC ile çözüm eksenli bir siyaset yürütüyoruz. Ama karşımızdakilerden böyle bir şey görüyor muyuz? Bu müzakerelerde konuşulmadık hiçbir konu kalmadı. Rum tarafının adanın tek sahibi olarak görme hayali çözümsüzlüğü getirdi.

"Türk sözünde durur ama Rum sözünde durmaz"

EOKA terör örgütü eliyle, komşusu Türklerin ırzına, canına, malına kastetmekten çekinmeyen Rumlar, Kıbrıs Türklerini hiçbir zaman eşit ortakları olarak görmemiştir. Her ne kadar bizlerin burada sergilediği birlik, beraberlik, kardeşlik iklimi Amerika'da birilerini rahatsız etmiş olsa da, biz bu yolda kararlılıkla yürüyeceğiz. Türk sözünde durur ama Rum sözünde durmaz. Bu zihniyet kendilerinin de kabul etmediği BM parametrelerinin altına saklandı. Yıllardır federasyon modeli vermeye çalışsalar da samimiyetsiz olduklarını görüyoruz. Bunlara inanmamız, 50 yıl daha kaybetmemiz mümkün değildir. Ada'nın gerçeklerini esas alan bir yaklaşım gerçekleşmelidir. Bunu uluslararası toplum da er ya da geç kabul edecektir.

"Doğu Akdeniz'de KKTC'nin haklarını koruyoruz"

Rum tarafı Doğu Akdeniz'de KKTC'nin haklarını yok sayma çabalarına devam ediyor. KKTC'nin tüm önerilerini ellerinin tersiyle itiyor. Doğu Akdeniz'de kendi çıkarlarımızı ve KKTC'nin haklarını koruyoruz. Bizim kimsenin toprağında, hakkında gözümüz yok. İstediğimiz çözüme bir an önce kavuşturmaktır. Sizlerin de desteğiyle tam bir dayanışmayla hak ve hukukumuzu kararlılıkla sürdürmeye devam edeceğiz. Cumhurbaşkanı Erdoğan, Meclis'te merakla beklenen müjdeyi de açıkladı. Erdoğan; 'Bilindiği gibi KKTC Cumhurbaşkanlığı'nın düzgün

DİYAR 2 SIRALAMA.qxt_Layout 1 23.08.2021 ÖÖ 12:23 Page 6

bir Külliye ve binası yok. Biz bunu KKTC'ye yakıştırmıyoruz. Şimdi Cumhurbaşkanlığı'nın Külliyesi ile ilgili proje çalışmaları bitti ve inşasına yakında başlıyoruz. İstiyoruz ki bir Millet Bahçesi'de yapalım istiyoruz. Devlet olmanın işte ifadesi budur. Bunu inşallah projeyi hayata geçirerek birilerine göstereceğiz. Aynı zamanda parlamento binası yapacağız. Milletvekillerimizin kendilerini özgür ve rahat hissedebilecekleri alanları olsun istiyoruz. 500 dönüm arazi tahsis ettik.' dedi

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın KKTC Meclisindeki konuşmasını, Rumlarla federal devleti savunan partilerden CTP ve TDP protesto ederek oturuma katılmadı. Cumhurbaşkanı Erdoğan, Lefkoşa'da MHP'nin Kurucu Genel Başkanı Alparslan Türkeş'in doğduğu müze evi de ziyaret etti.

Ziyarette Cumhurbaşkanı Erdoğan'a; TBMM Başkanı Mustafa Şentop, MHP Genel Başkanı Dr. Devlet Bahçeli ve AK Parti Genel Başkanvekili Binali Yıldırım da eşlik etti. Müze hakkında bilgi alıp incelemelerde bulunan Cumhurbaşkanı Erdoğan, özel defteri imzaladı.

Maraş'ta Hayat Yeniden Başlıyor

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Kıbrıs ziyaretinin ikinci gününde 20 Temmuz Barış ve Özgürlük Bayramı kutlamalarına katıldı.

Cumhurbaşkanı Erdoğan konuşmasına "Kıbrıs Türk halkının barış ve özgürlüğe kavuşmasını sağlayan harekâtın 47'inci yılında aranızda bulunmaktan büyük mutluluk duyuyorum" diyerek başladı. Türkiye ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin adada kalıcı ve adil bir çözüme ulaşılması için bugüne kadar her türlü samimi çabayı gösterdiğini

anımsatan Erdoğan, "kimse artık geriye dönüş beklemesin. Geçersizliği kanıtlanmış modeller üzerine harcanacak bir 50 yılımız daha yoktur" dedi.

Erdoğan, Türkiye ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin, adada adil bir çözüme kavuşulması için bugüne kadar her türlü çabayı gösterdiğine işaret ederek, Rum tarafının tüm süreçlerde çözüm yolunu tıkadığını belirtti ve Kıbrıslı Türklere verdiği hiçbir sözü tutmayan Avrupa Birliğine çağrıda bulundu.

"Buradan AB'ye sesleniyorum, ne oldu? Siz sözünüzü tuttunuz mu? Bunlarda hep yalan, hep yalan. Bunlarda demokratlık yok. AB, mali ve idari noktada Kuzey Kıbrıs'a desteklerini vereceklerdi. Verdiler mi? Vermediler. Geçen gün beni arıyorlar. 'Duydum ki ayın 20'sinde KKTC'de konuşma yapacakmışsınız. Herhalde orada rahatsızlık verici bir konuşma olmaz.' Bunun iznini sizden alacak değiliz" dedi.

Erdoğan konuşmasında Kapalı Maraş konusuna da değindi… Türkiye ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin izlediği politikanın tam bir siyasi kararlılık politikası olduğunu belirten Erdoğan, Rum tarafının karşı propagandasına rağmen Cumhurbaşkanı Ersin Tatar'ın Maraş konusunda

ortaya koyduğu tutumu tebrik etti. Türkiye Cumhurbaşkanı Erdoğan, Kıbrıs'ta bundan sonra diniyle, diliyle iki eşit halk ve iki devletin bulunduğu kabul edilmeden müzakerelerde ilerleme sağlanamayacağının da altını çizdi.

Maraş'ın yüzde 3 bir bölümünün pilot bölge olarak açılacağını kaydeden Erdoğan, Maraş'ta hayatın yeniden başlayacağına vurgu yaptı. Erdoğan, "Maraş'ta hayat yeniden başlayacaktır. Artık Maraş'ta herkesin yararına olacak yeni bir dönemin kapıları açılacaktır. Yıllardır atıl durumda kalan bu bölge çözümsüzlüğün değil Kıbrıs adasının müreffeh geleceğinin sembolü olacaktır. Yeni mağduriyetler oluşturulmayacaktı" " ifadelerine yer verdi.

"Bizim kimsenin toprağında hakkında mülkünde gözümüz yoktur" diyen

Erdoğan, kimsenin de Türkiye ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin hakkına el uzatamayacağını belirterek, Doğu Akdeniz'de Türkiye'nin ve Kıbrıs Türkü'nün hak ve çıkarlarını korumakta kararlı olduklarını vurguladı.

Cumhurbaşkanı Erdoğan konuşmasının devamında; "Rum tarafı sonbaharda sondaj çalışmalarına yeniden başlayacağını duyurdu. Kimin gerginliği arttırdığının muhakemesini uluslararası toplumun vicdanına sunuyorum. Hem içerde hem de dışarıda bugünkü ziyaretimizden rahatsızlık duyanlar olduğunu görüyoruz. Bu çevreler ilk günden itibaren ziyaretimizi gölgelemek için ellerinden geleni yaptılar. Amerika'da bir kesim Rumlarla ilişkileri güçlendirmek bahanesiyle harekete geçti. Tescilli Türkiye düşmanlarının olduğu bazı isimler Rumlara desteklerini açıklamak üzere konferans düzenlemişler. Barış Harekatı'nın 47 yıldır hala hazmedilemediği anlaşılıyor. Değil 47, 147 yıl da 247 yıl da sürse Kıbrıs Türk halkı bağımsızlığından ve özgürlüğünden taviz vermeyecek. Onlara bir an önce KKTC'ye gelerek buradaki devleti tanımaları çağrısında bulunuyorum. Bizim nazarımızda boş teneke gürültüsünden öte bir kıymeti yoktur. Türkiye ile KKTC'nin kardeşliğini örselemeye kimsenin gücü yetmez. Bütün zorluklar geçici, KKTC ise kalıcıdır. Mücahitler ve Mehmetçikler bu topraklarda KKTC'nin geleceği için şehit oldular. Bu devlet yeni nesillerle daha da güçlenecek." dedi.

Türkiye ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin en büyük gücünün birlik ve beraberliği olduğunu vurgulayan Erdoğan, Kıbrıs'ta çözümün de barışın da istikrarın da temelinde Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin siyasi ekonomik ve sosyal bakımdan daha da güçlenmesi, Kıbrıs Türk halkının refah seviyesinin ilerletilmesinin yattığını belirtti.

Bayramı Namazını Lefkoşa'daki Hala Sultan Camii'nde kılan Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, namaz çıkışında gazetecilerin sorularını yanıtladı.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, Azerbaycan'ın KKTC'yi tanımasına ilişkin bir soruyu; "Bu konuda tereddüt edecek hiçbir şey yok. Bunları İlham Aliyev kardeşim ile de sürekli görüşüyoruz" şeklinde cevapladı.

DİYAR 2 SIRALAMA.qxt_Layout 1 23.08.2021 ÖÖ 12:23 Page 8

TEK SUÇU TÜRK'E TÜRK DEMEKTİ

Batı Trakya Türklerinin haklarını savunmak için, ilk ve tek siyasi parti olan Dostluk Eşitlik Barış Partisini kurdu ve ömrünün sonuna kadar Batı Trakya Türklerinin hakları için mücadele etti. Soydaşlarına "Türk" dediği için hapse atıldı ama davasından hiçbir zaman vazgeçmedi. Şehit lider Dr. Sadık Ahmet'in şahadetinin 26'ncı yılı.

Sadık Ahmet 1947 yılında Gümülcine'nin Sirkeli köyünde doğdu; ilköğrenimi kendi köyünde, orta öğrenimi ise il merkezindeki Celal Bayar Lisesi'nde tamamladı. 1966-1967 öğrenim yılını Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde geçirdikten sonra, Selanik Üniversitesi Tıp Fakültesine geçiş yaptı. 1974 yılında aynı fakülteden hekim olarak mezun olduktan sonra, 34 ay süren askerlik görevini yerine getirdi. Bunun ardından, bir yıllık zorunlu hekimlik hizmetinden sonra 1978 yılında Batı Trakya'ya dönüp cerrahlık ihtisasına başladı. Cerrah unvanını 1984 yılında edindi ve aynı dönemde Batı Trakya Türklerinin toplumsal sorunlarıyla ilgilenmeye başladı.

Bu sorunların başında Yunanistan'ın Batı Trakya Türk azınlığının etnik kimliğini tanımaması ve onun yerine Lozan Antlaşması'na sığınarak dini kimliği kullanması geliyordu. Bunun yanı sıra, çoğunluğu çiftçilik ve hayvancılık ile uğraşan Batı Trakya Türklerinin topraklarının kamulaştırılması, insan haklarına aykırı olarak 1955-1998 yılları arasında Yunanistan vatandaşlık yasasına göre 46.638 Batı Trakyalı ve On İki Adalı Türk'ün vatandaşlıktan çıkarılması ve Lozan Antlaşması'na aykırı olarak Batı Trakya Türk azınlığının eğitim kurumu kurup denetleyememesi ve dini önderini seçme hakkının gasp edilmesi diğer önemli sorunlar arasındaydı.

Bu sorunlar karşısında, Sadık Ahmet ilk olarak 1985 yılında, Batı Trakya Türklerinin sorunlarını uluslararası kamuoyuna duyurmayı amaçlayan bir imza kampanyası başlattı ve 8 Ağustos 1986'da tutuklandı. Engellemelere rağmen, 15.000'e yakın imza toplamayı başarmıştı.

Sonraki yıl, 25 Eylül'de Selanik'te bulunan İnsan Hakları üyelerine Batı Trakya Türklerinin sorunlarını açıklayan bildiriler dağıttı ve bu yüzden 30 ay hapis cezasına çarptırıldı. Bu karar uluslararası kuruluşların baskıları nedeniyle hâlâ Yunanistan Yüksek Mahkemesinde temyiz halinde bulunmakta.

18 Haziran 1989 genel seçimlerinde Batı Trakya Türklerinden seçilen ilk bağımsız milletvekili oldu; ancak çok sürmeden milletvekilliği iptal edildi. 26 Ocak 1990 tarihinde gerçekleşen bir konuşmasında, Batı Trakya Azınlığı ile "Türk" sıfatını kullanmasından ötürü

tutuklandı ve Selanik Dudullu hapishanesinde 2 ay geçirdikten sonra cezasının kalanı paraya çevrilip serbest bırakıldı.

"Türk olmak suçsa, Türk'üm ve öyle kalacağım"

Hapse girmeden önce, "Sadece Türk olduğum için hapse götürülüyorum. Eğer Türk olmak suçsa, şunu tekrarlıyorum: Türk'üm ve öyle kalacağım" şeklindeki tarihi açıklamasını yapan Dr. Ahmet'in Gümülcine'de görülen mahkemesine binlerce Türk akın etti ve hep bir ağızdan "Türk'üz, Türk'üz, Türk'üz" sloganları attı.

Efsane lider mahkeme önünde soydaşlarına hitaben yaptığı tarihi konuşmada; "Bu akıllı adamlar içerde bizim ırkımızı inkâr etmek istiyorlar. Akıllının biri kalktı bana 'Çingene' dedi, sen kendi soyunu takip et dedi. Düne kadar Türkler onlara evlerinde baktılar, onları beslediler ama onlar bize ihanet ettiler. İçerde mahkeme yapmasınlar, gelsinler ırkınızı size sorsunlar. Bu mahkeme yeri 1923'de bu kadar insan toplamıştı, birde bana topladı. Bizim ırkımızı inkâr edebilecek adam yok." cümleleriyle duygularını dile getirdi.

Dr. Sadık Ahmet 8 Nisan 1990'da ikinci kez bağımsız milletvekili olarak seçilen Dr. Sadık Ahmet, 13 Eylül 1991'de Batı Trakya Türklerini temsil eden ilk siyasi parti olan Dostluk, Eşitlik, Barış (DEB) Partisini kurup genel başkanlığını üstlendi. Bunun üzerine 1993'te seçim yasasında değişikliğe gidilerek, seçimlere katılan partilerin mecliste temsil edilebilmesi için %3'ün üzerinde oy alma zorunluluğu getirildi. Çünkü Batı Trakya Türk azınlığı Yunanistan nüfusunun yalnızca % 2'sini oluşturuyordu ve böylelikle DEB'in Meclis'e girmesi engellendi.

Sonraki yıllarda, Yunan makamlarının caydırıcı politikasının devamına rağmen, Sadık Ahmet, ülke içinde ve uluslararası ortamlarda Batı Trakya Türklerinin sorunlarını başarı ile dile getirmeye devam etti. 24 Temmuz 1995'te Lozan Antlaşması'nın 72. yıldönümünde, Gümülcine şehrine bağlı Susurköy (Sostis) köyünün dışında şüpheli bir trafik kazası ile hayatını kaybetti. Kazanın üzerindeki sis perdesi hala aralanamadı. Şehit lider 1995 yılında kaleme aldığı "Batı Trakya'da Yaşayan Türk Toplumunun Şikâyetleri ve İstekleri" adlı yazısında Sadık Ahmet şunların altını çizdi:

"Batı Trakya Yunanistan'a bırakıldığı günden beri Yunan yönetimleri daima Türk toplumlarını kendileri için bir tehlike olarak gördü. Bu düşünceden hareket edilerek uygulanan politika şu 2 ana başlık altında toplanıyor. Birincisi; Türk toplumunu göçe zorlamak, ikincisi ise; Göç olmadığı takdirde asimile edebilmek."

Dr. Sadık Ahmet yine aynı başlıklı yazısının "Türk Kimliğinin İnkârı" alt başlığında şu görüşlere yer verdi;

"Ana dilinin Türkçe olması, gelenek-görenekler, din ile milli varlıklar, azınlığın Türk olduğunu açıkça ortaya koyar. Yunan devlet yetkilileri ile yönetimin her kademesinde toplumun ırkı inkar edilerek yalnız Müslüman olduğu ileri sürülüyor. Daha da ileri gidilerek toplumun ırkının Yunan olduğunu dahi söyleme cüreti gösteriyorlar. Bu iddiaların savunulabilmesi için 1928'de kurulan 'Gümülcine Türk Gençler Birliği', 1936'da kurulan 'Batı Trakya Türk Öğretmenler Birliği' ve daha sonra kurulan 'İskeçe Türk Birliği' kapatılarak, Batı Trakya'da Türk yok, Türk sadece Türk vatandaşlığını ifade eder fikrinden hareketle Bidayet, İstinaf ve daha sonra da Temyiz Mahkemesi kararları ile birliklerin kapatılmasını onayladı."

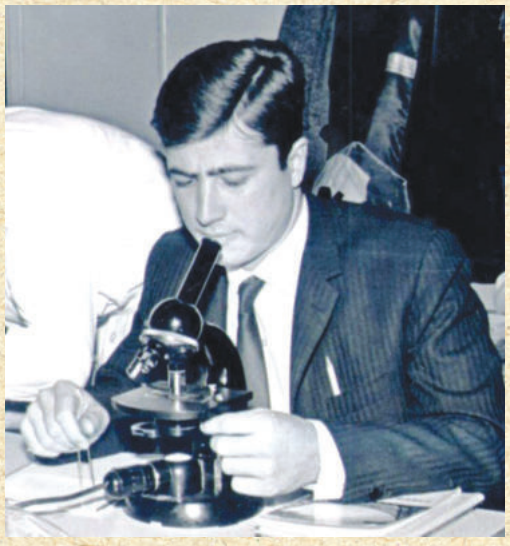

DİYAR 2 SIRALAMA.qxt_Layout 1 23.08.2021 ÖÖ 12:24 Page 11

BERDİMUHAMMEDOV; "TÜRK AİLESİNİN AYRILMAZ BİR ÜYESİYİZ"

Türkmenistan Cumhurbaşkanı Gurbanguli Berdimuhammedov, Türkmenistan'ı ziyaret eden Türk Konseyi Genel Sekreteri Baghdad Amreyev'i kabul etti.

Kabulde konuşan Berdimuhammedov, ülkesini Türk dünyası ailesinin ayrılmaz üyesi olarak gördüğünü, yıllarca Türk devletleri ile kardeşlik ilişkileri içerisinde olduklarını söyledi.

Berdimuhammedov, Türkmenistan'ın Türk Konseyi'nin ortak çıkar alanlarındaki projelerinde yer almaya hazır olduğunu ifade ederek Türk dünyasında artan ivmenin gelecek yıllarda da devam etmesini umduğunu belirtti.

Türk Konseyi üyesi ülkelerin cumhurbaşkanlarıyla son temaslarından bahseden Berdimuhammedov, Kasım 2021'de İstanbul'da yapılması planlanan zirve toplantısına katılacağını bildirdi. Türk Konseyi Genel Sekreteri Amreyev, Türk dünyasının önemli parçası olan Türkmenistan'ın tüm kardeş Türk devletlerinin doğal stratejik ortağı konumunda olduğunu kaydetti.

Amreyev, Türk Konseyi 8. Zirvesi'nin devam eden hazırlıkları hakkında bilgi vererek Berdimuhammedov'un bu toplantıya katılacak olmasının Türk dünyasındaki birliği sergileyeceğini ifade etti.

Berdimuhammedov'a Türk Konseyi'nin ekonomi, ticaret, ulaştırma, enerji, turizm, gençlik ve spor alanlarındaki projelerini anlatan Amreyev, Türk Yatırım Fonunun kurulması ve örgütün gelecek stratejilerine yönelik bilgi verdi.

Türkmenistan'ın Türk Konseyi bünyesinde özel statüyle yer almasının sağlanması konusunu da ele alan Berdimuhammedov ve Amreyev, küresel ve uluslararası gündeme ilişkin çeşitli konularda görüş alışverişinde bulundu.

Türk Konseyi'nin resmi zirvesi Kasım ayında İstanbul'da gerçekleşecek. Dönem başkanlığı da Azerbaycan'dan Türkiye'ye geçecek. Burada da tarihi kararlarla alınması bekleniyor.

DİYAR 2 SIRALAMA.qxt_Layout 1 23.08.2021 ÖÖ 12:24 Page 12

CIDIR DÜZÜNDE ARTIK KARDEŞLİK RÜZGÂRLARI ESİYOR

Resmî bir ziyaret için Azerbaycan'a giden Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, 27 yıl aradan sonra işgalden kurtarılan kadim şehirler Fuzuli ve Şuşa'yı ziyaret etti. İki ülkenin liderleri baş başa görüşmelerin ardından tarihi Şuşa Beyannamesi'ni imzaladı.

Konuşmasına, bugün farklı bir heyecanın, duygunun içerisinde olduğunu ifade ederek başlayan Cumhurbaşkanı Erdoğan, daha önce verdiği sözü bugün yerine getirdiğini söyledi. 44 günlük bir savaşın ardından Karabağ'ın, sahiplerinin eline geçtiğini, Ermeni mezalimi ve işgalinden kurtulduğunu anımsatan Cumhurbaşkanı Erdoğan, "Arkadaki fonda görülen bina aslında Ermeni mezaliminin ne yazık ki bu şaheserleri ne hâle getirdiğinin bir ifadesi. Kardeşim de fon olarak basın toplantısında gayet anlamlı bir yeri seçmiş bulunuyor. Bir tarafta valilik binası, diğer tarafta da ne yazık ki Ermenilerin adeta yerle yeksan etmek üzere oldukları bir bina" diye konuştu.

Cumhurbaşkanı, 15 Haziran Azerbaycan Millî Günü vesilesiyle "umum millî lider" Haydar Aliyev'i rahmetle andı, Aliyev'in ruhuna Fatiha okudu.

Karabağ'ın inşası

Kahraman Azerbaycan ordusunun Karabağ Zaferi'nin sevincini Aliyev ile 10 Aralık 2020'de beraber paylaştıklarını hatırlatan Cumhurbaşkanı Erdoğan, sözlerini şöyle sürdürdü: "O gün yine bambaşka bir heyecan, coşku vardı. 6 ay sonra bu defa kadim şehir Şuşa'da kendisiyle olmaktan büyük bir memnuniyet duyuyorum. Verdiğimiz sözü hamdolsun yerine gelmiş bulunuyoruz. Azerbaycan halkının Karabağ Zaferi'ni bir kez daha tebrik ediyorum. Tarihte birçok sanatçı yetiştirmiş Azerbaycan'ın kültür başkenti Şuşa'dan bölgemize ve dünyaya vereceğimiz mesajların çok önemli olduğuna inanıyorum. Kardeşim Aliyev'in vizyoner liderliğinde ve muzaffer başkumandanlığında azatlığına kavuşan Karabağ'ı yeniden ayağa kaldıracak çalışmaları yakından takip ediyoruz. Şuşa'ya gelirken çalışmaları gördük. Altyapıda yoğun çalışmalar var. Bir taraftan yollar yapılıyor, bir taraftan enerji santralleri açılıyor, bir taraftan yüksek gerilim hatları inşa ediliyor. Bütün bunlarla beraber tabii susuz olan bu bölge suya kavuşuyor. Bütün bu çalışmalar şu anda sürekli olarak devam ediyor ve inşallah en kısa zamanda bölge havalimanlarına da kavuşacak. İkili görüşmede bunları değerli kardeşim özellikle anlattı. Havalimanlarına da kavuştuktan sonra buralara geliş ve gidişler daha da artacak, turizmde bölge ciddi bir sıçramayı inanıyorum ki o dönemde yaşayacak."

Cumhurbaşkanı Erdoğan, Karabağ'ın tekrar eski ihtişamına ve öz kimliğine kavuşacağını, bundan hiç şüphelerinin olmadığını dile getirdi.

Karabağ'ın kadim yerleşim yerlerinin tekrar inkişaf ettiği günleri, yakında hep birlikte göreceklerinin altını çizen

Cumhurbaşkanı Erdoğan, Türkiye olarak azatlık mücadelesinde olduğu gibi yeniden inşa faaliyetlerinde Azerbaycan'a her türlü katkıyı verdiklerini ve vermeye devam edeceklerini kaydetti.

"Yeni bir tarihî adım attık"

Cumhurbaşkanı, "Bugün değerli kardeşimin de ifade ettiği gibi özellikle tek millet, iki devlet temelinde yükselttiğimiz ilişkilerimizi daha da ileriye taşıyacak yeni bir tarihî adımı attık. Bu adım önemli ve bunu bundan sonraki süreçte daha da güçlendireceğiz, güçlendirerek yolumuza da devam edeceğiz. Biraz önce kardeşimin ifade ettiği Şuşa Beyannamesi ile ilişkilerimizin yeni dönemdeki yol haritasını belirledik" dedi.

Beyannamenin bugün Şuşa'da hayatiyet kazandığını ve bunun çok önemli olduğunu söyleyen Cumhurbaşkanı Erdoğan, "Türkiye-Azerbaycan arasındaki bu beyannamenin içeriği birçok şeyleri kapsadığı gibi bundan sonra geleceğe yönelik adımları atarken artık sadece iki ülke değil, bölgeyi kapsayan bir kararlılığın burada yattığını görüyoruz. Türkiye olarak kadim şehir Şuşa'da en kısa sürede inşallah bir başkonsolosluk açmayı planlıyoruz. Böylece bölgede gerçekleştireceğimiz faaliyetlerin daha hızlı ve etkin şekilde yürütülmesini de sağlayacağız" diye konuştu.

Azerbaycan'ın Güney Zengezur Koridoru Projesi'ni önemli gördüklerini ve desteklediklerini belirten Cumhurbaşkanı Erdoğan, "Bu projenin hayata geçirilmesiyle doğudan batıya herkesin istifade edebileceği yeni bir orta koridor açılacaktır; bu, çok büyük önem arz ediyor" ifadelerini kullandı.

"Bizim gücümüz Azerbaycan'ın gücü, Azerbaycan'ın gücü de bizim gücümüzdür"

Yeni tip Koronavirüs (Kovid-19) salgınına rağmen tarımdan enerjiye, ulaştırmadan turizme, savunmadan eğitim ve kültüre her alanda iş birliğini ileriye taşımak için ortak gayretlerini kararlılıkla sürdürdüklerini vurgulayan Cumhurbaşkanı Erdoğan, şunları kaydetti: "Bütün bunların ötesinde savunma sanayi alanındaki ilişkilerimizi teknoloji transferi ve ortak üretim projeleriyle daha da tahkim ediyoruz. Az önce kardeşim, BAYKAR'ın yönetiminden

DİYAR 2 SIRALAMA.qxt_Layout 1 23.08.2021 ÖÖ 12:24 Page 14

Haluk Bey'e bir onur madalyası verdiler ve ben de aile adına kendilerine ayrıca teşekkür ediyorum. Tabii burada İHA'lar, SİHA'lar ciddi işler gördüler ve bu savunma sanayindeki ilişkilerimiz bundan sonra çok daha farklı bir şekilde gelişecektir. Bu farklı gelişmeyle birlikte de sürekli olarak bir pazar değil, aynı zamanda Azerbaycan bu işlerde bir üretim merkezi olma imkânını da yakalayacaktır. Bizim gücümüz Azerbaycan'ın gücü, Azerbaycan'ın gücü de bizim gücümüzdür."

"Beyanname iş birliğimizin istikametini gösteriyor"

Azerbaycan Cumhurbaşkanı İlham Aliyev ise toplantıda yaptığı açıklamada, "100 yıldan sonra, işgalden kurtarılan Şuşa'da Müttefiklik Beyannamesi bizim gelecek iş birliklerimizin istikametlerini gösteriyor" dedi.

Azerbaycan Cumhurbaşkanı İlham Aliyev, Türkiye ve Azerbaycan'ı demir yolu ve kara yoluyla birleştirecek Zengezur koridoruyla ilgili sadece konuşmakla yetinmediklerini, filli çalışmalarla bu koridoru oluşturmaya devam ettiklerini söyledi.

Aliyev, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'la Karabağ'ın sembol şehri Şuşa'da düzenlediği ortak basın toplantısında, Erdoğan'ın ziyaretinin tarihi önem taşıdığını vurguladı.

Bugün imzaladıkları "Müttefiklik Beyannamesi"nin iki ülke ilişkilerini en yüksek düzeye çıkardığını vurgulayan Aliyev, beyannamenin ismi olan "müttefikliğin" kendi kendiliğine her şeyi zaten ortaya koyduğunu belirtti.

İki ülke arasında bugün kalite açısından daha iyi iş birliği kurulduğunu, beyannamede yer alan tüm maddelerin gelecek iş birliğinin teminatçısı olduğunu kaydeden Aliyev, sözlerini şöyle sürdürdü;

Türkiye ile Azerbaycan'ı tarih, kültür, ortak etnik köken, dil, din, milli ve manevi değerler ile halkların kardeşliği gibi etkenler birleştiriyor. Biz dünya çapında iş birliği ve müttefiklik örneği sergiliyoruz. İmzalanan beyanname tarihe dayanıyor. Sözleşmede, Mustafa Kemal Atatürk ve Haydar Aliyev'in sözleri yer alıyor. Atatürk, 'Azerbaycan'ın sevinci sevincimiz, kederi kederimizdir', Haydar Aliyev, 'Türkiye ile Azerbaycan bir millet iki devlettir' demişti.

Bu tarihi sözler faaliyetimiz için başlıca etkenlerdir. Biz bu vasiyetlere sadığız.

İşgalden kurtarılan Şuşa'da Müttefiklik Beyannamesi imzalarken ecdadımıza sadakatlerimizi gösteriyoruz. Beyannamede Kars Anlaşması'na atıfta bulunuluyor. Tarihi Kars Anlaşması tam 100 yıl önce imzalanmıştı. Bu da sembolik önem taşıyor. 100 yıldan sonra, işgalden kurtarılan Şuşa'da Müttefiklik Beyannamesi bizim gelecek iş birliklerimizin istikametlerini gösteriyor. Beyannamede birçok önemli konu yer alıyor. Neredeyse tüm alanları kapsıyor.

"Bundan sonra da birbirimizin güvenliğini temin edeceğiz"

Beyannamedeki her konu önemlidir. İki madde üzerinde özellikle durmak istiyorum. Birincisi savunma alanındaki iş birlikleridir. Karşılıklı askeri yardım konusu da bu beyannamede yer alıyor. Bu tarihi başarıdır. Biz bir kez daha gösteriyoruz ki bundan sonra da her zaman birlikte olacağız. Bundan sonra da birbirimizin güvenliğini temin

edeceğiz. İkinci önemli konu ulaştırma konusudur ve beyannamede Zengezur koridorunun açılmasıyla ilgili çok açık ifadeler yer alıyor. Bu da İkinci Karabağ savaşı sonrasında oluşan yeni jeopolitik durumun sonucudur. Bugün biz Türkiye ve Azerbaycan'ı demir yolu ve kara yoluyla birleştirecek Zengezur koridoruyla ilgili sadece konuşmakla yetinmiyor filli çalışmalarla bu koridoru oluşturuyoruz.

"Biz hiçbir zaman bu desteği unutmayacağız"

Bugün buradan yapılan açıklamalar tüm dünyada büyük yankı bulacaktır. Bu ziyaretin tarihi önemi bundan sonra uzun yıllar konuşulacaktır. Savaşın ilk saatlerinden aziz kardeşim Erdoğan Azerbaycan'a net ve açık desteğini ifade etti. 'Azerbaycan yalnız değildir' dedi. Bu hem bize moral verdi hem de müdahale etme düşüncesinde olan güçleri durdurdu. Savaşın son anlarına kadar kardeş Türk halkının desteği bize ek güç verdi, moral sağladı. Biz hiçbir zaman bu desteği unutmayacağız.

Duygularımızı kelimelerle ifade etmek mümkün değil. Çok duygulu günler yaşadığımız için Yüce Tanrı'ya minnettarız. Türkiye-Azerbaycan birliği ve kardeşliği ebedidir. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Azerbaycan Cumhurbaşkanı İlham Aliyev ile Şuşa'da düzenlediği ortak basın toplantısının ardından Şuşa'daki tarihi yerleri gezerek, Cıdır Ovası'nda Karabağ atlarının gösterisini izledi.

İki lider, Şuşa'daki Hankızı Çeşmesi, Sergi Salonu, Halı Müzesi, Saatli Mescit, Yukarı Gövher Ağa Camii, Aşağı Gövher Ağa Camii gibi tarihi ve kültürel yerleri ziyaret etti. İki lider, daha sonra Cıdır Ovası'nda düzenlenen Karabağ atlarının gösterisini izledi.

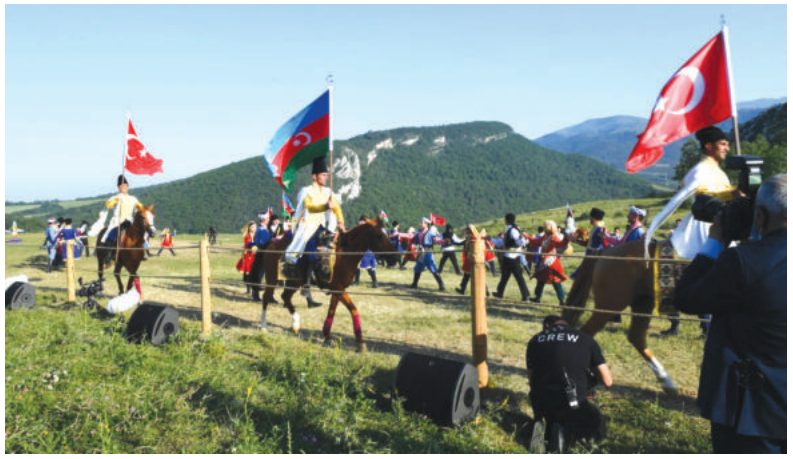

DİYAR 2 SIRALAMA.qxt_Layout 1 23.08.2021 ÖÖ 12:24 Page 16

TÜRK DÜNYASININ MANEVİ BAŞKENTİ

TÜRKİSTAN

Aynı adı taşıyan eyaletin başkenti olan Türkistan, Kazakistan'ın güneyinde Özbekistan sınırında yer alıyor. Tarihi yaklaşık 1500 yıl önceye dayanan kentte 46 milletten 260 binden fazla kişi yaşıyor.

Kentin, 2018'de eyalet başkenti olmasıyla turizm ve ekonomisinde yaşanan hızlı büyüme dikkati çekiyor. Türk dünyasının manevi lideri Hoca Ahmet Yesevi'nin türbesi de dâhil kutsal ve tarihi birçok yapıya ev sahipliği yapan Türkistan, bu yönüyle de kültür turizminin önemli rotaları arasında kabul ediliyor.

Türkistan'ı yılda ortalama 1 milyon turist ziyaret ediyor. 2025'e kadar bu sayının 5 milyona çıkarılması hedefleniyor. Şehirde uluslararası havalimanı, Türk Halkları Müzesi, Kazak Hanları ve Kahramanları Merkezi, Gençler Sarayı, Hoca Ahmet Yesevi Mini Müzesi, beş yıldızlı oteller ve diğer sosyal ve kültürel tesislerin inşası sürüyor. Kentin altyapısına 2019-2020 döneminde 1,4 milyar dolarlık yatırım yapılmış.

Pir-i Türkistan Hoca Ahmed Yesevi Hazretleri

Tarihte bilinen ilk büyük Türk mutasavvıfı Hoca Ahmet Yesevi bu topraklarda dünyaya gelmiş ve hayatının büyük bölümünü de Yesi'de geçirmiş. Babasının vefatının ardından Nakşibendi âlimlerinden Aslan Babanın yanına yerleşen Hoca Ahmet Yesevi, ondan eğitim almış ve halifesi olmuş. Hoca Ahmet Yesevi Hazretlerinin halifesi ise Aslan babanın oğlu Mansur ata.

Rivayete göre Timur, Buhara'ya giderken yolda Türkistan'a uğraması icap eder. Bu sırada Hoca Ahmed Yesevî rüyasına girer. "Ey yiğit çabuk Buhara'ya git, oradaki zalim şahın eceli senin elinden, halk senden kurtuluş ümidi bekler" der. Rüyadan uyanan Timur, şükrettikten sonra Türkistan hâkimi Nogaybek'i çağırtıp Ahmed Yesevî'nin mezarına çok

güzel bir türbe yaptırılmasını emreder.

İranlı ünlü mimar Hüseyni Şirazi Timur'un emri ile 1397'de türbeyi inşa etmeye başlar ve 4 yılda bitirir. Timur Ankara Savaşından sonra 1404 yılında Türkistan'a gelir ve türbeyi ziyaret eder.

Timur, ziyareti sırasında değişik vakıfların kurulmasını ve sulama kanallarının yapılmasını emreder. Bu gelişmelerin ardından bölgede yerleşik hayat ve tarımsal faaliyetler başlar ve Türkistan şehri doğar.

Türk ve İslâm dünyasının ortak hazinesi ve kültür değeri olan külliyenin yenilenmesi, Kazakistan Devleti ile yapılan bir anlaşma sonucu Türkiye Cumhuriyeti tarafından yapılmış. Türk-İslam tarihi açısından son derece önemli olan bu mabed 2003 yılında UNESCO tarafından Dünya Mirası Listesine alınmış. USENCO ayrıca büyük fikir adamı ve gönül eri Hoca Ahmet Yesevi'nin vefatının 850. yıldönümü vesilesiyle 2016 yılını, "Hoca Ahmed Yesevi Yılı" olarak ilan etmiş.

Türbenin içindeki kazan Abdullah bin Tebrizi'nin hediyesi. Kazanda yağmur suları ya da Hoca Ahmet Yesevi hazretlerinin türbesinden gelen su biriktirilir ve ziyaretçilere ikram edilir. 2 ton ağırlığında ve 3 ton su alıyor. Kazan 1934'de Leningrattaki bir sergiye götürülür ve Stalin geri göndermez. Ta ki 1989 yılına kadar.

Ahmed Yesevî Hazretleri , Divan-ı Hikmet adıyla yüzyıllar sonra derlenecek olan hikmetleri aracılığıyla Türklere İslam'ı kolaylaştırarak benimsetmiş. Bunun için İslam inancı ile Türk gelenek, inanç ve yaşam tarzını sentezleme yolunu seçmiş. Ahmed Yesevî Hazretlerinin müridleri gerek ölümünden önce, gerekse de ölümünün sonra, 12. yüzyılın ortalarından itibaren diğer bölgeler gibi Anadolu'ya da gelerek görüşlerini yaymış, İslam'ı tebliğ etmiş.

DİYAR 2 SIRALAMA.qxt_Layout 1 23.08.2021 ÖÖ 12:24 Page 18

ARSLAN BABA

Doğum ve ölüm tarihleri bilinmemekte. Bazı kaynaklar ismini Baba Arslan, Arslan Baba veya Arap Arslan Baba şeklinde kaydetmektedir. Yesevî menkıbelerine göre siyah ırktan olan Arslan Baba ashabın büyüklerinden olup dört yüz veya yedi yüz yıl yaşamış. İki ayrı rivayete göre, sahabeler bir gazâ sırasında veya Arslan Baba'nın evindeki bir toplantıda acıkırlar. Bu arada Hz. Peygamber'in duasıyla Cebrail cennetten bir tabak hurma getirir. Hurmalardan biri yere düşünce Cibrîl o hurmanın ileride doğacak Ahmed Yesevî'nin kısmeti olduğunu söyler. O zaman Hz. Peygamber ashabına, "Bu hurmayı Yesevî'ye kim ulaştıracak?" diye sorar. Göreve Arslan Baba talip olur ve Hz. Peygamber hurmayı onun ağzına koyar. Arslan Baba nice yüzyıl sonra Türkistan'ın Sayram şehrinde henüz yetim kalan yedi yaşındaki AhmedYesevî'yi bulup emaneti ona teslim eder. Bazı rivayetlere göre Hz. Peygamber'in verdiği bir hırkayı da ona giydirir. Ayrıca Yesevî'ye "binbir zikir" telkin eder ve biraz sonra öleceğini bildirerek cenaze namazını kıldırmasını emreder. Hûriler Yesevî'ye yardımcı olmak için gelip Arslan Baba'ya ipekten kefen biçerler ve onu cennete götürürler. Ahmed Yesevî de Arslan Baba'nın son işaretine uyarak Buhara'ya gidip Şeyh Yûsuf el-Hemedânî'ye bağlanır.

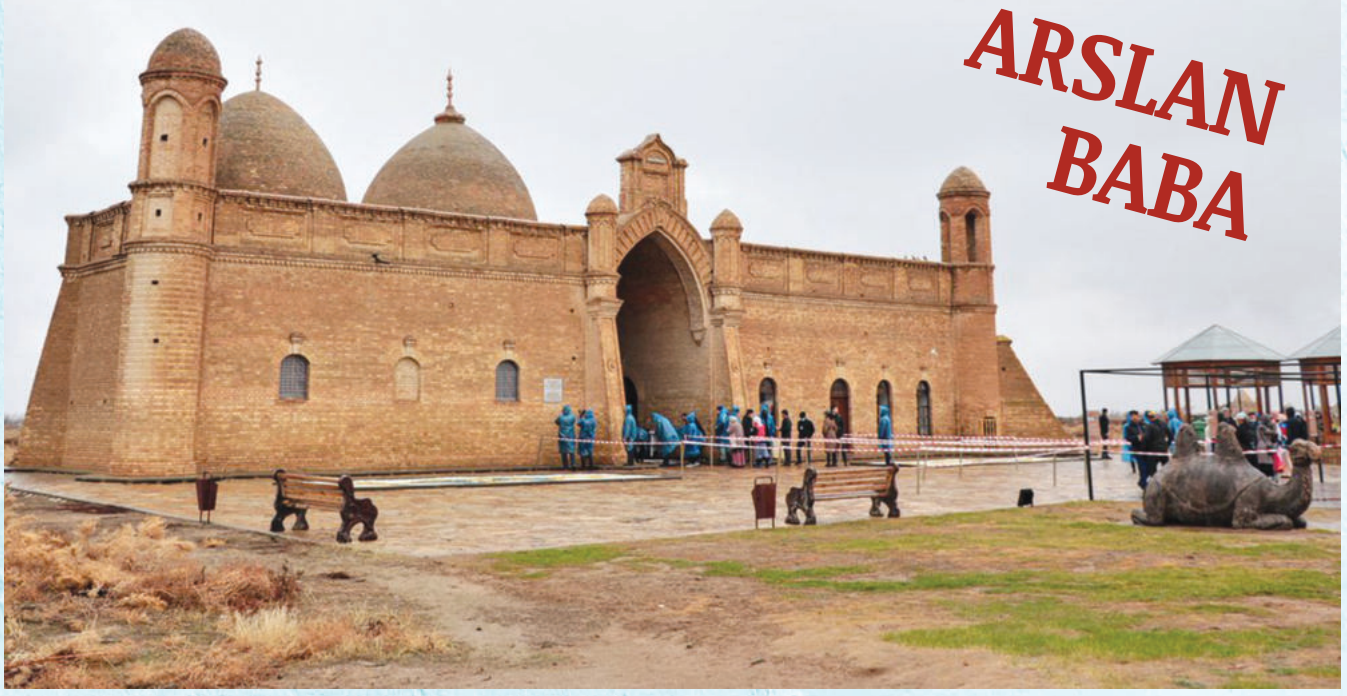

Farabi'nin doğduğu Timur'un da VEFAT ETTİĞİ ŞEHİR OTRAR

Otrar, Türkistan şehrine yaklaşık 57 kilometre uzaklıkta. Eskiden Farab olarak anılan Otrar, filozof Farabi'nin doğduğu, Timur'un da vefat ettiği kent olarak biliniyor.Bağımsızlıktan sonra şehirdeki iç kalenin giriş kapısı TİKA'nın desteğiyle restore edilmiş.

Otrar, Kazakistan'da Seyhun Irmağı'nın kıyısında yer alıyor. Bu şehirde ilk yerleşim milattan önceye uzanıyor. Kadim kent; Kale, Şehristan ve Rabat olmak üzere 3 büyük semtten oluşuyor. Şehir, Orta Asya'nın birçok bölgesi gibi Moğol Hükümdarı Cengizhan tarafından istila edilmiş ve yakılmış.

1998 yılında ise UNESCODünya Mirası Listesine alınan tarihi kentte kazı çalışmaları devam ediyor. Otrar'da kazı alanında şimdiye dek cami, medrese, imarethane, hamam ve sosyal yapılar ortaya çıkartılmış. Kanalizasyon sistemi de 10'uncu yüzyılda ulaşılan şehirleşme düzeyini gösteriyor.

DİYAR 2 SIRALAMA.qxt_Layout 1 23.08.2021 ÖÖ 12:24 Page 19

TOMAR; "TÜRKİYE'NİN TECRÜBELERİNİ TÜRK DÜNYASI İLE PAYLAŞIYORUZ"

Uluslararası Türk-Kazak Hoca Ahmet Yesevi Üniversitesi Rektör Vekili Prof. Dr. Cengiz Tomar; "Ahmet Yesevi Hazretleri de erenlerini eğitti ve çeşitli yerlere gönderdi. Bin yıl sonra biz tersten gelenler olarak Türkiye'nin eğitim alanındaki tecrübelerini diğer Türk kökenli devletlerle paylaşmaya ve Yesevi Hazretlerine layık olmaya çalışıyoruz" dedi

Uluslararası Türk-Kazak Hoca Ahmet Yesevi Üniversitesi'nin 1991 yılında kurulduğuna ve 1992 yılında Kazakistan'ın Kurucu Cumhurbaşkanı Nursultan Nazarbayev ve dönemin Türkiye Başbakanı Süleyman Demirel'in almış oldukları ortak kararla Türk-Kazak ortak üniversitesine dönüştüğüne dikkat çeken Rektör Vekili Prof. Dr. Cengiz Tomar, bu güne kadar yaklaşık 80 bin mezun verdiklerini belirtti.

Uluslararası Türk-Kazak Hoca Ahmet Yesevi Üniversitesi Rektör Vekili Prof. Dr. Cengiz Tomar açıklamalarının devamında; " Türkiye'nin ve Kazakistan'ın ortak kurduğu uluslararası bir devlet üniversitesiyiz. Ancak bütün Türk Dünyasına hizmet ediyoruz. Yaklaşık 20 ülkeden; Türkiye'den Kazakistan'a, Tuva'dan Çuvaş'a, Irak Türkmenlerinden Balkanlar'a kadar şuanda 10 binin üzerinde öğrencimiz var. Covid-19 nedeniyle yurtdışından gelen öğrencilerimiz eğitimlerine online olarak devam ediyor. Ancak Kazak öğrencilerimiz buradalar. 11 fakültemiz ve enstitülerimiz var. Türkistan, Almatı, Çimkent ve Kentau olmak üzere dört şehirde hizmet vermekteyiz. Büyük bir kampus üniversitesiyiz ve hemen hemen bütün fakültelerimiz var. Kazakistan'dan ve Türk Dünyasının diğer bölgelerinden öğrencilerimizin bir kısmı burslu. Yemekhanelerimiz, yurtlarımız ve uçuş ücretleriyle kendilerine katkı sunuyoruz ve böylece gelecekte Türk dünyasının bir çatı altında buluşmasını arzu ediyoruz. Çünkü öğrencilerimiz Türk Dünyasının neresinden gelirlerse gelsinler önce Türkçe, sonra da Kazakça öğreniyorlar ve meslek hayatlarında birer elçi görevi görüyorlar. Tek bir hedefimiz var, üniversitemizin kalitesini yükseltmek ve Hoca Ahmet Yesevi hazretlerinin adına layık olmak. Çünkü onun ismi bin yıldır yaşıyor." dedi

En önemli hedeflerinin Türk Dünyasının birlik ve beraberliği olduğunu belirten Prof. Dr. Tomar; "Bu da tanımakla oluyor. Biliyorsunuz biz uzun yıllar uzak kaldık. Bin yıl önce buradan göç ettik ve sonra aramıza 250 yıllık bir ayrılık girdi. 30 yıllık bir birlikteliğimiz var ve bin yıllık ayrılığın sonucu belki birbirimizi tam manasıyla tanımıyoruz. Tanıdıkça birbirimizi daha çok seveceğiz. Alfabe birlikteliği, dil birlikteliği, özellikle eğitim ve kültür birlikteliği bizim için önemli. Tabi Türkistan'ın son yıllarda gelişmesi, eyalet başkenti olması, Türk Dünyasının manevi başkenti olması ve son Türk Keneşi toplantısının online de olsa Türkistan'da yapılması önemli. O zirvede Sayın Cumhurbaşkanımızın da üniversitemizle ilgili sözleri bizlere şevk veriyor ve bu birlikteliğin kuvvetlenmesinde bizimde bir tuzumuz olduğunu düşünüyoruz. Çünkü Ahmet Yesevi Hazretleri de erenlerini eğitti ve çeşitli yerlere gönderdi. Bin yıl sonra biz tersten gelenler olarak Türkiye'nin eğitim alanındaki tecrübelerini diğer Türk kökenli devletlerle paylaşmaya çalışıyoruz." cümleleriyle de açıklamalarını sürdürdü.

Uluslararası Türk-Kazak Hoca Ahmet Yesevi Üniversitesi Rektör Vekili Prof. Dr. Cengiz Tomar, ' Türk Dünyası öğrencileri neden Ahmet Yesevi Üniversitesini tercih etmeli?" sorusunu ise; " Birincisi biz ÖSS ile öğrenci alıyoruz. Üniversitemizin diploması yalnızca Türkiye'de değil, Kazakistan başta olmak üzere tüm Tük Dünyasında geçerli. İkincisi ise dil meselesi. Bildiğiniz gibi bizim Türkiye olarak dil konusunda bazı meselelerimiz var, dil öğrenmekte gecikiyoruz. Tabi Türkiye'de birçok üniversitemiz var, ama buraya gelirse en azından iki dil öğrenme şansı var. Tabi bu durum ona bir üstünlük sağlayacak. Yani Türk ve Kazak hocalardan, Uluslararası İlişkiler okurken Kazakça ve Rusçayı öğrendiği zaman, eğer buna birde İngilizceyi ekleyebilirse hemen hemen tüm dünyaya hitap edebiliyorlar. Yurtdışında eğitim almış biri olarak bu durumun zorluklarını biliyorum. Ama bu da sizi hayata hazırlar. Türk Dünyasının dört bir yanından öğrencilerle bir arada yaşamak, farklı kültürlerden tanışmak sizi farklı kılar. Tabi birde bizim burslarımız var. Türkiye'den gelen her öğrencimiz burada yetecek kadar burs alıyor. Ayrıca yurtlarımız var ve yemeklerimiz Türk sistemi ve çok ucuz. Onun dışında yılda bir defaya mahsus bin dolar civarı bir uçak bileti ücreti ödüyoruz ve sanırım bu alanda dünyada tek üniversiteyiz. Aileler belki uzaklık nedeniyle çekinebilir, ancak hiç çekinmesinler çünkü artık direkt uçuşlarla 4 saatte Türkiye'desiniz. Ayrıca biz Türkiye'nin üniversitesiyiz ve bizi de YÖK atadı. Türk öğrencilerimizin tüm sorunlarıyla biz ilgileniyoruz ve biz aslında burada bir nevi annelik ve babalık yapıyoruz. Hasta olduklarında hastaneye gidiyoruz, evlerine gidip ziyaret ediyoruz, birlikte iftarlar yapıyoruz. Bu aslında rektör düzeyinde pek fazla görülen bir şey değil, ancak bizim kapımız onlara hep açık, aileler çocuklarını hiç çekinmeden üniversitemize gönderebilirler" şeklinde cevapladı.

TÜRKİSTAN NOTLARI

Şükrü Gökkaya

Kazakistan dünyanın en büyük dokuzuncu ülkesi. Müslüman ülkelerin ve Türk devletlerinin yüzölçümü bakımından en büyüğü. Türkiye'nin neredeyse 3.5 katı toprağa sahip olan kardeş ülke, Orta Asya'nın ve dünyanın yeni cazibe merkezi olma yolunda hızla ilerliyor. Kardeş ülkemizle ilgili bu yazımızın konusu ise Türkistan ve turizm faaliyetleri.

Kazakistan'ın Kurucu Cumhurbaşkanı ve Türk Dünyasının aksakalı Sayın Nursultan Nazarbayev ülkenin turizmden de hak ettiği payı alması için 2018 yılında düğmeye basmış ve pilot bölge olarak da Türkistan'ı seçmiş. Türk Konseyinin Onursal Başkanının talimatları doğrultusunda Türkistan eyalet merkezi yapılmış ve tarihi İpekyolu'nun canlandırılması için düğmeye basılmış.

Türkistan yaklaşık 3 yıldır tam bir şantiye halinde. Yaklaşık 22 bin hektar alanda inşa edilen yeni Türkistan'ın genel planı iş ve kamu binaları, manevi merkez, konut ve sanayi alanlarından oluşuyor. Şehirde açık hava müzesi ile tiyatrosunun yanı sıra 5 yıldızlı oteller de hizmet vermeye başlamış. Yeni Türkistan'ın mimarisinde ise doğu ve geleneksel Kazak motifleri dikkati çekiyor.

Kazakistan turizminin lokomotifi olarak Türkistan'ın seçilmesinin ana nedeni hiç şüphesiz Türk dünyasının ortak değeri Hoca Ahmet Yesevi Hazretleri. Pir-i Türkistan'ın yaşadığı bu topraklar bu yıl yapılan Türk Dünyası zirvesinde, "Türk Dünyası Manevi Başkenti" ilan edilirken, bölgedeki turizm faaliyetleri de ağırlıklı olarak inanç turizmi üzerine planlanmış.

Yeni Türkistan'ın İnşasında Türk Şirketlerinin Önemi

Türkistan'daki tarihi İpek Yolu koridorunu yeniden canlandırma çalışmalarında hiç şüphesiz ki en önemli yatırım Türkistan Havalimanı. Kamu-özel ortaklığı (PPP) modeli ve yüzde 100 özel sektör sermayesiyle, Türk şirketi YDA Group tarafından 11 ayda inşası bitirilen Türkistan Uluslararası Havalimanı şu ana kadar yaklaşık 34 bin yolcu ağırlamış. 3 Mayıs'ta Sabiha Gökçen'den Türkistan'a direk uçuşlara başlayan devlet hava yolu şirketi FlyArystan'ın seferlerine her iki taraftan da ilgi oldukça yüksek. Firma yetkilileri, şuanda Salı ve Cuma olmak üzere haftada iki gün olan seferleri önümüzdeki günlerde artırmayı ve Türkiye'nin farklı şehirlerine de uçuşlar koymayı hedefliyor.

Türkistan Havalimanını önemli kılan bir diğer nokta ise şehrin Kazakistan, Özbekistan ve Kırgızistan üçgeninin tam merkezinde yer alması. Türkiye'den Türkistan'a uçacak yolcular Türkistan Uluslararası Otobüs Terminalinden Özbekistan ve Kırgızistan'a da otobüsle seyahat edebiliyor. Yetkililer ayrıca bu ulaşım imkânlarına, Türkistan-Taşkent hızlı tren hattını da eklemeyi hedefliyor.

Türk şirketi YDA Group'un Türkistan'daki bir diğer önemli yatırımı ise Şehir Hastanesi projesi. 630 yatak kapasiteli hastane 2022 yılında hizmete girecek. Yetkililerin verdiği bilgilere göre bölgenin sağlık alt yapısını ve konforunu kökünden değiştirecek hastane, Türkistan'da bütün sağlık ihtiyaçlarına cevap verebilecek ve buraya gelen bir hastanın başka bir hastaneye sevk edilmesine gerek kalmayacak.

Tabi Türkistan denilince akıllara gelen ilk Türk iş insanı kesinlikle Sayın Fettah Tamince. Sayın Tamince ve grubu Orta Asya'nın göbeğine resmen bir şehir inşa etmiş. Ama ne şehir..! Siz deyin Venedik, biz diyelim Cevahir.

"Bir Kazakistan Masalı" olarak adlandırılan Karavansaray projesi, sosyal donatıları ve alışveriş merkezleriyle Kazakistan'ın kültürünü ve tarihini konuklarına sunuyor. 23 bin metrekare alanda 100'den fazla mağazanın yer aldığı yaşam merkezinde ayrıca iki otel ve birde aile eğlence merkezi yer alıyor. Kendinizi Venedik'te hissettiren su kanallarının ve tekne turlarının yer aldığı kompleks, muhteşem "Kyz Kuu'yu at gösterisi" ve Zhibek ile Tolegen'ın aşkını anlatan dans, müzik ve ışık gösterilerini içeren "Kyz-Zhibek ve Tolegen" ile konuklarını adeta büyülüyor ve her akşam binlerce Türkistanlıyı ağırlıyor. Kısacası Sayın Fettah Taminci ve grubu, ata vatanı yaptığı olağanüstü yatırımlarla bir masala çevirirken, diğer taraftan da Çetin Pehlivan, Orkide Uraz ve İzzet Ay gibi sektörün genç ve başarılı temsilcileriyle de hem sunulan hizmeti zirveye çıkartıyor, hem de böylesine dinamik ve başarılı bir ekiple Kazakistanlı turizmciler için adeta bir rol model oluyor.

Tabi ülkedeki yerli turizmcilerde kurucu Cumhurbaşkanı Sayın Nursultan Nazarbayev'in vizyonuna ve Kazakistan'ı Türkiye'de bir kişiye daha fazla tanıtmak için gece-gündüz demeden çalışan Sayın Abzal Saparbekuly'nin heyecanına uygun hareket etmeli.

Güzel ve faydalı bir gezi olduğunu söyleyebiliriz. İnanıyoruz ki Pir-i Türkistan ve kardeş Kazakistan daha güzel yerlere gelecek. İnanıyoruz ki gelecek günler bizlerin, yani Türklerin günü olacak. Yeter ki eksikliklerimizi giderelim, yeter ki bilimin ve teknolojinin koşullarına ayak uyduralım. Kazakistan Cumhuriyetine, özellikle de kardeş ülke için bir şans olduğuna inandığımız Sayın Büyükelçi Abzal Saparbekuly beye nazik davetleri ve misafirperverlikleri için şükranlarımızı arz ediyoruz.

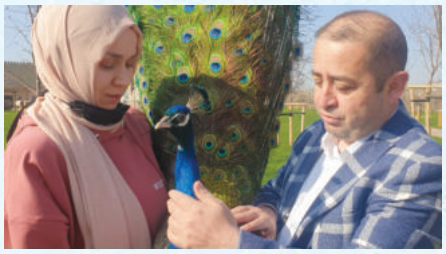

DİYAR 2 SIRALAMA.qxt_Layout 1 23.08.2021 ÖÖ 12:24 Page 22

CAPAROV İLK YURTDIŞI ZİYARETİNİ TÜRKİYE'YE GERÇEKLEŞTİRDİ

Kırgızistan Cumhurbaşkanı Sadır Caparov ilk yurtdışı ziyaretini Türkiye'ye gerçekleştirdi. Kardeş cumhurbaşkanı, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan tarafından resmi törenle karşıladı.

Erdoğan ve Kırgızistan Cumhurbaşkanı Sadır Caparov'un, Cumhurbaşkanlığı Külliyesi'nde gerçekleştirdiği baş başa ve heyetler arası görüşmelerin ardından iki ülke arasında anlaşmalar imzalandı.

İmza töreninin ardından konuşan Erdoğan, kardeş ve stratejik ortak Kırgız Cumhuriyeti ile Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği Konseyi'nin 5. toplantısını gerçekleştirdiklerini belirtti.

Kırgız Cumhuriyeti'nin bağımsızlığının 30 yılını tebrik eden Erdoğan, 30 yıl önce Kırgız Cumhuriyeti'nin bağımsızlığını ilk tanıyan ülkenin Türkiye olduğunu hatırlattı.

Bu yıl aynı zamanda ilişkilerin stratejik ortaklık seviyesine yükseltilmesinin 10. yıl dönümü olduğunu anımsatan Erdoğan, şunları kaydetti; "Kırgızistan'la maziden atiye uzanan kardeşlik bağlarımızı inşallah daha da güçlendirerek devam ettireceğiz. Sayın Cumhurbaşkanı ile yaptığımız görüşmelerde bu irademizi bir kez daha teyit ettik. FETÖ başta olmak üzere terör örgütleri ile mücadeleden bölgesel işbirliği konularına kadar gündemimizdeki tüm konuları ele aldık. FETÖ'nün her iki ülke için de milli güvenlik tehdidi oluşturduğu konusunda aziz kardeşimle hemfikiriz. Son dönemde yaşanan hadiseler FETÖ'nün kanlı, karanlık ve çirkin yüzünü bir kez daha gözler önüne sermiştir. İnşallah omuz omuza vererek, bu tehdidin üstesinden beraberce geleceğiz. Sayın Cumhurbaşkanına, Türkiye'nin Kırgız halkına ve devletine olan desteğini bir kez daha ifade ettim.

Siyasi istikrar yolunda attıkları her adımda Kırgız Cumhuriyeti'nin yanında olmaya devam edeceğiz."

Görüşmelerde, ticari ilişkileri de ayrıntılı şekilde gözden geçirdiklerini aktaran Erdoğan, şöyle konuştu: "Halen 507 milyon dolar düzeyindeki ticaret hacmimizde geçtiğimiz yıl salgına rağmen hamdolsun önemli bir düşüş yaşanmadı. Ancak potansiyelimizin çok daha yüksek olduğu da aşikârdır ve taraflar olarak 1 milyar dolarlık ticaret hedefimize ulaşmak için gayretlerimizi artıracağız. Ulaştırma, sağlık, madencilik, enerji, turizm, eğitim, kültür, kalkınma yardımları gibi alanlarda iş birliğimizi nasıl derinleştirebileceğimiz konusunda görüş alışverişinde bulunduk. Aldığımız kararlar ve az önce imzalanan metinlerle stratejik ortaklığımızın ahdi zeminini kuvvetlendirdik. Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği Konseyi 5. toplantısı sonuçlarına ilişkin ortak bildirimizde de bir sonraki konsey toplantımıza kadar geçecek sürede atacağımız adımlara ilişkin yol haritamızı belirlemiş olduk. Karşılıklı yatırımlarımızın geliştirilmesi konusunda değerli kardeşimle aynı hissiyatı paylaşmaktan memnuniyet duyuyorum."

Elbirliği içinde Türkiye-Kırgızistan ilişkilerinin her alanda çok daha ileriye taşınacağına inandığının altını çizen Erdoğan, "Attığımız adımlarda inşallah Türkiye-Kırgızistan arasındaki uçak seferlerini de 28 frekans artırmak suretiyle bu gidiş-gelişler çok daha farklı olacak, çok daha sık olacak. Ve böylece Türkiye'den Kırgızistan'a, Kırgızistan'dan da Türkiye'ye gelişler daha da artmış olacak." dedi.

Erdoğan, Manas Üniversitesi ile alakalı atılacak adımlarda da ciddi manada bir dayanışmanın olması kararına vardıklarını ifade ederek, konsey toplantısının hayırlara vesile olmasını diledi.

DİYAR 2 SIRALAMA.qxt_Layout 1 23.08.2021 ÖÖ 12:24 Page 24

"Paha biçilmez destekleriniz için şahsım ve halkım adına teşekkür ediyorum"

Cumhurbaşkanı olarak ilk ziyaretini Türkiye'ye gerçekleştirdiği belirten Kırgızistan Cumhurbaşkanı Sadır Caparov ise, "İki taraflı iş birliği için atılacak yeni adımlara Kırgızistan tarafının hazır olduğunu bildirmek istiyorum." dedi.

Kırgızistan'ın bağımsızlığının 30. yıl dönümü olduğuna dikkati çeken Caparov, "Kırgızistan'ın bağımsızlığını ilk tanıyan ve dostluğunu güçlendiren ülkenin Türkiye olduğunu altını çizmek istiyorum. Kırgızistan ekonomisinin gelişmesine ve istikrarlı kalkınmasına verdiği paha biçilmez manevi, teknik, sosyal yardımlar için Türkiye Cumhuriyeti'ne tüm Kırgız halkı ve kendi adıma çok teşekkür etmek istiyorum" dedi.

İkili ticarette 1 milyar dolar hedefi

Caparov, görüşmede ikili ilişkilerin geleceğinin ele alındığını, uluslararası sorunlarla ilgili de görüş alışverişinde bulunduklarını söyledi. Stratejik İş Birliği Konseyi'nin beşinci toplantısının verimli geçtiğinin de altını çizen Caparov, "Birçok alanda iş birliği yapma mekanizmalarını oluşturabildik." dedi.

Kültürel, ticaret ve insani alanlarda önemli projelerin gerçekleştirilmesiyle ilgili konuların da görüşmede masaya yatırıldığını söyleyen Caparov, "Türk yatırımcılarının Kırgızistan'a gelmesiyle ilgili çok önemli konuları ele aldık. Türkiye ile Kırgızistan arasındaki ticari ve ekonomik ilişkilerin geliştirilmesi ve ticaret hacminin 1 milyar dolara ulaştırılmasıyla ilgili Sayın Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ile görüştük." ifadelerini kullandı.

Caparov, Kırgızistan'ın Issık Gölü'nde karma komisyonun ortak toplantısının gerçekleştirilmesiyle ilgili önemli kararlar aldıklarını belirterek bu çerçevede Kırgız-Türk İş Forumunun gerçekleştirileceğini aktardı. İki ülke arasındaki ilişkilerin yüksek düzeyli olduğuna işaret eden Caparov, "Devlet

DİYAR 2 SIRALAMA.qxt_Layout 1 23.08.2021 ÖÖ 12:24 Page 25

olarak Kırgızistan'da çalışan Türk yatırımcıların tüm haklarının korunacağının altını çiziyorum." dedi. Yapılan görüşmede iş birliklerinin geliştirilmesi noktasında pek çok konunun ele alındığını kaydeden Caparov, "Kırgız-Türk Dostluk Hastanesinin de çok kısa bir süre içinde açılması konusunu ele aldık." diye konuştu.

Caparov, çok sayıda Kırgız öğrencinin Türkiye'de eğitim aldığını ve sıkı ilişkiler sayesinde bu sayının daha da artacağına inandığını vurguladı.

Yeni tip koronavirüs (Kovid-19) salgını nedeniyle geçen yıl ertelenen Dünya Göçebe Oyunları'nın Türkiye'de başarılı bir şekilde gerçekleştirileceğine inandığını söyleyen Caparov, şunları kaydetti; "Türkiye, Kırgızistan'daki olayları yakından takip ediyor ve uluslararası alanda ve ekonomik alandaki başarılarını memnuniyetle karşılıyor. Kırgızistan da Türkiye'nin gelişmekte olmasından ve uluslararası alanda öneminin artmasından memnuniyet duyuyor." Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği Konseyi'nin beşinci toplantısında alınan kararları da desteklediğini kaydeden Caparov, çalışmalardan ötürü Erdoğan'a ve Türk heyetine teşekkür etti.

DİYAR 2 SIRALAMA.qxt_Layout 1 23.08.2021 ÖÖ 12:24 Page 26

MİNNİHANOV: TÜRKİYE'DE YATIRIM YAPMAK İSTİYORUZ

Tataristan Cumhurbaşkanı Rüstem Minnihanov bir dizi görüşmeler yapmak ve incelemelerde bulunmak üzere Türkiye'ye geldi. Minnihanov Türkiye ziyareti kapsamında ilk olarak Bilişim Vadisi'ni ziyaret etti. Konuk cumhurbaşkanına, Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank ve TOBB Başkanı Rifat Hisarcıklıoğlu eşlik etti.

Türkiye'nin Otomobili Girişim Grubu Sanayi ve Ticaret AŞ'nin (TOGG) bulunduğu binaya giden Minnihanov, otomobilin özelliklerini içeren simülasyon cihazını kullandı, Türkiye'nin Otomobili'ne binip aracı inceledi. Tataristan Cumhurbaşkanı Rüstem Minnihanov daha sonra GEBKİM Kimya İhtisas OSB'yi ziyaret etti. Burada konuşan Tataristan Cumhurbaşkanı Minnihanov, Türkiye'ye her geldiklerinde evlerinde gibi ağırlandıklarını dile getirerek, "Dünyanın birçok ülkesinde bulundum ve birçok Organize Sanayi Bölgesini de gezdim. Şunu açıklamak zorundayım ki Türkiye'de yapıldığı gibi başka ülkelerde güzel örneği yok. Siz bütün dünyaya örnek oluyorsunuz.

İş adamlarına, girişimlere güzel destekler veriyorsunuz. Türk milleti, çok çalışkan ve girişimci. Böyle bir halk için hükümet tarafından gerekli destekler veriliyor, gerekli altyapı ve temel oluşturuluyor." dedi. Daha önce de Türkiye'deki OSB'leri gezdiklerini anlatan Minnihanov, "Tataristan'da da birçok Türk şirketi kendi yatırımlarını gerçekleştirdi. Türkiye topraklarında yatırım yapmak istiyoruz. Sayın Bakanla görüştük. Çok heyecan dolu, 'Gelin çalışın.' diyor. Biz de çalışkanız hükümet olarak ama siz daha gayret gösteriyorsunuz. Siz daha çok çalışkansınız. Burada bütün imkânlar sağlanmış. Yeter ki çalışılsın. Biz de bunu örnek alıp çalışacağız." diye konuştu.

"Türk ortaklarımızı Tataristan'a bekliyoruz"

Tataristan Cumhurbaşkanı Rüstem Minnihanov ziyaretinin ikinci gününde başkent Ankara'ya geçti ve ilk olarak Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan tarafından kabul edildi. TBMM Başkanı Mustafa Şentop ile de görüşen Minnihanov, Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay ile Cumhurbaşkanlığı Külliyesi'nde ortak basın toplantısı düzenledi.

Türkiye ile Tataristan arasında bilişim, petrokimya ve kimya sanayi alanlarında mutabakat zaptları imzalanan tören sonrası konuşan Minnihanov, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ve Türk hükümetine, Cumhurbaşkanı Yardımcısı Oktay ve Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank'a teşekkür ederek sözlerine başladı.

Minnihanov, "İki günlük sıkı çalışmamız neticesinde hem Türkiye hem de Tataristan'ı ilgilendiren ilginç projeler ortaya çıktı. Bugün petrokimya ve yüksek teknoloji ile ilgili projeler konusunda belgeler imzaladık. Bundan başka, Türkiye ve Rusya'da araba üreticilerimizi ilgilendiren belgeler de imzaladık. Dün yüksek teknoloji vadisini (İstanbul'daki Bilişim Vadisi) ziyaret ettik. Bu, gelecektir." diye konuştu.

Minnihanov Tataristan'da da benzer projeler olduğunu ve bu konularda Türkiye ile iş birliği yapacaklarını belirterek, şunları kaydetti; "Ziyaret ettiğimiz yerlerde ve görüştüğümüz insanlar tarafından bize çok ilgi gösterildi. Bunun için içten teşekkür ederiz. Türk ortaklarımızı Tataristan'a bekliyoruz. Türkiye ve Türk halkına refah içinde olmasını diliyoruz. Sizde birçok proje hayata geçiriliyor ve bu projelerde Rusya'nın önde gelen bölgesi Tataristan Cumhuriyeti'nin temsilcilerinin de yer almasını istiyoruz."

İmzalanan anlaşmalar

Türkiye ve Tataristan arasında imzalanan anlaşmalar şöyle: "Türkiye Cumhuriyeti Bilişim Vadisi teknoloji geliştirme bölgesi ile Rusya Federasyonu Tataristan Cumhuriyeti arasında mutabakat zaptı. Türkiye Cumhuriyeti Kocaeli Gebze Kimya İhtisas Organize Sanayi Bölgesi ile Rusya Federasyonu TATNEFT anonim şirketi arasında GEBKİM sahasında maleik anhidrit projesi uygulama olanaklarının incelenmesine ilişkin niyet mektubu. Türkiye Cumhuriyeti Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile TATNEFT anonim şirketi arasında kimya sanayi alanında iş birliği mutabakat zaptı."

DİYAR 2 SIRALAMA.qxt_Layout 1 23.08.2021 ÖÖ 12:24 Page 28

ARNAVUTLUK TÜRKİYE'DEN İHA ALIYOR

Arnavutluk Meclisi, hükümetin Türkiye'den insansız hava aracı alımında kullanılmak üzere yaptığı bütçe değişikliği kararını onayladı.

8 milyon eurodan fazla ek bütçenin onayı için 82 milletvekili "evet", 9 milletvekili "hayır" oyu kullanırken 4 milletvekili "çekimser" kaldı.

Normatif yasa olarak bilinen bütçe değişikliği kararını Arnavutluk hükümeti 22 Haziran'da onaylamış, karar Resmi Gazete'de de yayımlanmıştı.

Buna göre, "Türkiye ile yapılan anlaşma ve toprak kontrolü ile ulusal güvenliği artırmaya yönelik tedbirler kapsamında" Arnavutluk Savunma Bakanlığının insansız hava aracı (İHA) alımına yönelik öncelikli projesine 8 milyon euro üzerinde ek bütçe ayrıldı.

Arnavutluk Başbakanı Edi Rama haziran başında bazı kabine üyeleriyle Türkiye'ye ziyaret gerçekleştirmiş, Türk şirketleriyle yaptıkları görüşmelerde süper akıllı insansız hava araçlarıyla ülke topraklarının kontrol sistemi hakkında konuştuklarını kaydetmişti.

Rama, İHA'larla yollar, kıyı şeridi, tarım arazileri, ormanlar ve kamu düzeniyle ilgili gerçek zamanlı veri üretmeyi amaçladıklarını ifade etmişti.

Öte yandan İçişleri Bakanı Bledi Çuçi de haziranda Türkiye'ye yaptığı ziyaret kapsamında "Baykar Defense" şirketini ziyaret etmiş, "bu cihazların Arnavutluk'ta sivil ve kentsel kontrol ile toprakların korunması amacıyla kullanma olasılığı" hakkında değerlendirmelerde bulunduklarını aktarmıştı.

Meclis oturumunda ayrıca koronavirüse karşı aşı kampanyasını desteklemek üzere 8 milyon euronun üzerinde ek bütçe daha onaylandı. Sağlık ve Sosyal Koruma Bakanlığının verilerine göre şimdiye kadar toplamda 968 bin 34 aşı yapılırken, 403 bin 504 kişinin her iki dozu da aldığı kaydedildi.

ROLMAK DÖKÜM

Rolmak Döküm San. ve Tic. Ltd. Şti.

Rolmak Döküm ® San. ve Tic. Ltd. Şti.
Organize Sanayi Bölgesi Buket Sok.
No: 7/1 Karabük

Tel +90 370 447 65 65
Faks +90 370 447 65 66

info@rolmakdokum.com.tr
www.**rolmakdokum**.com.tr

DİYAR 2 SIRALAMA.qxt_Layout 1 23.08.2021 ÖÖ 12:25 Page 30

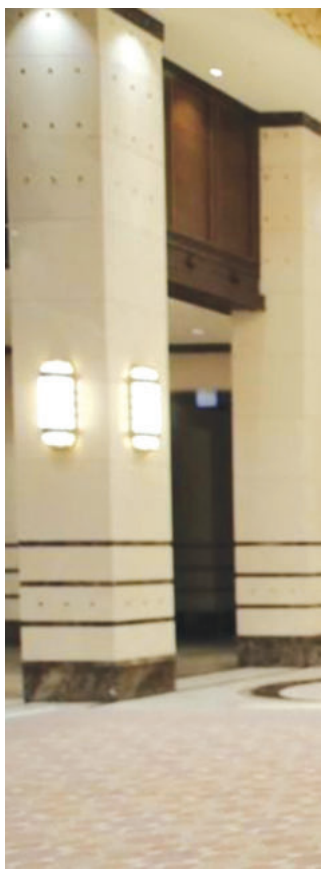

SAVUNMA SANAYİİNİN DUAYENİ ÖZLÜ; "TÜRKİYE KENDİ HAVA SAVUNMA SİSTEMİNİ ÜRETEBİLİR"

Bürokratik hayatını Türk savunma sanayine adamış, 65'inci Hükümetin Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı ve Düzce Belediye Başkanı Dr. Faruk Özlü; "Türkiye S-400'lerin yerine kendi hava savunma sistemini üretebilir ve dost ve kardeş ülkelere pazarlayabilir. Türk şirketlerinin, Türk sanayisinin geldiği noktada bunu yapmak mümkün" dedi.

Uzun yıllar Savunma Sanayii Müsteşar Yardımcılığı ve; Türk Uçak Sanayi A.Ş. (TUSAŞ), Havacılık Endüstrileri A.Ş. (HEAŞ), TEKNOPARK İstanbul, Savunma Teknolojileri Mühendislik Mühendislik A.Ş. (STM) ve Türk Havacılık ve Uzay Sanayi A.Ş. (TAI) şirketlerinde yönetim kurulu üyesi ve başkan olarak görev yapan Düzce Belediye Başkanı Dr. Faruk Özlü, Türkiye'nin kendi hava savunma sistemini üretebileceğini ifade etti. Dr. Özlü konuyla ilgili dergimize yaptığı açıklamada; "Savunma sanayimiz 2002 yılından sonra ciddi bir mesafe aldı. Bu da yerli üretim, yerli tasarım ve yurtiçi üretim noktalarında oldu. Proje bazlı çalışmalarda Türkiye'nin artık kendi sistemlerini tasarladığını ve ürettiğini, yaklaşık % 65 oranda yurtdışı bağımlılığının azaldığını görüyoruz. Türkiye geçen 20 yılda temel sorunlarını çözdü. Bizim gönlümüzden geçen, Türkiye'nin gelecek 20 yılda bir sıçrama yapması, ülkemizin buna ihtiyacı var. Biz geçen 20 yılda büyük bir mesafe aldık, ama dünya da durmadı, dünya da ilerliyor. 20 yıl öncede 17'inci büyük ekonomiydik, yine aynı sıradayız. Türkiye'nin gayri safi milli hâsılası, dünya gayri safi hâsılasının yaklaşık yüzde biridir. Bu iyi olduğumuz dönemlerde % 30 artar, kötü olduğumuz dönemlerde % 30 azalır. Ama bu 300 yıldır böyledir. Arzumuz Türkiye'nin artık bir sıçrama yapması ve dünya gayri safi hâsılasından % 2-3 pay alması. Bunun yolu üretim ekonomisinden geçiyor, Türkiye'nin üretim ekonomisine yönelmesi gerekiyor. Bu üretim ekonomisinin de teknoloji odaklı olması gerekiyor. Her şeyi üretmek değil, Pakistan ve Bangladeş gibi katma değeri düşük ürünler üretmek değil, yükte hafif pahada ağır ürünler üretmesi gerekiyor.

Bu da bilgi ile olur, teknoloji ile olur. Bilgi üreten, teknoloji üreten, ürettiği teknolojiyi sanayiye enjekte eden ve katma değeri yüksek ürünler üreten bir Türkiye arzu ediyoruz.

Bir tek şeye ihtiyacımız var; çalışmak, daha çok çalışmak ve üretmek. Savunma teknolojileri ve üretimi Türkiye'nin önümüzdeki 20 yılda üzerinde özenle durması gereken bir konu. Ben bu sektörde yöneticilik yapan arkadaşlarımızın takvim bazlı çalışmalar yapmalarını arzu ediyorum. Çünkü zaman konusunda biraz savurgan davranıyoruz. Türkiye 2015 yılında hava savunma sistemi S-400 yerine ikame edebileceği hava savunma sistemini ciddi bir program dâhilinde üretme çalışmalarını yürütebilseydi, bugün Türkiye'nin aynen insansız hava aracı olduğu gibi kendi S-400'leri olabilirdi. Bunu Türkiye yapabilirdi, Türk sanayisi yapabilirdi. Nasıl yapabilirdi? İhtiyaç duyduğu, eksik olduğu alanlarda yurtdışından destek sağlayarak bunu yapabilirdi. Ama biz halen S-400'leri konuşuyoruz. Bence Türkiye'nin ne S-400'e, ne de bir başka hava savunma sistemine ihtiyacı yok, Türkiye bu sistemleri kendisi tasarlayabilir, kendisi üretebilir, ben teknolojik düzeyimizin ve gelişmişliğimizin buna müsait olduğunu düşünüyorum. Bu konulardaki fikirlerim son derece güncel,

yani eski bilgiler değil, takip ediyor ve okuyorum. Dolayısıyla S-400'lerin yerine kendi hava savunma sistemini üretebilir ve dost ve kardeş ülkelere pazarlayabilir. Türk şirketlerinin, Türk sanayisinin geldiği noktada bunu yapmak mümkün" dedi.

Türkiye'nin son dönemde Türk Dünyası ile sıcak ilişkiler kurduğuna da dikkat çeken Dr. Faruk Özlü; "Bir Türk Birliği kurulabilir, ancak birlik üyelerinin birbirini tamamlaması lazım. Biz, Müslüman Türk olarak her zaman milletimizin bir araya gelmesini isteriz. Bunun öncülüğünü de Türkiye yapabilir. Türk ve İslam Dünyası arasındaki ilişkilerin geliştirilmesi konusunda bir yapılandırmaya gidilebilir" şeklinde açıklamalarını tamamladı.

Dr. Faruk ÖZLÜ kimdir?

Dr. Özlü, 19 Kasım 1962 tarihinde Düzce'de doğdu. İlköğrenim ve ortaöğrenimini Düzce'de tamamlayan Dr. Faruk Özlü, İstanbul Yıldız Teknik Üniversitesi Mühendislik Fakültesi'nden mezun oldu. Lisans eğitimi ile makine mühendisi olan Dr. Faruk Özlü, İstanbul Yıldız Teknik Üniversitesi'nin yüksek lisans ve doktora programını da tamamladı. Ardından İspanya'da proje ve mühendislik ve ABD'de Harvard Üniversitesi'nde üst düzey yöneticilik eğitimi aldı.

Dr. Faruk Özlü'nün Çalışma Hayatı

Çalışma hayatına İstanbul Yıldız Teknik Üniversitesi'nde araştırma görevlisi olarak başlayan Dr. Faruk Özlü, akademik kariyerinin ardından Savunma Sanayi Müsteşarlığı'nda (SSM) görev aldı. Özlü, Savunma Sanayi Müsteşarlığı'nda sırasıyla savunma sanayi uzmanı, proje müdürü, daire başkanı, müsteşar yardımcısı ve müsteşar vekili görevlerinde bulundu. Türk Uçak Sanayi A.Ş. (TUSAŞ), Havacılık Endüstrileri A.Ş. (HEAŞ), TEKNOPARK İstanbul, Savunma Teknolojileri Mühendislik Mühendislik A.Ş. (STM) ve Türk Havacılık ve Uzay Sanayi A.Ş. (TAI) şirketlerinde yönetim kurulu üyesi ve başkanı olarak görev yaptı.

Dr. Faruk Özlü'nün uzman ve proje müdürü olarak görev yaptığı Zırhlı Muharebe Aracı Projesi'nde Türkiye Cumhuriyeti tarihinin tek kalemde en büyük savunma sanayi ihracatı gerçekleştirildi. Ayrıca yine bu dönemde Türkiye'nin kendi tasarımı olan ilk milli tank "ALTAY", ilk milli insansız hava aracı "ANKA" ve "BAYRAKTAR", ilk milli gemi "MİLGEM" ve yerli otomobil üretimi gibi sayısız projenin yürütülmesinde görev üstlendi.

Dr. Faruk Özlü'nün Siyasi Kariyeri

7 Haziran 2015 seçimlerinde 25. Dönem Düzce Milletvekili unvanı ile meclise giren Özlü, 1 Kasım 2015 seçimlerinde de 26. Dönem Düzce Milletvekili olarak seçildi. Bu dönemde TBMM Milli Savunma Komisyonu Başkanlığı yapan Dr. Faruk Özlü, 24 Mayıs 2016 tarihinde Türkiye'nin 27. başbakanı Binali Yıldırım başkanlığına kurulan 65. Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti'nde Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı olarak görev aldı.

Bakanlık dönemindeki faaliyetlerini Bilim Merkezi Türkiye, Teknoloji Üssü Türkiye, İleri Sanayi Ülkesi Türkiye olmak üzere 3 ana eksende sürdüren Dr. Faruk Özlü, Türkiye'nin bilim, teknoloji ve sanayi hedeflerini gerçekleştirerek büyümesi adına çalışmalar yürüttü.

Dr. Faruk Özlü, bakanlık görevinin ardından 31 Mart 2019 Yerel Seçimleri'nde yüzde 47,14 oy oranı ile Düzce Belediye Başkanlığı görevine seçildi.

DİYAR 2 SIRALAMA.qxt_Layout 1 23.08.2021 ÖÖ 12:25 Page 32

TÜRKÇE KONUŞAN CUMHURBAŞKANINDAN TÜRKİYE VURGUSU

Kosova'nın Türkçe konuşan Cumhurbaşkanı Vjosa Osmani-Sadriu, ülkesinin uluslararası organizasyonlara katılımı için Türkiye'nin desteğinin önemli olduğunu vurgulayarak, "Bu konuda uluslararası alanda ne yapılacaksa yapmak, Türkiye'nin güçlü desteğini sürdürmek, sadece oylarını değil diaspora desteğini de almak için temasta kalmaya devam edeceğiz" diye konuştu.

Cumhurbaşkanı Vjosa Osmani-Sadriu, Antalya'nın Belek Turizm Merkezi'ndeki NEST Kongre Merkezi'nde düzenlenen, Antalya Diplomasi Forumu (ADF) değerlendirmelerde bulundu.

Güney Doğu Avrupa Ülkeleri Zirvesi ve ADF için geldiği Antalya'da katılımcı ülke temsilcilerinin bölgesel ve uluslararası konularda fikirlerini dile getirdiğini kaydeden Osmani, "Ayrıca salgından, bizi ne kadar birbirimize bağladığını ve birbirimize ne kadar ihtiyacımız olduğunu öğrendik." ifadelerini kullandı. ADF kapsamında çeşitli oturumlarda konuşmacı olarak yer almanın dışında ikili görüşmeler yaptığını aktaran Osmani, "Bu platform, görüşmeler yapmak için çok iyi bir fırsattı. İkili ilişkilerimizin yanında Kosova'nın devlet olarak tanınması için görüşmeler yaptık." dedi.

Osmani, genç katılımcılarla buluştuğunu da söyleyerek, "Sadece 22 yıl önce, genç yaşta siyasete girmiş biri olarak değil yaşadığımız sorunları, çözüm yollarını, genç bir diplomat ve aktivist olarak sesinizi duyurmayı konuştuk. Çünkü politika ve diplomasi kolaylaşmıyor daha da zorlaşıyor." değerlendirmesinde bulundu.

"Türkiye'nin desteğine uluslararası organizasyonlara üyelik noktasında da ihtiyacımız var"

Türkiye ile Kosova ilişkilerinde güçlendirilebilecek yeni konular olduğuna dikkati çeken Osmani, bunlar arasında ticari ve kültürel iş birliklerini saydı.

İki ülkede de diğerinden gelip yaşayan vatandaşlar bulunduğuna dikkati çeken Osmani, bu grubun iki ülke arasında köprü görevi gördüğünü belirterek, "Bu konuyu Cumhurbaşkanı Erdoğan'la da konuştuk. Ayrıca ticaret alanında, sağlık ve savunma alanında iş birliğinde de bir ilerleme görüyoruz. Ekonomik anlamda yapacağımız çok şey var. Bu nedenle Erdoğan ve Türk kurumlarıyla çalışmayı dört gözle bekliyoruz." diye konuştu.

Osmani, Türk iş insanlarının Kosova'da yatırım yapabileceği birçok alan bulunduğunun da altını çizerek, "Kosova yatırım yapmak için çok iyi bir yer. Avrupa'nın en genç nüfusuna sahibiz, insan kaynağımız çok yüksek ve iş gücü ucuz. İnsanımız birkaç dil biliyor ve teknoloji alanında ustalaşmışlar. Ülkemizde üretilen bilgi işlem ürünlerinin yüzde 80'i ABD'ye satılıyor ki bu da ürünlerin ne kadar kaliteli olduğunu gösteriyor." ifadelerini kullandı.

Ülkede işsizlik konusunda sorunların çözümü için yatırımlara önem verdiklerini belirten Osmani, Kosova'nın potansiyelinin yüksek olduğunu söyledi.

Türkiye'nin desteğine Kosova'nın tanınması noktasında da ihtiyaç duyduklarına dikkati çeken Osmani, şöyle devam etti; "Türkiye'nin desteğine uluslararası organizasyonlara üyelik noktasında da ihtiyacımız var. Bu konuda uluslararası alanda ne yapılacaksa yapmak, Türkiye'nin güçlü desteğini sürdürmek, sadece oylarını değil diaspora desteğini de almak için temasta kalmaya devam edeceğiz. Çünkü bu sadece bizim refahımız ve kalkınmamız için değil bölgede barış ve istikrar için de önemli."

"Kosova'nın bağımsızlığının tanınması açısından hiçbir problem yok"

ADF kapsamında yaptığı ikili görüşmelerin de verimli geçtiğini söyleyen Osmani, "Kosova, Sırbistan ve Rusya'nın tanınma sürecine karşı çıkardığı birçok sorunla karşı karşıya. Şunu söylemeliyim ki Kosova'nın bağımsızlığı geri döndürülemez bir süreç ve hiçbir şey bizi bundan alıkoyamaz." dedi.

Osmani, Kosova'yı tanıyan ülke sayısının 100'ü geçtiğini belirterek, "Kosova'ya coğrafi olarak uzak olan ülkelerle görüşerek bağımsızlığın Kosova'nın hakkı olduğunu anlatıyoruz. Politik olarak Uluslararası Adalet Divanı, Kosova'nın bağımsızlığının uluslararası hukuka uygun olduğunu da söyledi. Bu nedenle ülkelerin Kosova'nın bağımsızlığını tanıması açısından hiçbir problem yok." değerlendirmesini yaptı.

Sırbistan'la yürütülen diyaloğa da değinen Osmani, "Kosova'nın statüsü sonsuza dek çözülmüş bir konudur. Şu an yürüttüğümüz diyalog, iki komşu olarak yan yana yaşayabilme, ticaretin önündeki engelleri kaldırma, savaşta kaybolmuş kişileri konuşma ve egemen iki ülkenin halklarının yararına konuları konuşmak üzerinedir." ifadelerini kullandı. Kosova'nın bağımsızlığının ve sınırlarının hiçbir şekilde masaya gelmeyeceğinin altını çizen Osmani, bu konuları tartışmaya açmanın bölgeyi istikrarsızlaştıracağına dikkati çekti.

Osmani, Kosova'nın tanınmasının hızlanmasıyla Avrupa entegrasyonunun da hızlanacağını söyledi.

"Vize serbestisinde sözünü tutmayan taraf AB"

Kosova'nın Avrupa Birliği (AB) yolunda üzerine düşenleri yaptığını kaydeden Osmani, "Şunu söylemeliyim ki üzerine düşeni yapmayan taraf AB'dir. Özellikle de vize serbestisi alanında biz üzerimize düşeni 3 yıl önce yerine getirmemize rağmen AB bu sözünü hala yerine getirmedi." diye konuştu.

Bazı AB ülkelerinin bu sürecin önüne engel koyduğuna vurgu yapan Osmani, AB Komisyonu ve Avrupa Parlamentosunun Kosova'nın lehine tutum takındığını söyledi.

Arnavutluk ve Kuzey Makedonya için de AB süreçlerinin hızlanmasını umut ettiğini dile getiren Osmani, bu sürecin bölge için geç kaldığına da değindi. Osmani, Sırbistan'ın AB üyeliği konusunda ise samimi davranmadığını belirterek, "Bölgede Rusya etkisini artırarak, Rusya'yla ekonomik, askeri ve ticari her şeyi yaparak aynı zamanda AB üyeliği arayamazsınız. Ne istediklerine karar vermek zorundalar. Bölgemiz için AB tek seçenek olmalı. Biz başka bir seçenek aramıyoruz. AB her zaman bizim tek seçeneğimiz ve stratejik hedefimizdir." ifadelerini kullandı.

MAVİ GÖZLÜ SARIŞIN TÜRKLER

Gagauzlar. Avrupa kapılarındaki uçbeylerimiz, mavi gözlü sarışın Türkler…

Onların kökeni ile ilgili dünyada ve akademik çevrelerde birçok farklı görüş olsa da, kabul edilen yaygın görüş; Peçenekler ve Kıpçaklarla aynı boydan gelen Oğuz kökenli bir Türk topluluğu oldukları yönünde.

XI. yüzyılda Balkanlara göç eden Gagauzlar, XIII. yüzyılda Dobruca bölgesinde başkenti Korbuna olan ve yaklaşık iki yüz yıl süren, "Dobruca Prensliği" adı altında bir devlet bile kurmuşlar. Daha sonra Osmanlı hâkimiyetine giren Gökoğuz Türkleri, XVIII. yüzyılda Balkanlar'da başlayan bağımsızlık hareketleri sonucunda Bulgarların hedefi haline gelmişler ve asırlardır yaşadıkları toprakları terk etmek zorunda kalmışlar.

Yaşanan bu gelişmelerin ardından Besarabya Bölgesine göç eden Gagauzlar, 19. yüzyıl başlarında başlayan Osmanlı-Rus Savaşları sırasında ise Moldova'ya yerleştirilmişler.1770 yılında Moldova'da Çadır ve Orak adlarını taşıyan iki köy kuran Gagauzlar'a 1812 yılında imzalanan Bükreş Antlaşmasından sonra Ruslar tarafından bölgede yeni topraklar verilmiş. Bu antlaşma ile Bucak Bölgesinde yaşayan Müslüman Nogaylar, asırlardır yaşadıkları topraklardan çıkartılmışlar ve yerlerine Ortodoks Gagauzlar yerleştirilmişler...

Her Türk kavminde olduğu gibi Gagauzlar'da da bağımsızlık ateşi hiç bir zaman sönmemiş. İlk girişimlerini 6 Ocak 1906 tarihinde Andrey Galaţan ve Atmaca Pavlioğlu önderliğinde Rusya'ya karşı gerçekleştirmişler ve bağımsız Komrat Cumhuriyetini ilan etmişler. Ancak bu ayaklanma 21 Ocak tarihinde Rus Ordusunun bölgeye girmesiyle bastırılmış ve 15 gün süren bir cumhuriyet serüveninin ardından Gagauzlar 1994 yılına kadar sırasıyla; Rusya İmparatorluğu, Romanya, Almanya (II. Dünya Savaşı döneminde) ve Sovyetler Birliği'nin egemenliği altında kalmışlar.

Gagauzlar, 21 Ağustos 1990'da başkenti Komrat olan Gagauz Özerk Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti'ni, ilan etmişler. Bu karar, Moldova Yüksek Sovyeti tarafından iptal edilmiş. Devlet kurmakta kararlı olan Gagauzlar, bu seferde 25 Ekim 1990'da Gagauz Cumhuriyeti'ni oluşturmaya yönelik seçimler yapmışlar, ancak Moldova milliyetçileri bu girişimi, yöreye 50,000 silahlı gönüllü göndererek önlemeye çalışmış ve Rus askerlerinin müdahalesiyle şiddet önlenmiş. Devam eden seçimler sonucunda 31 Ekim'de Komrat'ta yeni bir Gagauz Yüksek Sovyeti kurulmuş, Stepan Topal başkan seçilmiş. Moldova'nın 27 Ağustos 1991'de bağımsızlığını ilan etmesinden sonra Gagauzlar da kendi cumhuriyetlerini ilan etmişler. Yaşanan bu gelişmelerin ardından

Moldova Meclisi 23 Aralık 1994 tarihinde Gagauz Özerk Bölgesini tanımak zorunda kalmış.

Yasaya göre, Gagauzlara Moldova Anayasası'na ters düşmemek şartıyla, çeşitli sahalarda yasa çıkarma hakkı verilmiş. Gagauz Yeri'nin en yüksek mercii 4 yılda bir seçilen başkan. Gagauz Yeri'nin Resmî dili Gagauzca, Rumence ve Rusça. 35 kişiden oluşan Halk Topluşu; kültür, bilim, eğitim, iskan, belediye hizmetleri, sağlık, spor, bütçe, ekoloji, finans ve ekonomi alanlarında Moldova Anayasası'na ters düşmemek kaydıyla kanun yapabiliyor.

"Süleyman Demirel bizim babamız"

Gagauzlar için Türkiye'nin 9'uncu Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel çok önemli bir isim. Demirel deyince bir Gagauz'dan duyacağınız ilk cümle; "O sadece sizin babanız değil, bizimde babamız" olur. Gagauzya'nın ilk başkanı Stephan Topal, merhum cumhurbaşkanımızın Gagauzlara desteğini şu cümlelerle anlatıyor; "Dostlarım beni kaçak yollardan Odesa'ya geçirdi. Oradan gemi ile İstanbul'a, daha sonra ise karayolu

ile Ankara'ya geçerek Sayın Demirel ile görüştüm. Kendisine Gagauzların kim olduğunu ve ihtiyaçla- rımızı anlattım. O günlerde çeşmelerimizden akan su çok kötüydü. Çocuklarımızın dişleri su yüzünden daha 12-14 yaşlarında iken simsiyah oluyordu. TİKA'ya verdiği talimat ile başkent Komrat'ın su şebekesi yenilenip arıtma tesisi çok kısa sürede hayata geçince, daha o görüşmede bu talebimizi kafasına yazdığını anladım. Sohbetimizde kendisine, Gagauzya'da 200 bin kişiyiz dedim. O ise bana 'Hayır Topal, Gagauzlar 200 bin değil, 65 milyon 200 bin kişidir" cevabını verdi. Önce anlamadım, sonra uyandım. O günlerde Türkiye'nin nüfusu 65 milyondu. Kendisini Moldova'ya davet ederek huzurundan ayrıldım.

1994 yılında, aralarında bakanların, milletvekillerinin, işadamlarının ve sanatçıların olduğu 120 kişilik bir grupla Moldova'ya bir çıkartma yaptı. Bende Gagauzya Temsilcisi olarak oradaydım. Türkiye'nin ilk Moldova Büyükelçisi Ender Arat çok iyi bir diplomattı. Merhum Demirel kendisine; 'Ender Bey, Moldova Dışişlerine söyle, ben Gagauzya'ya gideceğim, Çadır-Lunga'nın aşağısında benim akrabalarım yaşıyor' diyor. Moldova yönetimi ancak uyanıyor ve

Gagauzya'ya gelerek Sayın Demirel'in programını hazırlıyor. Rahmetli ve heyeti, üç günlük Moldova gezisinin bir gününü Gagauzya'ya ayırdı. O ziyarette bana; 'Topal Bey sabrediniz, siz küçük bir halksınız, bağımsızlık size olmaz, çok kan dökülür, Türkiye sizin garantörünüz, size özerlik alacağız' dedi. Bende düşünüyorum ve kendi kendime diyorum ki; Allah'ım, ben 4.5 yıldır burada çamurun içerisinde sürünüyorum, o da geldi ve iki günde bana diyor ki, 'Gagauzya özerk olacak'. Aradan altı ay geçtikten sonra Moldova Parlamentosu Gagauzya'nın özerkliğini kabul edince işin aslını anladım tabi.

Sayın Demirel ziyareti sırasında korkmadan Moldovalı yöneticilerin yüzüne söyledi 'Moldova'da Gagauzlar diye bir halk var, küçücük ama halk. Onların devletinin olması şart' dedi. Bize çok yardım etti. Moldova'ya 35 milyon kredi verdi ve onun sayesinde biz özerkliğimizi aldık. Onun için bizim Gagauzlar diyor ki; 'Süleyman Demirel bizim babamız...'

Tabi ben sonradan öğreniyor ve anlıyorum; o dönemki Moldova Cumhurbaşkanı Mircea Snegur'a diyor ki; 'Arkadaşım, Sayın Snegur, şunu bilmenizi isterim; Gagauzlar ilerleyen dönemde Moldova ile Türkiye arasında köprü olacak. Siz Gagauzya'ya nasıl bakarsanız, bizde Moldova'ya öyle bakacağız' İzlediği politika bir kıl kadar ince. Ama çok güzel ve faydalı bir politika"

Dünya Kültür Mirası Gagauz Halıları

Tüm Türk topluluklarında olduğu gibi Gagauzlar 'da da hiç şüphesiz en önemli sanat eseri, her biri birer sanat eseri olan Gagauz kilimleri. Hatta bu sanatı Avrupa'ya ilk onların getirdiğini iddia eden tarihçiler bile var.

Gagauz geleneklerine göre her genç kızın çeyizinde mutlaka kendi dokuduğu bir kilim bulunur. Onlar hiçbir zaman bu sanatı bir gelir kapısı olarak görmezler. Dokunan kilimler Gagauz kızının sabrını, özenini ve azmini gösterir. Bu nedenle Gagauz kızlarına mutlaka kilim dokumacılığı öğretilir.

UNESCO tarafından Dünya Kültür Mirası listesine alınacak kadar ünlü ve değerli olan Gagauz kilimlerini dokuyanların sayısı ne yazık ki bir elin parmaklarından bile az kalmış. Bu sanatı yaşatmak için Çadır-Lunga'ya bağlı Gaydar köyünde kurulan müzede sanatlarını icra eden İrina teyze; "Kaldık iki ortak, bizim köy kalkındı kilim ile, eskiden her evde en az iki tezgah vardı" derken, onun ortağı Valentina abla ise 11 yaşından bu yana kilim dokuduğunu ve sanatı hayatta durdurmak için mücadele ettiklerini söylüyor.

Nogaylardan Miras Köy Avdarma

3 şehri, 25 köyü vardır, mavi gözlü sarışın Türkler Gagauzların vatanlarının. Elbette her biri birbirinden şirin, birbirinden güzel. Ancak içlerinde biri vardır ki, diğerlerinden biraz farklı. Aslında günümüzde de gündem olan; "Kan kardeşliği mi, din kardeşliği mi?" sorusunun en güzel yanıtı Avdarma. 1563 yılında Müslüman Nogaylar kurmuş köyü. Ancak Osmanlı-Rus savaşlarından sonra, Osmanlıyı desteklediklerı için sürgün edilmişler topraklarından. Tarihler 1811'i gösterdiğinde ise yerlerine ise Romanya'dan sürgün edilen 19 Hristiyan Gagauz aile gönderilmiş.

Bakmışlar ki Müslüman Türk kardeşlerinin evleri, eşyaları aynen duruyor. Demişler ki; "Bizde Romanya'dan, Bulgaristan'dan sürgün edildik, dokunmayalım kan kardaşlarımızın evlerine, gidelim biraz üteye ve kuralım orada evciklerimizi..."

Öyle de yapmışlar. Ama köyün geçmişini asla inkâr etmemişler. "Onlarda Türk'tü, bizde Türk'üz" demişler. Köy müzesinin önündeki anıtta köyün tarihini de 1563'den başlatarak, hem Müslüman Nogay kardeşlerine vefalarını göstermişler. Gagauzlar oldukça vefalı insanlar. Bunun en güzel kanıtlarından biri de, Avdarma Belediyesinin logosunun köyü kuran Tatarlardan kalan tek tarihi yapıt olan tatar Çeşmesinden oluşması.

Avdarma'yı ön plana çıkartan bir diğer önemli nokta ise hem milletvekilinin, hem de belediye başkanının kadın olması. Gagauz Halk Topluşu Avdarma Milletvekili Elena Karamit ve Çeşmeköy Milletvekili Ekaterina Jekova parlamentoya bir yasa teklifi sunmuşlar ve 19 Ekim gününü 1946-47 yıllarında açlıktan hayatını kaybeden insanlara adamışlar. O tarihlerde Avdarma'da hayatını kaybeden 750 Gagauz'da köydeki anıtta ölümsüzleştirilmiş. Anıtta ayrıca Tifo'dan ölen 700 Avdarmalı Gagauz'un ve çeşitli savaşlarda hayatını kaybedenlerin isimleri de yer alıyor.

Avdarma Belediye Başkanı Marina Kapsamun Türkiye ile ilişkilere büyük önem veriyor. Hatta UNESCO Dünya Kültür Mirası şehri Safranbolu ile bir kardeşlik antlaşması bile imzalamışlar. Başkan Kapsamun; "Tek amacımız başta Türkiye olmak üzere 350 milyonluk Türk Dünyasına kendimizi tanıtmak ve bu topraklarda kardeşlerinin olduğunu anlatmak. İstiyoruz ki, bizim çocuklarımız Türkiye'ye gitsinler, tanısınlar, dillerini geliştirsinler. Aynı şekilde Türkiye'den de yavrularımız gelsin, bizlere misafir olsun ve bizi tanısın" şeklinde görüşlerini dile getiriyor.

Türkiye daima Gagauzya'nın yanında

Merhum Süleyman Demirel döneminde başlayan Türkiye'nin Gagauzya'ya destekleri Recep Tayyip Erdoğan döneminde adeta zirve yapmış durumda. Türkiye, başta TİKA olmak üzere birçok kurum ve kuruluşu aracılığıyla Gagauzya'ya son derece ciddi yatırımlar yapıyor. Gençlik ve Spor Bakanlığı tarafından yapılan ve yalnızca Gagauzya'nın değil, tüm Moldova'nın en modern stadyumlarından biri olan Komrat Şehir Stadyumunu, TİKA tarafından yapılan Prof. Dr. Aziz Sancar Tanı ve Tedavi Merkezini, Komrat Recep Tayyip Erdoğan Huzurevini, Nasreddin Hoca Uşak Evini, Çadır-Lunga Afet Evlerini, Türkiye Belediyeler Birliği tarafından yaptırılan Çadır-Lunga Emine Erdoğan Huzurevini, Altındağ Belediyesi tarafından yaptırılan Gençlik Merkezini, Türkiye'nin son

dönemde gagauz kardeşlerimize yaptığı yatırımlar olarak sıralayabiliriz. Ayrıca, Komrat'taki tek başkonsolosluğun da Türkiye Cumhuriyetine ait olduğunu da bu vesile ile ifade etmek gerek.

Safranbolu safranı artık Beşelma bahçelerinde açıyor

İstanbul'da tekstil sektöründe çalışırken Malatyalı emlak danışmanı Ercan Sert ile hayatını birleştiren Gagauzyalı gelin Ludmila Sert, Safranbolu'dan getirdiği soğanlarla Gagauzya'daki köyüne Safran tarlası kurmuş. Türkiye'deki işlerini bırakıp, Gagauzya'ya dönen Sert çifti, Safranbolu'dan getirdikleri Safran soğanları ile Gagauz gelinin köyü Beşalma'da Safran üretiyor.

Gagauzya'nın toprağının ve ikliminin Safran üretimi için oldukça uygun olduğunu belirten çift; "İstanbul'un yoğun temposundan sıkıldık ve köyümüze dönerek tarımla uğraşmaya karar verdik. Moldova ve Gagauzya aslında komünizm döneminde çok ciddi tarım yapılan bir ülke. Uçsuz bucaksız üzüm bağları, meyve bahçeleri, arpa, buğday ve ayçiçek tarlaları ile yıllarca Sovyetler Birliğini doyuran bölgelerden

birisi. Biz farklı bir üretim yapalım istedik ve işe de Safranbolu'dan getirdiğimiz soğanlarla Safran üreterek başladık. İlk yıl deneme amaçlı dikim yaptığımız tarlamızda 500 gram ürün aldık. İklim ve toprak çok uygun, hedefimiz üretimi artırmak. Deneme amaçlı internet sitelerine koyduğumuz satış ilanlarına inanılmaz derecede ilgi oldu ve ciddi bir talep aldık. Hatta Romanya ve Ukrayna gibi çevre ülkelerden de talepler oldu. Satış fiyatı da Safranbolu'nun çok çok üzerinde. Bunun dışında birde badem bahçesi kurduk. İfade ettiğimiz gibi topraklarımız çok verimli ve ne ekersen yetişiyor. Bizde bu avantajı değerlendirip üretime dönüştürüyoruz. Diğer taraftan da yanımızda çalıştırdığımız insanlar aracılığıyla köylülerimize modern tarımı öğretiyoruz" şeklinde görüşlerini belirtiyor.

Gagauzların önde gelen isimlerinden biri olan; yazar, etnolog, müzeci, ressam ve edebiyatçı Dimitri Karaçoban, 27 Mayıs 1933 tarihinde Beşalma Köyü'nde doğmuş. Maksim Gorki Edebiyat Enstitüsü'nden mezun olan Dimitri Karaçoban,1965 yılında doğduğu köyde bir etnografya müzesi kurmuş ve burada 20 sene müdürlük yapmış. Kurduğu ve uzun zaman müdürlüğünü yaptığı müzeye onun ölümünden iki yıl sonra, yani 1988 yılında Dimitri Karaçoban Müzesi ismi verilmiş. Bugün ise bayrağı ünlü Gagauz edebiyatçının kızı Liudmila Marin Karaçoban taşıyor. Müzede yaklaşık 15 bin eser sergileniyor. Beşelma'yı sanatsal anlamda ön plana çıkartan bir diğer zenginliği ise, köyün yaşlılarından oluşan Sedef Müzik Grubu.

DİYAR 2 SIRALAMA.qxt_Layout 1 23.08.2021 ÖÖ 12:25 Page 39

Yüsembeli ve Manastırlı'dan dil vurgusu

Gagauzlar Derneği Genel Başkanı Dr. İrina Yüsembeli ve Genel Sekreter Serghei Manastırlı ile köyleri Kıpçak'ta buluşuyoruz. Kıpçak, Avrupa'nın en büyük, dünyanın ise ikinci büyük köyü olan Kongaz'dan sonra Gagauzya'nın ikinci büyük köyü.

Gagauzlar Derneği Genel Başkanı Dr. Yüsembeli; "Gagauzlar kimlerdir sorusuna hemen cevap vermek biraz zor oluyor. Çünkü Yunan tarihçilerine göre Yunan kökenli, Bulgar tarihçilerine göre ise Bulgar kökenliyiz. Ancak tarihçilerin büyük çoğunluğu Gagauzların Oğuz Türklerinden gelen bir boy olduğunu söylüyorlar" şeklinde düşüncelerini dile getirirken; "Gagauzya ufak adımlarla da olsa ilerliyor. Gönül ister ki daha hızlı ilerleyelim. Ancak bizi memlekete geldiğimizde en çok üzen şey dilimiz gün geçtikçe unutuluyor. Bu da bizim içimizi acıtıyor. Köydeki çocuklarımız bile neredeyse tamamı Rusça konuşuyor. Bu da bizi çok üzüyor. Evet, Gagauzya hükümeti dilimizi yaşatmak için bir takım adımlar atıyor, ama daha büyük adımların atılması lazım, Gagauz dilinde eğitimi okullara sokmak lazım" cümleleriyle açıklamalarına devam ediyor.

Ünlü Türk Milliyetçisi ve 8 yıl Türkiye Cumhuriyeti Bükreş Büyükelçisi olarak görev yapan Hamdullah Suphi Tanrıöver'in yaptığı çalışmaların Gagauzlar için önemine de vurgu yapan Gagauzlar Derneği Genel Başkanı Dr. İrina Yüsembeli; " Belki de şuanda ülkemizde yaşayan birçok genç onun ismini bile bilmiyor. Ama bu isim Gagauzlar için çok önemli. Gagauzlar o dönem Romanya Krallığı bünyesinde yaşıyor ve asimile olmak üzere. Kendisi Mustafa Kemal Atatürk ile birlikte müthiş çalışmalar yapıyor. Türk öğretmenler ve Türkçe kitaplar getirtiyor, Türkçe eğitime başlanıyor. Belki de o çalışmalar yapılmasaydı, Gagauzlar bugün ne Türk oldukları bilecekleri, ne de dilerini konuşabileceklerdi" cümleleriyle açıklamalarını tamamlıyor.

Gagauzlar Derneği Genel Sekreteri Serghei Manastırlı ise, derneklerinin Gagauz kökenli Türkler tarafından Türkiye'de kurulan ilk dernek olduğuna dikkat çekiyor ve; "Bu derneği kurarken ilk hedefimiz, Gagauzlar kendilerini kendileri anlatsınlar idi. İkinci hedefimiz ise Türkiye'deki Gagauzları bir çatı altında toplamak oldu. Daha sonraki hedefimiz ise başta Gagauzya ve Balkanlar olmak üzere dünya üzerinde yaşayan soydaşlarımız arasında ilişkilerin kurulmasına yönelik çalışmalar oldu. Bunun dışında dilimizin yaşatılmasına yönelik çalışmalar yapıyoruz. Derneğimizin kurucu üyelerinden Viktor Kopuşçu'nun hazırladığı resimli masal kitabını bastırdık ve Gagauzya'daki okullara dağıttık. Ayrıca Türkiye'deki belediyelerle Gagauzya'daki belediyeler arasında kardeşlik antlaşmalarının imzalanmasına öncülük ediyoruz. Bunların meyvelerini de toplamaya başladık. Örneğin Ankara Gölbaşı Belediyesi ile Çeşmeköy Belediyemiz kardeş oldu ve daha şimdiden bun faydalarını görmeye başladık. Biz istiyoruz ki, ilişkiler devlet yöneticileri düzeyinden toplumlar düzeyine insin. Kardeşler birbirlerini gidip gelsin, çocuklarımız birbirlerinin evlerinde misafir olsun ve tanışsın. Bu Gagauzya için çok daha önemli. Çünkü dilimiz yok olma tehlikesi yaşıyor. Bizim soydaşlarımıza 300 milyonluk büyük Türk ailesinin bir ferdi olduğunun bilincini aşılamamız gerekiyor" diyerek görüşlerini aktarıyor.

GAGAUZIYA
GÜN-GÜNDĂN

НОВОСТИ

Başkent Komrat'ın rakipsiz başkanı Anastasov

Başkent Komrat'ın Belediye Başkanı Serghei Anastasov son derece başarılı, genç ve dinamik bir siyasetçi. Zaten bu başarısı sandığa da yansımış, son seçimlerde propaganda bile yapmamasına rağmen % 90'a yakın oy almış. Son 5 yılda büyük işler yaptıklarını ifade eden Başkan Anastasov, Türkiye'nin kendilerine büyük destekler verdiğini belirtiyor.

Anastasov görüşlerini şu cümlelerle aktarıyor; "Türkiye'den bize çok büyük yardımlar geldi. Stadyum, hastane, kreş, kültür merkezi, huzurevi bunlardan bazıları. Bunun dışında biz de belediye olarak büyük yatırımlar yaptık. Ayrıca insanlarımıza iş imkânı sağlayan yatırımcılara da Halk Topluşu ile birlikte teşvikler veriyoruz. Serbest Bölgemize yatırım yapan şirketlerin altyapılarını biz yapıyor, binalar tahsis ediyoruz. Türkiye şehrimizde bir başkonsolosluk açtı. Biz bu durumdan çok memnunuz. Çünkü biz kan kardeşleriz. Belediyemizin birçok kardeş belediyesi var ve büyük çoğunluğu Türkiye'den. Maltepe, Pendik, Altındağ, Yalova- Taşköprü ve Muratpaşa. Kısacası Türkiye'nin her tarafından kardeşlerimiz var. En büyük hedeflerimizden biri de şehrimizi turizmde geliştirmek. Göl kenarında bir eko otel projemiz var. Bu konuda Türk turizmcilerinin yatırımlarını bekliyoruz. Gerçekten çok zengin bir kültürümüz var ve ziyaretçiler tarafından büyük ilgi görüyor. Komrat'ın yanında Avdarma, Beşelma ve Kongaz gibi köylerimiz de turistler tarafından hayranlıkla geziliyor ve biz turistik değerlerimizi ekonomiye dönüştürmek için çalışmalar yapıyoruz."

Gagauzların milli ve ruhani lideri Mihail Çakır

Gagauz Türklerinin en büyük önderi diyebileceğimiz Mihail Çakır, Çadır yöresine göçen bir ailenin çocuğu olarak Bender Tighina kasabasında 1861 yılında dünyaya gelmiş. İlkokul eğitimini

Çadır'da bitirdikten sonra ailesinin isteğiyle Kişinev'deki İlahiyat Okulu'nda eğitim görmüş. Ardından Ukrayna'nın başkenti Kiev'de üç yıl daha İlahiyat Fakültesi'nde okumuş. Öğretmen olarak atandığı Kişinev'deki okulda matematik ve tabii bilimler öğretmenliği, kilisede ise papazlık yapmış.

Halk arasında gördüğü itibar sonucunda 1884 yılında Rusça ve Moldavanca yayınlar temsilciliğine ve mahallî mecliste milletvekilliğine seçilmiş. İncil'i ve diğer bazı temel dinî kaynakları Gagauz Türkçesine ve Moldavancaya çevirerek Rus yönetimini Rusça dışındaki dillerle de dinî ibadet yapma

konusunda izin vermeye zorlamış. Yine aldığı bir özel izinle 1907 yılında Kişinev'de Gagauz Türkçesiyle dinî muhtevalı bir gazete çıkartmış.

Mihail Çakır Gagauz Türkçesi ile çıkan "Viata Basarabiei" adlı gazetede, Gagauz Türklerinin tarihî köklerini, geleneklerini, dilini ve dinî anlayışlarını araştırarak görüş ve değerlendirmelerini üç makale hâlinde yayımlamış. Daha sonra bu makaleler birleştirerek, 1934'de, "Besebarya Gagauzları tarihi" adıyla kitaplaştırmış. Çakır bu eserinin dışında 1938 yılına kadar çoğu dinî konulan işleyen ve biri sözlük olan 34 eser hazırlamış.

Bugün Gagauz Türkçesinin en önemli kaynaklarından olan eserlerinde ve sözlüğünde Çadır ağzını kullanan Mihail Çakır,1957 yılında oluşturulan yazı dili için de ilham kaynağı olmuş. Gökoğuzların Türkçeyi kaybettiğinde Türklüğünü de kaybedeceğinin bilincinde olan Çakır, köy köy gezerek çocuklara, gençlere Türkçeyi öğretmiş. Bu çalışmaları 40 yıl aralıksız sürdürmüş, her köye yetişemeyeceğini anlayınca 1931'de Bükreş Büyükelçimiz Hamdullah Suphi Tanrıöver'den yardım istemiş. Mihail Çakır'ın bu yardım isteği Atatürk tarafından karşılıksız bırakılmamış. Bölgeye Türkçe öğretimi için hemen 30 öğretmen gönderilmiş, 300 Gökoğuz genci üniversite öğretimi için Türkiye'ye getirilmiş ve bir de Çakır'a "Türklüğe Üstün Hizmet Nişanı" gönderilmiş.

invest
GAGAUZIA

Türk Milliyetçiliğinin efsane asenası Mariya Maruneviç

25 Ekim 1937'de Komrat'ta çiftçi bir ailenin dokuzuncu çocuğu olarak dünyaya gelmiş. 1945de Komrat'ta ilkokula başladı,1952'de öğretmen okuluna kayıt olmuş. Okulunu başarıyla bitiren Mariya Maruneviç meslek hayatına Komrat Yatılı Okulunda öğretmen olarak başlamış. 1957 yılında Kişinev Devlet Üniversitesi Tarih ve Filoloji Bölümünü kazanmış. Maruneviç, bir taraftan bölümündeki eğitimine devam ederken, diğer taraftan da etnografya eğitimi almış.1962 yılında eğitimini başarıyla tamamlayan Mariya Maruneviç Moldova Cumhuriyeti Bilim Akademisi Tarih Üniversitesinde Etnografya ve Sanat Tarihi Bölümünde akademisyen olarak çalışmaya başlamış.1977 yılında profesör unvanını kazanan Maruneviç üniversitede bölüm başkanlığına getirilmiş.1991 yılına kadar bu görevini sürdüren ünlü Gagauz bilim insanı akademideki bu görevinden ayrılarak Gagauz halk hareketini başlatan önderler içerisindeki yerini almış. Daha sonra Gagauz Halk Topluşuna seçilen Mariya Maruneviç kurulan hükümette ise, Kültür, Eğitim ve Kadınlardan Sorumlu bakanlığına getirilmiş. Bir süre sonra Gagauzya Bilimsel Araştırmalar Merkezi başkanlığına seçilen Maruneviç, çalışmalarını kuruluşunda büyük emekleri olan Komrat Devlet Üniversitesinde dersler vererek sürdürmüş. 15 Şubat 2004 yılında hayata veda eden bu ünlü Gagauz tarihçinin hayatı Gagauz Türklerini savunmakla geçmiş. Maruneviç, katıldığı birçok uluslararası toplantıda bilimsel verilerle Gagauz gerçeğini ortaya koymuş ve halkının özerkliğe kavuşması noktasında çok önemli çalışmalara imza atmış.

DİYAR 2 SIRALAMA.qxt_Layout 1 23.08.2021 ÖÖ 12:25 Page 44

511 YILLIK BİR BOSNA KLASİĞİ;

AYVAZ DEDE ŞENLİKLERİ

Boşnakların İslam'ı kabul etmesinin en önemli sembollerinden Akhisarlı Ayvaz Dede anısına Bosna Hersek'te bu yıl 511'incisi düzenlenen Ayvaz Dede Şenlikleri pandemiye rağmen coşkuyla kutlandı.

Bosna Hersek'in farklı şehirlerinden merkezi programın yapılacağı Prusac kasabasına doğru yola çıkan atlı süvariler için Donji Vakuf'ta geleneksel geçit töreni düzenlenirken, 250 atlı şehre girişlerinde coşkuyla karşılandı.

Donji Vakuf halkı, geleneksel kıyafetleri, kırmızı fesleri ve yeşil sancaklarıyla şehir merkezinden geçen atlılara ve Türkiye'den gelen mehter takımına yoğun ilgi gösterdi. Yeni tip koronavirüs (Kovid-19) salgını nedeniyle bu yıl içeriği azaltılan etkinliğe, Türkiye'den de çok sayıda kişi katıldı.

Geçit töreni yapılan ana caddenin her iki tarafını dolduran halk, farklı şehirlerden gelen atlılara alkışlarıyla destek oldu. Travnik Müftüsü Ahmed Adilovic, geleneksel olarak Ayvaz Dede Şenlikleri sancağını Karaula İmamı Merzuk Grabus'a teslim etti.

Ayvaz Dede Şenlikleri Organizasyon Komitesinin başkanlığını da yürüten Adilovic, burada yaptığı konuşmada, şenliğin 511'inci kez düzenlendiğini anımsatarak, "Boşnakların yaklaşık 550 yıldır düzenlediği bu şenlik, Bosna Hersek halkının inancına, kültürüne, maneviyatına, kimliğine, milletine ve vatanına duyduğu sevginin bir işaretidir" diye konuştu.

Şenliğe katılan Bursa Büyükşehir Belediye Başkanı Alinur Aktaş da Boşnaklar için büyük önem taşıyan bu etkinliğe, 2008 yılından beri hem İnegöl Belediye Başkanlığı döneminde hem de Bursa Belediye Başkanı olarak dönem dönem gelmeye çalıştığını söyledi.

Aktaş, "Spor salonu yapımı, şehitlik restorasyonu, yine ahududu projesi gibi farklı projelerin uygulanmasıyla hem belediyemiz hem de hayırseverlerin imkânlarıyla buralara destek ve katkıda bulunuyoruz." dedi.

Donji Vakuf'un nüfusunun normal şartlarda 15-20 bin civarında olduğunu anımsatan Aktaş, "Binlerce insanın burada bir araya gelerek, bu güzel etkinlikte dua edeceğini, el açacağını da ifade etmek istiyorum" diye konuştu.

Aktaş, projelendirilmesi yerel makamlarca, finansmanı ise Bursa Büyükşehir Belediyesi tarafından yapılan Bursa Mescidi'ne de değinerek, söz konusu mescidin açılışının da kutlamalar kapsamında yapılacağını ifade etti.

Balkan coğrafyasının, özellikle Bosna Hersek'in Türkiye için büyük önem taşıdığını hatırlatan Aktaş, "Ecdadımızın izlerinin en çok olduğu yerlerde, buralarda olmak bizim için şeref ve onurdur." ifadelerini kullandı.

Ayvaz Dede Şenlikleri

Boşnakların, Orta Bosna da Kraula, Prusac kasabaları ve Ajvatovica dağında her Haziran ayının son pazar günü düzenledikleri şenliklerdir.

Ajvatovica, Bugojno ve Kladanj (Donji Vakuf kasabası) yakınında bir dağdır. Rivayete göre Ayvaz dede, Akhisar'dan gelen ve Bogomiller`in yaşadığı bu dağı yurt tutan bir Alperen derviştir. Değirmencilikle uğraşır ve kısa zamanda tüm Boşnakların sevgisini kazanır. Uzun süren kuraklık döneminde Boşnaklar, çaresizlik içinde Ayvaz dedeye başvururlar. Ajvatovicadaki büyük kaya, suyun önünde büyük bir engeldir. Boşnaklar, Ayvaz dede`den bu suyu isterler. Ayvaz dede inzivaya çekilir ve 40 gün 40 gece dua ve ibadetle Allah`a yakarır. 40. gün o

DİYAR 2 SIRALAMA.qxt_Layout 1 23.08.2021 ÖÖ 12:25 Page 46

heybetli kaya (50m x 70 m boyutlarında) ortadan ikiye yarılır ve Boşnaklar suya kavuşur. Bu rivayete göre Boşnaklar bu tecelli sonunda Müslüman olmuşlardır.

Yugoslavya döneminde yapılamayan fakat 2006 yılından itibaren yeniden yapılmaya başlanan Ayvaz Dede şenliklerinde, Bosna kasabalarından atları, kırmızı fesleri ve Osmanlı sancaklarıyla gelen Boşnaklar, Karaula'da toplanarak Prusac kasabasına geçerler. Prusac Camii'nde yapılan Sancak Töreni sonrasında Ay-Yıldız'lı yeşil sancaklarla geldikleri bölgeyi temsil eden atlı birlikler, şenliklere katılmak için bölgeye gelenlerle birlikte yaklaşık 8 km mesafede bulunan, suyun çıktığı kayanın bulunduğu Ajvatoviça'ya doğru yola çıkarlar. Şenlikler Ajvatoviça'da dualarla devam etmekte ve Bosna'dan ve Türkiye'den gelen misafirler, Boşnakların Müslümanlığı kabulüyle bir millet oluşlarını ve bu dönüşümde en büyük katkısı olan Anadolu Alperen dervişlerini coşku ve minnetle anmaktadırlar.

SafranTat®

"Geleneksel Türk Lokumunun Öncüsü"

Yarım asırdır Dünya Miras Kenti
Safranbolu'dan dünyaya yayılan tescilli lezzet

TESCİLLİ COĞRAFİ İŞARET . MENŞE ADI
TÜRK PATENT VE MARKA KURUMU

150 TL ÜZERİ ALIŞVERİŞLERİNİZDE
KARGO BEDAVA

0370 725 10 44

www.safrantat.com.tr
safrantatsafranbolu@hotmail.com

DİYAR 2 SIRALAMA.qxt_Layout 1 23.08.2021 ÖÖ 12:26 Page 48

ÖZBEKİSTAN İLE TİCARET 5 MİLYAR DOLAR HEDEFİNE EMİN ADIMLARLA İLERLİYOR

Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay, "Küresel salgın krizine rağmen Özbekistan ile ticaret hacmimiz 2021 yılının ilk beş ayında bir önceki yıla göre yüzde 93 artış göstermiş ve 1,5 milyar dolar seviyesine ulaşmıştır. Hedefimiz, bu ivmenin yılsonuna kadar devam etmesi, 2023 hedefimize bir an önce ulaşmamız ve 5 milyar dolar hedefini geride bırakmamızdır" dedi.

Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay, Karma Ekonomik Komisyon 6. Toplantısı kapsamında Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK) tarafından düzenlenen Özbekistan-Türkiye İş Forumu'nda yaptığı konuşmada, Özbek iş dünyası ile Türk iş hayatı mensuplarını bir araya getiren toplantının, ikili ilişkilerde dönüm noktası olacağına inandığını belirtti.

Türkiye ve Özbekistan'ın güçlü kardeşlik bağlarına, ortak dil, din ve kültür değerlerine sahip olduğunu ifade eden Oktay, "Tarihimiz, coğrafi mesafeleri hiçe sayan köklü dostluğumuzun somut nişaneleriyle doludur. Kurtuluş Savaşı'mız sırasında, tüm imkânsızlıklara rağmen Buhara-i Milliye hazinesinden Türkiye'ye gönderilen destekleri, buna vesile olan Buhara Meclisi üyelerini unutmadık, unutmayacağız. Milli Mücadele'mizin başarıya ulaşmasını Taşkent Meydanı'nda kutlayan kardeşlerimizin de kalbimizdeki yeri müstesnadır." diye konuştu.

Oktay, Özbekistan'ın 30 yıl önce bağımsızlığını kazanarak Özbek Bayrağı'nı yeniden göklerle buluşturmasının bahtiyarlığını yaşadıklarını vurguladı. Bu coşkuyla Özbekistan'ı resmi olarak ilk tanıyan ülkenin Türkiye olduğunu anımsatan Oktay, bunu izleyen dönemde de Özbekistan'ın başarıları, kalkınması ve büyümesinin Türkiye tarafından içtenlikle desteklendiğini hatırlattı.

DİYAR 2 SIRALAMA.qxt_Layout 1 23.08.2021 ÖÖ 12:26 Page 49

Kovid-19 salgını

Ortak tarihi mirasın, iki ülke arasındaki dostane ilişkilerin her alanda daha da perçinlenmesi için dayanak teşkil ettiğini, iş insanlarının böylesine sağlam, kadim ve sarsılmaz bir dostluk zeminine sahip olduğunu aktaran Oktay, sözlerini şöyle sürdürdü:

"Türkiye ve Özbekistan'dan iş insanlarımız bir masaya oturduğunda orası artık dost meclisidir, kurulan bağlantılar da aile bağlarıdır. Cumhurbaşkanımız Sayın Erdoğan ve Özbekistan Cumhurbaşkanı Sayın Şevket Mirziyoyev liderliğinde oluşturulan Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği Konseyi ve Karma Ekonomik Komisyon gibi mekanizmalar, iş birliğimizi yapısal anlamda daha da güçlendirmektedir. Sizlerin de bu duygularla ürettiğinizi, çalıştığınızı biliyor hepinize Türkiye-Özbekistan kardeşliğine verdiğiniz katkılar için teşekkür ediyorum. Kovid-19 salgını, ülkeleri pek çok yönden derinden etkiledi ve küresel ekonomide ciddi sarsıntılara sebep oldu. Türkiye, dünyanın en büyük ekonomilerinin adeta durma noktasına geldiği bir dönemde, Cumhurbaşkanımızın liderliğinde hem kamu hem de özel sektör yatırımlarını sürdürdü."

Oktay, Türkiye ekonomisinin 2021 yılının ilk çeyreğinde beklentilerin üzerinde bir büyüme performansıyla yüzde 7 büyüme kaydettiğini, ikinci çeyrekte çok daha güçlü bir büyümeyi beklediklerini anlattı. Bu yılın mayıs ayında ihracatın, geçen yılın aynı ayına göre yüzde 65,5 artarak, 16 milyar 480 milyon olarak gerçekleştiğine, bu yıl toplam ihracatta 200 milyar doları aşarak yeni bir rekora imza atmayı hedeflediklerine dikkati çeken Oktay, şöyle devam etti:

"Uluslararası doğrudan yatırımlara baktığımızda, küresel yatırımların yüzde 42 azaldığı 2020 yılında, Türkiye yaklaşık 8 milyar dolar doğrudan yatırım çekmeyi başardı. Özbekistan'ın salgınla mücadelesini de takdirle izliyor, Özbekistan yönetiminin aldığı önlemler sayesinde salgının kontrol altında tutulduğunu görmekten memnuniyet duyuyoruz. Salgın sonrasında dünyamızın pek çok açıdan büyük değişimlere sahne olacağı bugünden görülmekte ve tecrübe edilmektedir. Türkiye olarak hazırlıklarımızı, içinde bulunduğumuz asra ve geleceğe damgasını vuracak uzun vadeli bir vizyonla yürütüyoruz ve özellikle de dost ülkelerle yaptığımız iş birliklerine bu perspektifle yaklaşıyoruz. Hedefimiz, öncelikli olarak küresel ekonomik sınamalara rağmen iş insanlarımızın esnekliğini ve iş yapma kolaylığını artırmaktır. Türkiye- Özbekistan Karma Ekonomik Komisyon mekanizmamızı da bu yönde işletiyor, sizlerin ürettiği değere değer katmak için gayret sarf ediyoruz. Özbek iş dünyası ile Türk iş hayatının mensuplarını bir araya getiren bu toplantının ve 6. Karma Ekonomik Komisyon Toplantısı'nda alacağımız kararların ticari ve ekonomik ilişkilerimizi daha da güçlendireceğine yürekten inanıyor, hayırlı olmasını diliyorum."

Oktay, Özbekistan'ın, Orta Asya'daki tüm devletlerle komşu olan hem siyasi coğrafya hem de tarihsel bağları sebebiyle stratejik bir konumda olduğuna değindi. Bu konumu itibarıyla Özbekistan'ın gelişmesinin sadece Özbek halkı için değil, bölgenin refahı ve istikrarı için önem arz ettiğini belirten Oktay, şu değerlendirmelerde bulundu; "Tarihsel olarak dünyanın en kadim ticaret güzergâhı İpek Yolu'nun mirasçısı olan Özbekistan 'Asya Yüzyılı' olarak tanımlanan, içinde bulunduğumuz çağda bölgesinde ağırlık merkezi haline gelmiştir. Küresel salgın krizine rağmen Özbekistan ile ticaret hacmimiz 2021 yılının ilk beş ayında bir önceki yıla göre yüzde 93 artış göstermiş ve 1,5 milyar dolar seviyesine ulaşmıştır. Hedefimiz, bu ivmenin yılsonuna kadar devam etmesi, 2023 hedefimize bir an önce ulaşmamız ve 5 milyar dolar hedefini artık geride

DİYAR 2 SIRALAMA.qxt_Layout 1 23.08.2021 ÖÖ 12:26 Page 50

bırakmamızdır. Dünyada yaşanan olumsuz atmosfere rağmen Özbekistan ile ikili ticaretimizde meydana gelen artış, hedeflerimizi aşarak yeni rekorlara ulaşacağımızın en net göstergesidir. Bağımsızlığını kazandığı ilk günden itibaren Özbekistan'a gelen, Özbekistan'ı adeta ikinci vatanı haline getiren birçok iş adamımız mevcuttur. Altyapısını yeniden oluşturan, üretim araçlarını hızla modernize eden Özbekistan'da iş yapan Türk iş insanlarımız, Türkiye'deki tecrübelerini ata yurdumuza sunarken Özbekistan'a önemli ölçüde know-how da getirmektedir. İnşaat, tekstil, gıda işleme, tarım aletleri başta olmak üzere birçok sektörde kullanılan uygun fiyatlı ve yüksek standarda sahip Türk menşeli makine ve ekipmanlar, Özbek yatırımcı ve iş insanları tarafından özellikle tercih edilmektedir."

"Ticaret hacminde 5 milyar doları rahatlıkla aşabiliriz"

Oktay, inşaat, enerji ve madencilik gibi stratejik sektörlerde Anadolu'nun tecrübesini Özbekistan'a taşıyan nitelikli firmaların kısa vadede önemli başarılara imza atmasının, iş birliği iradesini koruduklari sürece nice başarılar sağlayacaklarının göstergesi olduğunu dile getirdi.

Özbekistan'da Türk sermayeli firmaların toplam yatırımının 1 milyar dolara yaklaştığına ve Türkiye'nin Özbekistan'ın ilk beş ticaret ortağı arasındaki yerini istikrarlı olarak koruduğuna işaret eden Oktay, şunları kaydetti: "İki bine yaklaşan Türk sermayeli firma sayısıyla yabancı şirketler sıralamasında ilk üçte yer alan Türk şirketleri Özbekistan'da yeni kurulan yabancı sermayeli şirketler sıralamasında 2020'de ve 2021'in ilk yarısında birinci sıradadır. Sizlerin başarılarıyla övünüyor, Özbekistan'ın en prestijli projelerini Türk şirketlerinin üstleniyor olmasından, ithalat-ihracat ürün yelpazesinin çeşitlenmesinden, ivmesi artan savunma sanayisi iş birliklerinden

memnuniyet duyuyoruz. Türk iş insanlarımızın, iş yaptıkları her bölgede olduğu gibi Özbekistan'da da var olan, projesini vaktinde tamamlayan, disiplinli, sağduyulu ve güvenilir imajıyla gururlanıyoruz. Ticaret hacminde 5 milyar doları rahatlıkla aşabiliriz diyebiliyorsak, bu sizlere duyduğumuz güven sayesindedir. Küresel sınamaların karşısında en güçlü şekilde duracağımıza olan inancımız da iş insanlarımızın, sizlerin omuz omuza, yan yana kurduğu kazan kazan temelinde iş birliklerinden kaynaklanıyor. Ancak ne ticaret hacmimizi ne yatırımcı sayılarımızı ne de iş birliği yaptığımız alanları yeterli görmemiz mümkün değil. Bir yanda bağrından dağ çıkaran ata yurdumun cömert Özbekleri, bir yanda dünyanın dört bir yanına bayrağımızı taşıyan Anadolu'nun iş insanları olunca her zaman daha fazlasını bekliyoruz."

"Türkiye-Özbekistan kardeşliği ebedi olsun"

"Önümüzdeki dönemde özellikle otomotiv, savunma sanayisi, iş makineleri, beyaz eşya, tarımsal ürün işleme ve gıda sanayisi ile ilaç sanayisinde ortak yatırımlarla iş birliğini güçlendirebiliriz." diyen Oktay, iş birliklerinin dijital dönüşümün gerisinde kalmayarak, teknoloji ve katma değer üreten bir yapıya kavuşmasının son derece önemli olduğunu ifade etti.

Müteahhitlik, tekstil ya da enerji gibi halihazırda iş birliği zeminini oluşturan güçlü alanlardaki yatırımlar devam ederken, zamanın ruhuna uygun çığır açan teknolojileri de yine omuz omuza üretebileceklerinin altını çizen Oktay, konuşmasını şöyle tamamladı;"Yazılımcılarımız, veri analistlerimiz, yapay zeka uzmanlarımız ve start-up üreticilerimizle yarının teknolojileri için bugünden iş birliği yapabiliriz. Bugün hızla değişen teknolojilerin tarihte ilk bilimsel temellerinin bu topraklarda atıldığı bir gerçektir. Biruni'yi, Ali Kuşçu'yu, Uluğ Bey'i büyüten, çağları aydınlatan bu medeniyettir ve bu değerler hepimizindir. Gelin bu ruhu birlikte canlandıralım, dünya çapında kullanılan uygulamaları, platform fikirlerini, yepyeni çığır açan teknolojileri birlikte üretelim. Bilim insanlarımızla, yatırımcılarımızla, değer üretmek için alın terini ve akıl terini döken herkesle, Türkiye-Özbekistan birlikteliğiyle bunu da başarabiliriz. Türk iş insanlarımızı buradan bir kez daha Özbekistan'daki yatırım fırsatlarını değerlendirmeye ve Özbek firmalarla yeni ortaklıklar kurmaya davet ediyorum. Aynı şekilde Özbek firmalara da sesleniyorum. Türkiye'deki ticaret ve ortak yatırım fırsatlarını değerlendirin, gelin aile ikliminde hep birlikte kazanalım. Ortak bir vizyon çerçevesinde hayata geçireceğimiz projeler ile, mevcut refah daha da artacak, sadece ülkelerimizde değil, bölgemizde de barış, huzur ve istikrarın tesisine önemli katkılar sağlanacaktır. Türkiye-Özbekistan kardeşliği ebedi olsun. Gönüldaşlığımız nice iş birliğine, başarıya; yeni asırlara da Orta Asya'dan birlikte kardeşçe yürümeye vesile olsun."

İş Forumu'na, Özbekistan Başbakan Yardımcısı Serdar Umurzakov, Çevre ve Şehircilik Bakan Yardımcısı Fatma Varank, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakan Yardımcısı Şeref Kalaycı, Kültür ve Turizm Bakan Yardımcısı Serdar Çam, Sanayi ve Teknoloji Bakan Yardımcısı Çetin Ali Dönmez, Ticaret Bakan Yardımcısı Sezai Uçarmak, Ulaştırma ve Altyapı Bakan Yardımcısı Selim Dursun ile Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK) Başkanı Nail Olpak da katıldı.

DİYAR 2 SIRALAMA.qxt_Layout 1 23.08.2021 ÖÖ 12:26 Page 51

VLAH: TÜRKİYE'YE MİNNETTARIZ

Gagauz Özerk Yeri Başkanı İrinaVlah, Türkiye'nin desteklerinin bölgenin kalkınmasına katkı sağladığını söyledi: Gagauz Özerk Yeri Başkanı İrina Vlah, Türkiye'nin bölgede hayata geçirdiği eğitim, sağlık ve altyapı projelerine ilişkin, "Türkiye'nin destekleri, iş ve kalkınma alanında yaptıkları, Gagauz Özerk Yeri'ne çok yardım ediyor" dedi.

Gagauz Özerk Yeri'nin özerklik elde ettiği günden bu yana, Türkiye'ye, verdiği destekten ötürü minnettar olduklarını dile getiren Vlah, "Türkiye bizim her zaman yanımızdaydı, bize çok yardım ettiler. Gagauz Özerk Yeri'nde ve Moldova'da birçok proje yaptılar. Bu projelerden eğitim alanında ve sağlık alanında yapılan projeler önde geliyor. Gagauz Özerk Yeri'nde kreşler, huzur evleri yaptınız. Gagavuzlar için güzel olanı yapmayı düşündünüz." dedi. Vlah, Türkiye'nin bölgede yaptığı su, kanalizasyon ve diğer altyapı projelerine ilişkin de "Halklarımız çok yakındır. Bir dili konuşuruz, birbirimizi anlarız. Türkiye'nin destekleri, iş ve kalkınma alanında yaptıkları, Gagauz Özerk Yeri'ne çok yardım ediyor" ifadelerini kullandı.

"Türkler, Gagauz Özerk Yeri'ne daha sık gelsinler"

Türkiye'ye her gelişinde Türk iş insanlarına, Moldova ve Gagavuz Özerk Yeri'ne gelmelerini teklif ettiğini söyleyen Vlah, "Birlikte yeni iş yerleri açmamız gerektiğini düşünüyorum. Gagauzlar çalışsın ve kazansın." diye konuştu. Gagauz çocuklarının mühendislik ve bilgi işlem alanlarında çalışması için de yatırım ve destek beklediklerini vurgulayan Vlah, Gagauzların yer alacağı Moldova Parlamentosunda çıkarılacak yasalarla halkının ülkede daha rahat yaşayabileceğini ifade etti. Vlah, Gagauz Türkçesinin yeni nesillerce konuşulması için kreşlerde Moldovaca ile Rusçanın yanında haftanın bir günü Gagauzca eğitimi verildiğini belirterek "Biz istiyoruz ki çocuklarımız bu dilleri bilsinler, insanları anlasınlar ve anadilimizi konuşsunlar. Onun için dilimizi korumamız lazım." değerlendirmesinde bulundu.

Türk halkının da Gagauz Özerk Yeri'ne daha sık gelmesi gerektiğini söyleyen Vlah, "Daha sık gelsinler, Gagauz Özerk Yeri'nde kendi dilimizde konuşalım." ifadesini kullandı.

Antalya Diplomasi Forumunda Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu ile görüşen ve Türkiye'nin ülkesine yaptığı desteklere teşekkür eden Vlah, Türk Konseyi Genel Sekreteri Baghdad Amreyev ile de bir görüşme gerçekleştirdi. Gagauzya olarak konseyde aktif olarak yer almak istediklerini ifade eden Başkan Vlah, Genel Sekreter Amreyev'den başkent Komrat'ın Türk Dünyası Kültür başkenti ilan edilmesini de talep etti.

DİYAR 2 SIRALAMA.qxt_Layout 1 23.08.2021 ÖÖ 12:26 Page 52

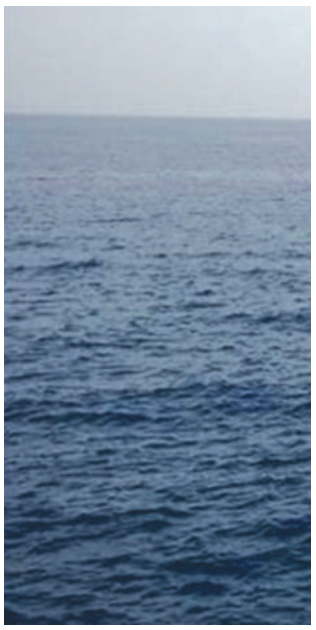

MESERYA OVALARINA ANADOLU'DAN CAN SUYU

KKTC'nin Güzelyurt bölgesinde, "KKTC Sulamaları İletim Tüneli Işık Görünme Töreni" düzenlendi. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın video konferans ile iştirak ettiği törene KKTC Cumhurbaşkanı Ersin Tatar, Türkiye Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay, KKTC Başbakanı Hamza Ersan Saner ile Tarım ve Orman Bakanı Dr. Bekir Pakdemirli ise KKTC'den katıldı

Tarım ve Orman Bakanı Dr. Bekir Pakdemirli törende yaptığı konuşmada, "Bugün, KKTC'nin verimli topraklarını, ülkemizin bereketli sularıyla buluşturmak için 277 milyon lira maliyetli Sulama İletim Tüneli'nin hizmete alınmasının mutluluğunu yaşıyoruz." ifadelerini kullandı.

Projeyi "Asırlık bir rüya" olarak nitelendiren Bakan Pakdemirli, bu rüyanın gerçekleştiğini belirterek "Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Su Temin Projesi toplam 3 milyar lira yatırımla hizmete alındı." dedi.

Pakdemirli, içme, kullanma ve sulama suyu olarak hizmete sunulan projenin 80 kilometrelik askılı boru sistemiyle Akdeniz'i geçtiğini vurgulayarak bu projenin, dünyada tek olduğunun altını çizdi. KKTC'ye proje ile yıllık 75 milyon metreküp su ulaştırıldığını belirten Bakan Pakdemirli, 50 yıllık tatlı su ihtiyacının da garanti altına alındığını söyledi.

Sulanabilir Alan Yüzde 9'dan Yüzde 74'e Çıkacak

Projeye 2017 yılında yer teslimiyle başlandığını hatırlatan Pakdemirli "Güzelyurt ve Mesarya Ovası Sulaması İletim Yapıları Projesi kapsamında 5 bin 700 metre uzunluğunda, 4,2 metre çapında bir de tünel inşa edilmiştir." diye konuştu.

Yerli imkanlar ve Türk mühendislerin eliyle revize edilen tünel açma makinesi (TBM) ile açılan tünelin son santimlerinin de törenle tamamlanacağını kaydeden Pakdemirli, "İletim tünelinden aldığımız su, 4 kilometrelik hat ile Güzelyurt Ovası'nda yer alan ve önceki yıllarda yer altı suyu ile sulanan 18 bin 730 dekarlık alana iletilecektir." ifadelerini kullandı.

Pakdemirli, Serhatköy-Kumköy içme suyu hattı, Kumköy deposu ve Mesarya iletim hattı projeleri için de planlama çalışmalarının tamamlandığını belirterek "KKTC'de sulama projelerinin bitmesiyle toplam 116 bin dekar, yani yaklaşık 250 bin futbol sahasına yakın bir alan sulamaya açılacaktır. Böylece, KKTC'de şu anda toplam tarımsal arazinin sadece yüzde 9'u sulanabilirken proje sonunda ekilebilir arazisinin yaklaşık yüzde 74'ü sulamaya açılacaktır. Bu sayede, Kuzey Kıbrıs'ın üretiminde ve tarımsal işletme başına düşen net gelirde 20 katlık bir artış olacaktır." dedi.

Projenin kendisini 8 yılda amorti edeceğinin altını çizen Bakan Pakdemirli, "Mesarya Ovası sulaması projesi tamamlandığında, KKTC'nin ekonomisine yıllık 156 milyon lira katkı ve yaklaşık 10 bin kişiye ilave istihdam sağlanacaktır." diye konuştu.

"Bugün bir hayalin gerçekleşmesinin gururunu yaşıyoruz"

KKTC Cumhurbaşkanı Ersin Tatar ise törende yaptığı konuşmasında, "Bugün bir hayalin gerçekleşmesinin gururunu yaşıyoruz" diyerek Kıbrıs'a su getirilmesi projesinin başlangıçta bir hayal olarak görüldüğünü ancak bu projenin hayata geçtiğini görmekten dolayı duyduğu büyük mutluluğu dile getirdi ve başta Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan olmak üzere Türkiye Cumhuriyeti'ne ve

tüm çalışmalarda emeği geçenleri kutlayarak teşekkürlerini sundu.

"Projeye başlamak en zor noktasıdır" diyen Cumhurbaşkanı Ersin Tatar, Anamur'da baraj yapılırken üç köyün tahliye edildiğini ve yeniden bu köylerin rehabilite edildiğini anımsatarak, "Köy halkını KKTC'den bir kez daha kucaklıyorum... Anamur'a sevgi ve saygılarımı iletiyorum" dedi.

Geçitköy'de oluşturulan baraja 75 milyon metre küp su ulaştığını anlatan Cumhurbaşkanı Tatar, bir dönem oluşan arızanın Türkiye Cumhuriyeti'nin desteğiyle yapılan çalışma sonrası, pandemi ve kötü hava koşullarına rağmen süratli bir şekilde tamir edildiğini hatırlattı. Cumhurbaşkanı Tatar, kurak ve susuz bir ülke olarak yapılan çalışma sonrası yeniden suyun akmaya başlamasıyla Anadolu'dan akan suyun o kesinti döneminde ne kadar önemli olduğunu gördüğümüzü belirtti.

Cumhurbaşkanı Tatar, tünelin açılışıyla ve iletim tünel hatlarındaki gelişmeyle Güzelyurt ve Mesarya Ovaları'na ulaşacak su ile üretimin artacağını, narenciye ve tarımın daha verimli hale geleceğini belirterek, ülke içerisinde pompalama ve borularla çoğu noktada akan suyun yanı sıra tarımsal faaliyetlerin de gelişmesinin insanımıza büyük umut olduğunu dile getirdi.

Anavatan Türkiye ile birlikte, egemen KKTC devletinin güçlenmesinin, ekonomimizin ivme kazanmasının, üretim yapımızın daha verimli hale gelmesinin ve geleceğe umutla ve güvenle bakabilmemizin önemine işaret eden Cumhurbaşkanı Tatar, "Çalışmanın

DİYAR 2 SIRALAMA.qxt_Layout 1 23.08.2021 ÖÖ 12:26 Page 54

hayırlara vesile olmasını temenni ederim... Anadolu halkına ve Türk ulusuna minnetlerimi ve şükranlarımı sunarım" diye konuştu...

"Projenin tamamlanmasıyla KKTC'nin kalkınma hamlesi farklı bir ivme kazanacaktır"

Cumhurbaşkanı, KKTC'li vatandaşlara selamlarını ileterek başladığı konuşmasında, bir ada ülkesi olması ve kısıtlı doğal kaynakları nedeniyle Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin, son 30 yıldır giderek artan bir şekilde su sıkıntısı yaşadığına dikkati çekti.

Su ihtiyaçlarının tamamen yer altı su kaynaklarından karşılandığı Kıbrıs'ta aşırı çekim neticesinde yer altı suyuna deniz suyu karıştığını ve bunun da yer altı sularının tuzlanmasına neden olduğunu anlatan Cumhurbaşkanı Erdoğan, bu sorunun çözümü için Türkiye'den KKTC'ye içme ve sulama amaçlı su götürülmesinin her dönem gündeme geldiğini kaydetti.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, 2015 yılında 80 kilometre uzunluğunda denizin 250 metre altından geçen "Askıda

Deniz Geçiş Sistemi" ile yıllık 75 milyon metreküp suyu ana vatandan yavru vatana ulaştırdıklarını anımsatarak, ayrıca modern içme suyu arıtma tesisi ve 529 kilometre uzunluğundaki dağıtım hattı ile Kuzey Kıbrıs'ın tamamına memba kalitesinde içme, kullanma suyu temin ettiklerini söyledi.

Bu projeyle Türkiye ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti arasındaki tarihî, kültürel, coğrafi bağlara bir yenisini daha eklediklerini ifade eden Cumhurbaşkanı Erdoğan, şunları kaydetti: "Bugün de ana vatanın suyunu Kuzey

Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin bereketli topraklarıyla buluşturacak Sulama İletim Tüneli'nin açılışını yapıyoruz. Sulama projemizde, suyu temin edecek 5,7 kilometre uzunluğundaki İletim Tüneli'nde ışığı göreceğiz. 'Güzelyurt Ovası Sulaması İletim Yapıları' bu projeyle daha önce yer altı su kaynakları ile sulanan 18 bin 730 dekar araziye su iletilecektir. Meserya Ovası Sulaması Projesi kapsamında ise 97 bin 200 dekar arazi ilk kez sulama suyuyla buluşacaktır. Tarım yapılacak arazilerin sulamaya açılmasıyla yıllık 156 milyon liralık gelir artışı ve yaklaşık 10 bin kişilik ilave istihdam sağlanacaktır. Projenin tamamlanmasıyla birlikte tarım sektörü çağ atlayacak; Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin kalkınma hamlesi farklı bir ivme kazanacaktır."

Cumhurbaşkanı Erdoğan, amaçlarının Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin gelişip güçlenmesi ve Kıbrıs Türk halkının daha müreffeh bir geleceğe sahip olması olduğunun altını çizerek, "Allah'a hamdolsun son yıllarda hayata geçirdiğimiz altyapı projeleriyle milletimizle Kıbrıs Türkü arasındaki beraberliği her alanda pekiştirdik. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetindeki kardeşlerimizin geleceklerine çok daha umutla ve güvenle bakmasını sağladık" dedi.

Özellikle su sıkıntısını giderecek projelerle, Kıbrıs Türkü'nü kimseye muhtaç etmeme kararlılığını ortaya koyduklarını vurgulayan Cumhurbaşkanı Erdoğan, tünelin Türkiye ve KKTC'ye hayırlı olmasını dileyerek projenin hayata geçirilmesine vesile olanları tebrik etti.

DİYAR 2 SIRALAMA.qxt_Layout 1 23.08.2021 ÖÖ 12:26 Page 56

YUGOSLAVYA'DAN GÖÇENLERE KUZEY MAKEDONYA'DAN VATANDAŞLIK HAKKI

Kuzey Makedonya'dan Türkiye'ye göç edenleri de yakından ilgilendiren "Vatandaşlık Yasası", mecliste kabul edildi.

Muhalefet partileri Arnavutlar için İttifak ile Alternativa'nın (ASH-AAA) oluşturduğu koalisyon tarafından meclis gündemine getirilen yasa değişikliğine 57 milletvekili "evet", 32 milletvekili ise "hayır" oyu kullandı. Hükümet koalisyonunun parçası olan Türk Hareket Partisi (THP) Genel Başkanı ve milletvekili Enes İbrahim, yaptığı açıklamada, yeni değişikliklerle birlikte bundan yıllar önce Makedonya'da doğup, Türkiye Cumhuriyeti'ne göç eden soydaşlara Kuzey Makedonya vatandaşlığı için başvuru hakkı tanındığını söyledi.

Bugüne kadar tüm şartları dolduran, ancak "ana vatana" göç etti ibaresinden dolayı başvuru hakkı bulunmayan vatandaşların artık Kuzey Makedonya vatandaşlığı için başvurabileceklerini aktaran İbrahim, "Yıllar önce Türkiye'ye göç edenler, Kuzey Makedonya vatandaşlığı için tüm şartları yerine getirmeleri halinde, Kuzey Makedonya vatandaşlığı için başvuru hakkı tanındı." değerlendirmesinde bulundu.

Yasanın parlamentoda onaylanmasının ardından fırsatçıların hortladığına da dikkat çeken İbrahim; "Fırsatçılardan uzak resmi makamlar ile iletişime geçmeniz daha sağlıklı ve faydalı olacağını düşünüyorum.

Vatandaşlık yasasında yapılan en son değişiklikle birlikte Makedonya'da doğup, Türkiye'ye göç eden kişi ve onun birinci derece (anne, baba, eşleri, çocukları) kan hısımlığına sahip kişiler Kuzey Makedonya Cumhuriyeti vatandaşlığına başvuru hakkına sahip oldular. Ayrıca vatandaşlık başvurusu için diğer yasal şartlar devam etmektedir. Yasada yapılan değişiklikle birlikte "ana vatana" göç etti ibaresi kaldırıldı. Ancak onun haricinde doldurulması gereken diğer şartlar var" şeklinde yasadan faydalanmayı bekleyenleri uyardı.

THP Genel Başkanı Enes İbrahim ayrıca, vatandaşlık başvurusunda bulunacaklarda şu şartların arandığını açıkladı;

1. Kuzey Makedonya'da ev veya dairesi olmakla birlikte, geçiminizi ve sosyal güvenliğinizi karşılayacak kalıcı geçim kaynağınızın olması.

2. Kuzey Makedonya ve vatandaşı olduğunuz ülkede Kuzey Makedonya Cumhuriyeti kanunları uyarınca cezai fiil sayılan ve re'sen soruşturmaya tabii tutulan fiil nedeniyle en az 1 yıl hapis cezasına çarptırılmış olması.

3. Yaşadığınız ülkede ve Kuzey Makedonya Cumhuriyeti'nde cezai işlemin başlatılmaması.

4. Makedon dilini çevresiyle anlaşabilecek seviyede bilinmesi.

5. Daha önce Kuzey Makedonya'da ikamet etme yasağının olmaması.

6. Ülke güvenliğini ve savunmasını tehlikeye atmamak üzere, güvenlik kurumlarından temiz belgesi.

7. Kuzey Makedonya'nın sadık vatandaşı olacağınıza dair imzalı yemin etmek.

VE-CA

DİŞ TİCARET A.Ş.

VE-CA DIŞ TİCARET A.Ş.
Merkez Adres: Fenerbahçe Mah. Bağdat Cad.
Cin Apt. No:124/A D:7 Kadıköy-İSTANBUL
Tel: 0216 449 12 23 – Faks: 0216 449 12 57
Şube Adres: Zobran Köyü Karabük Organize Sanayi
Manolya Cadde No:4 KARABÜK

vecadisticaret@ttmail.com
www.vecasteel.com

DİYAR 2 SIRALAMA.qxt_Layout 1 23.08.2021 ÖÖ 12:26 Page 58

YUNANİSTAN'IN TÜRK'ÜN İSMİNE DAHİ TAHAMMÜLÜ YOK

Yunanistan, Batı Trakya Türklerinin etnik kimliğini yok saymaya devam ediyor. Ülkedeki Türklerin haklarını göz ardı etmeyi sürdüren Atina yönetimi, İskeçe'de "Artık yeter" sloganıyla düzenlenen miting ile protesto edildi.

Yıllar önce Yunanistan tarafından kabul edilen ve yarım asırdan fazla bir süre boyunca yasal bir şekilde faaliyet gösteren Batı Trakya Türk Azınlığının lokomotif sivil toplum kuruluşlarından İskeçe Türk Birliğinin dayanaksız bazı gerekçelerle ismindeki "Türk" kelimesinden dolayı Yunan mahkemelerince hakkında kapatma kararı verilerek resmiyeti elinden alındı. Dernek yönetimi, yıllarca sürdürdüğü hak arama mücadelesinde son temyiz başvurusunun ve taleplerinin yakın zaman önce Yunanistan Yargıtay (Arios Pagos) Mahkemesi tarafından reddedilmesi üzerine yeni bir hayal kırıklığına uğradı. Demokratik ve yasal haklarını barışçıl bir şekilde kullanan İskeçe Türk Birliği, son 13 yıldır meşruiyet ve tanınma arayışı içinde hak arama mücadelesine geniş katılımlı bir eylem ekledi. Batı Trakya Türk Azınlığı, uzun yıllardır süren haklı taleplerinin, ülkelerinin Yüksek Mahkemesi tarafından defalarca reddedilmesi ve Yunanistan'ın Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) kararlarına ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nden kaynaklanan taahhütlere ısrarla uymaması, demokratik değerler ve insan haklarına saygıdan ciddi anlamda sapma olmasına karşılık sesini yükseltti.

İskeçe'deki protesto yürüyüşüne; DEB Partisi Genel Başkanı Çiğdem Asafoğlu, Rodop Milletvekili İlhan Ahmet, İskeçe Milletvekli Hüseyin Zeybek, Mustafçova Belediye Başkanı Rıdvan Deli Hüseyin, Yassıköy Belediye Başkanı Rıdvan Ahmet, Batı Trakya Türk Azınlığı Danışma Kurulu Başkanı ve Gümülcine Müftüsü İbrahim Şerif, İskeçe seçilmiş müftüsü Ahmet Mete, Batı Trakya Türklerinin lideri Dr. Sadık Ahmet'in eşi ve aynı zamanda DEB Partisi Onursal Başkanı Işık Sadık Ahmet, Doğu Makedonya Trakya Eyalet Başkan Yardımcıları Ahmet İbram ve Tarkan Multaza başta olmak üzere, binlerce Batı Trakya Türk'ü katıldı.

İskeçe Türk Birliği Başkanı Ozan Ahmetoğlu, protesto mitinginde yaptığı konuşmasında şunları söyledi;"Bugün gerçekleştirdiğimiz bu demokratik eyleme katılan ve destek veren herkese ve her kuruma teşekkür ediyorum. Sözlerime başlarken İskeçe'nin ve Batı Trakya'nın en eski ve en önemli derneklerinden biri olan İskeçe Türk Birliği'nin ülkemiz için bölgemiz için bir tehlike ve tehdit olmadığını vurgulamak isterim.

38 yıldır devam eden bir haksızlığa, adaletsizliğe tepki göstermek için bugün buradayız. 1927'den itibaren yarım asırdan uzun bir süre resmi ve yasal bir şekilde faaliyetini sürdüren İskeçe Türk Birliği, GTGB ve BTTÖB 1983 yılı sonunda bir gece aniden tabelaları söküldü ve resmiyetleri ellerinden alındı. Bu olayı, ülkemiz Yunanistan'ın milli kimliğimizi inkâr etme politikasının bir yansıması ve bir uygulaması olarak görüyoruz. Unutmamak gerekir ki bu uygulama azınlık toplumu ile vatandaşı olduğumuz devlet arasındaki güvensizliğin en büyük sebebi olmuştur.

İskeçe Türk Birliği 1983 yılından 2005 yılına kadar 22 yıl süren iç hukuk sürecinden sonra hakkını aramak için 2005 yılında Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne başvurmuştur.

DİYAR 2 SIRALAMA.qxt_Layout 1 23.08.2021 ÖÖ 12:26 Page 59

AİHM, İTB ile ilgili kararını 27 Mart 2008 tarihinde açıklamış ve İskeçe Türk Birliğini oybirliğiyle haklı bulmuştur. Ne yazık ki aradan 13 yıl geçmiş olmasına rağmen ülkemiz Yunanistan uluslararası hukuka uygun hareket etmemekte ve AİHM'nin İTB ile ilgili kararını uygulamamaktadır. Bundan tam 10 gün önce 30 Haziran Çarşamba günü açıklanan kararla, Yargıtay yüksek mahkemesi (Arios Pagos) AİHM kararından sonra yaptığımız ikinci başvuruyu da reddetmiştir.

İskeçe Türk Birliği, 2008 yılından bu yana iki kez tükettiği iç hukuk mücadelesinde AİHM kararlarının uygulanmasını istemiştir. Ülkemiz Yunanistan ise iki kez bu talebimizi reddetmiştir. Bu karar uluslararası hukuk dikkate alınmadan alınan bir karardır. Buna en ufak bir şüphe yoktur.

İTB'nin yanısıra RİTKKD ve Meriç azınlık gençleri kültür derneğinin de AİHM kararları 13 yıldır uygulanmamaktadır. Avrupa Konseyinin ve uluslararası insan hakları kuruluşlarının uyarılarını ve çağrılarını dikkate almamakta ve bu yanlış ve antidemokratik kararda 13 yıldır ısrar edilmektedir.

Bizler bu karara karşı tepkimizi dile getirmek için bugün buradayız. Bu kararın toplumumuza yapılan büyük bir haksızlık ve hakkımızın gaspı olarak gördüğümüzü ifade etmek istiyoruz. Bu durumun vatandaşlar arasında haksızlık ve eşitsizlik doğurduğunu bir kez daha vurgularız.

Bugün burada toplanan bizler;

İskeçe Türk Birliği'nin haklı, demokratik ve uluslararası hukuka uygun taleplerinin reddedilmesine!

AİHM kararlarının 13 yıldır uygulanmamasına! Anayasal hak olan, uluslararası hukuk gereği olan dernek kurma özgürlüğümüzün engellenmesine!

Kimliğimizin inkârına dayanan politikalara ve Türk azınlığın taleplerini görmezden gelen uygulamalara, 'Artık Yeter' diyoruz.

İskeçe Türk Birliğinden, uğradığımız haksızlıklardan bahseden, yaşadığımız sorunlara çözüm isteyen, milli kimliğimizden söz eden her azınlık üyesinin hedef haline getirilmesine, sindirilmek istenmesine ve adeta zorbalığa uğramasına 'Artık Yeter' diyoruz!

Bugünkü eylemle ülkemiz Yunanistan'dan uluslararası hukuku uygulamasını ve Avrupa Konseyi ve diğer uluslararası kuruluşların uyarılarını da dikkate alarak İskeçe Türk Birliğinin resmi ve yasal statüsünü iade etmeye davet ediyoruz. Ayrıca devletten azınlığımızın taleplerini ve beklentilerini dikkate alacak politikalar üretmesini ve çözüm bekleyen sorunlarımıza çare bulmasını talep ettiğimizi belirtmek istiyoruz.

İskeçe Türk Birliği'ne ve tüm azınlığımıza yapılan haksızlığa karşı sesimizi yükselttiğimiz bu eyleme katılan, destek veren tüm kişi ve kurumlara, değerli müftülerimize, siyasetçilerimize, yerel yöneticilerimize ve herkese bir kez daha teşekkür ediyorum…

Mücadelemiz adalet tecelli edinceye kadar devam edecek!…"

DİYAR 2 SIRALAMA.qxt_Layout 1 23.08.2021 ÖÖ 12:26 Page 60

MAVİ VATAN KAVRAMI VE ÖNEMİ

Son yıllarda adını sıkça duymaya başladığınız Mavi Vatan, uluslararası ilişkiler literatürüne yerleşmiş ve kıta sahanlığı meselesinde Türkiye'nin elini güçlendiren bir kavram olmuştur.

Uluslararası ilişkilerin değişken yapısı ve ülkelerin çıkarları doğrultusunda hareket ederek 'Sıfır Toplamlı Oyunda' kazanç peşinde koşması pek çok kavram ve doktrinin türemesine neden olmuştur. Doktrin dendiğinde genellikle Amerika Birleşik Devletleri (ABD) başkanları tarafından ön plana sürülen anlayışlar gelir. Ancak Türk diplomasisinin de son dönemde doktrin konusunda oldukça başarılı olduğundan söz etmek gerekir. Bu anlamda Emekli Tümamiral Cem Gürdeniz tarafından öne sürülen Mavi Vatan kavramı Türkiye'nin uzun yıllardır çözemediği Adalar Denizi(Ege)'ndeki kıta sahanlığı ve Akdeniz'deki alan paylaşımı sorununa çözüm üretecek türdendir. Peki, Emekli Tümamiral Cem Gürdeniz'in literatüre kazandırdığı bu kavram ne anlama geliyor?

Mavi Vatan Nedir?

Mavi Vatan kavramının ortaya çıkışına zemin hazırlayan süreci 1947 yılına kadar götürmek mümkündür. 1947 yılında ABD Başkanı Truman tarafından bahsedilen 'Kıta Sahanlığı' meselesi ülkelerin denizler üzerindeki hâkimiyetini yeniden tanımlayan ve deniz/okyanusun da ülkenin bir parçası olduğunu kabul eden bir anlayışı ortaya koymuştur. Dönemin ABD Başkanı Truman elbette bu aksiyonu denize olan sevdasından değil ABD'nin batısında yapılacak petrol arama ve çıkarma işlemleri için talep etmiştir.

1958 yılında Cenevre Deniz Hukuku Sözleşmesi ile birlikte resmen tarif edine 'Kıta Sahanlığı' kavramı Mavi Vatan'ın temellerini atmıştır. Burada en önemli faktör deniz kaynaklarından yararlanarak zenginliklerin vatan gelirlerine katılması olmuştur. Kıta Sahanlığı meselesi özellikle Türkiye gibi her yanı sularla çevrili ülkeler için önemli bir konu olurken 1982 yılında çıkarılan 'Münhasır Ekonomik Bölge' kavramı belki de anlaşmazlığın temelini teşkil etmiştir.

Cem Gürdeniz'in ifadesine göre Mavi Vatan; değişen ve dönüşen dünya şartlarında kara parçasına yakın olan su varlığının bir ihtiyaç olarak kullanılması gerekliliğini gösterir. Nitekim toprakların yanı başında bulunan deniz de anavatan gibi Mavi Vatan'ı ifade eder. Nitekim geçmiş dönemlerde Türkiye karasularında görülen hukuki aykırılıkların bu kavramın kullanılması gerekliliğini kanıtlar. Ayrıca Mavi Vatan Türkiye'nin denizcileşme sürecinin sembolüdür.

Kıta Sahanlığı, Münhasır Ekonomik Bölge ve Mavi Vatan

Cenevre Deniz Hukuku Sözleşmesi ile düzenlenen Kıta Sahanlığı ülkelerin herhangi bir ilanına bağlı olmaksızın sözleşmede belirlenmiş koşulları sağlayan sınırları ifade eder. Bu anlamda ülkelerin Kıta Sahanlığı ilan etmesi gerekli olmayan bir durumdur. Ancak Mavi Vatan kavramının da çıkışına zemin hazırlayan süreçte Kıta Sahanlığı ve Münhasır Ekonomik Bölge kavramları birbiri ile iç içe geçmiş vaziyettedir. Nitekim

Münhasır Ekonomik Bölge ilana bağlı ve ekonomik faaliyetleri sınırlandıran bir anlayışı ifade eder. Mavi Vatan hem Kıta Sahanlığı hem de Münhasır Ekonomik Bölge tanımlamasının yol açtığı anlaşmazlığı ortadan kaldırarak Türkiye'nin güvenliğini ve çıkarlarını tehdit edecek oluşumlara engel olunmasını hedefliyor. Özellikle Doğu Akdeniz'de gerçekleşecek petrol arama ve çıkarma faaliyetleri öncesinde pek çok siyasi aktörün karşılaştığı ortamda uluslararası siyasete farklı bakış açısı getiren böyle bir doktrinin başarılı olması muhtemel. Peki, kuramsal çerçeveden bakıldığında uluslararası ilişkiler literatüründe Mavi Vatan kavramını nerede konumlandırmak gerekir?

Mavi Vatan ve Kuramsal Bakış Açısı

Uluslararası ilişkiler alanında siyasi çatışma ve anlaşmaların ülkeler üzerinde ekonomik, kültürel ve askeri etkileri olsa da kuramsal bakış açısının olaylara çözüm getirmede oldukça önemli olduğu söylenebilir. Emekli Tümamiral Cem Gürdeniz tarafından literatüre kazandırılan Mavi Vatan kavramına bakıldığında kuramsal çerçevenin Savunmacı Realizm çerçevesinde genişletilebileceği açıktır. Peki, Savunmacı Realizm nedir? Doğu Akdeniz'de Savunmacı Realist davranan Türkiye doğru adımlar atmış olur mu?

Tek kutuplu dünya düzenini hissettiğimiz günümüzde ülkelerin birbirleri ile doğrudan çatışma içerisine girmesi çok muhtemel görünmüyor. Bu anlamda diplomasiyi masa başında sürdüren diplomatlar kuramsal olarak farklı bakış açıları ile hareket ediyor. Elbette burada ülkelerin askeri, siyasi ve diplomatik güçleri de rol oynuyor. Türkiye, Doğu Akdeniz meselesinde savunmacı bir role bürünerek kendi alanını kimseye kaptırmamaya odaklanmıştır.

Mavi Vatan kavramının ülke sınırlarının deniz alanlarında korunması olarak tanımlanabileceği düşünüldüğünde bu kavramın; Kenneth Waltz ve Stephen Walt tarafından da tanımlanan Savunmacı Realizm'in dengeleyici bir rol üstlenme anlayışına sevk ettiğini ifade etmek gerekir. Nitekim Türkiye bölgede çatışmalardan ziyade huzur ve barış ortamının tesisi için çabalayan bir ülke rolü üstlenmiştir. Diplomasinin temeli olarak kabul edilen 'Yurtta Sulh, Cihanda Sulh' ilkesi söz konusu anlayışı oldukça iyi bir şekilde açıklar.

Mavi Vatan siyaset üstü bir kavramdır. Görüşü her ne olursa olsun vatanını seven her bir ferdin kutsal görmesi gereken; vazgeçilemez, vatan toprağından farkı olmayan milli değerdir. Mavi Vatan adı üstünde Vatan'dır! Vatan ne kadar kutsal ve siyasete malzeme yapılamayacak kadar hassas bir konuysa; Mavi Vatan'da aynı kutsallıktadır; milli hassasiyetimizdir. Vatanımızın birliği bütünlüğü gibi Mavi Vatan'ımızın bütünlüğü de tartışılamaz!

Pratikte Mavi Vatan

Ülkemizin Mavi Vatan doktrininin uyguladığını gösteren hamleler;

- Libya Anlaşması
- KKTC Askeri Üsler
- Libya'da Askeri Üsler
- Mavi Vatan'da Ganbot Diplomasisi ve Sismik ve Delme Diplomasilerinin Yürütülmesi...

DİYAR 2 SIRALAMA.qxt_Layout 1 23.08.2021 ÖÖ 12:26 Page 62

TÜRK DÜNYASININ İLK TURİZM BAŞKENTİ KOKAND

Türk Konseyi Turizmden Sorumlu Bakanlar 6. Toplantısı 24 Haziran 2021 tarihinde Özbekistan'ın Kokand şehrinde düzenlendi.

Özbekistan Cumhuriyeti Başbakan Yardımcısı ve Turizm ve Spor Bakanı Aziz Abdukhakimov'un ev sahipliğinde, Türk Konseyi Genel Sekreteri Baghdad Amreyev'in moderatörlüğünde düzenlenen toplantıya, Azerbaycan Cumhuriyeti Devlet Turizm Ajansı Başkanı Fuad Nagiyev, Kazakistan Cumhuriyeti Kültür ve Spor Bakanı Aktoty Raimkulova; Türkiye Cumhuriyeti Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Nuri Ersoy; Kırgız Cumhuriyeti Ekonomi ve Maliye Bakan Yardımcısı Seyit Rysaliev ve Macaristan'ın Özbekistan Büyükelçisi Peter Szanto katıldı.

Genel Sekreter Baghdad Amreyev, turizmin mevcut durumu ve gelişmelerin yanı sıra Covid-19 pandemisinin bölgesel ve küresel düzeydeki sosyo-ekonomik etkileri ve yansımaları hakkında taraflara bilgi verdi.

Üye devletler arasındaki turizm ilişkileri ile Sekretaryanın bu ilişkileri geliştirmeye yönelik çalışma ve faaliyetleri hakkında tarafları bilgilendiren Genel Sekreter, pandeminin olumsuz etkilerinin azaltması ve pandemi sonrası dönemde bölgeye ilginin canlı tutulması için de Türk devletleri arasındaki yakın işbirliği ve koordinasyonun büyük önem taşıdığını ifade etti.

Türk Konseyi Genel Sekreteri, "Türk Dünyası Turizm Başkenti", "Tabarruk Ziyarat" ve "Türk Dünyası Turizm Haritası" başlıklı yeni program ve projeler hakkına bilgi sağlayarak, üye ve gözlemci devletlerin büyük şehirleri arasındaki uçuş sayısının artırılmasının öneminin altını çizdi.

Genel Sekreter ayrıca, Türk Konseyi çatısı altında turizm alanında verilen mesleki eğitim programlarının turizm çalışanları için becerilerini geliştirme konusunda eşsiz bir fırsat yarattığını, bugüne kadar 1000'den fazla çalışanın bu eğitimlerden yararlandığını, Sekretaryanın eğitim ve kapasite geliştirme programlarının devamına yönelik çabaları koordine etmeye devam edeceğini kaydetti.

Bakanlar Toplantısının bir sonucu olarak bakanlar, bölgede turizmi teşvik etmek için üye ülkelerden bir şehrin her yıl "Türk Dünyası Turizm Başkenti" olarak belirleneceği "Türk Dünyası Turizm Başkenti" projesinin başlatılmasını kararlaştırdılar. Bu kapsamda Toplantıda, Kokand şehri bir sonraki Türk Konseyi Turizm Bakanlar Toplantısına kadar "Türk Dünyası Turizm Başkenti" olarak ilan edildi. Bu bağlamda, Kokand'da turizmi teşvik etmek ve şehri üye devletler ve bölgede tanıtmak için üye devletlerden kamu sektörü, sivil toplum, özel sektör, akademi ve diğer ilgili aktörlerin katılımıyla uluslararası konferanslar ve çeşitli etkinlikler düzenlenmesi kararlaştırıldı.

Turizmden Sorumlu Bakanlar ayrıca, pandemi sırasında turistlerin güvenli

seyahat etmeleri için Üye Devletler tarafından alınan önlemleri ve deneyimleri hakkında bilgi alışverişinde bulunarak, üye devletler arasındaki mevcut turizm ilişkilerini ve turizm alanındaki işbirliğini ileriye taşımanın yollarını ve pandemi sonrası dönem için geleceğe dönük planları ele aldılar. Bakanlar, "Tabarruk Ziyarat" projesinin detayları üzerinde çalışma konusunda mutabık kaldılar ve ülkelerin ilgili kutsal mekânlarını projeye dâhil etmeye hazır olduklarını ifade ettiler.

Taraflar, üye devletlerdeki başlıca turistik destinasyonların belirlenmesinde referans proje olacak, Türk Dünyasındaki başlıca tarihi, kültürel ve turistik mekânları/yerleri listelemeyi amaçlayan "Türk Dünyası Turizm Haritasının" hazırlanması konusunda da mutabık kaldılar. Bakanlar Toplantısının ardından Genel Sekreter Baghdad Amreyev, Türk Konseyi Üye Devletlerinin Turizmden Sorumlu Bakanları ile ikili görüşmeler gerçekleştirdi. İkili görüşmeler sırasında Genel Sekreter ve bakanlar, işbirliği fırsatlarının yanı sıra turizm alanında önümüzdeki dönem ikili ve çok taraflı düzeyde gerçekleştirilecek plan ve projeleri ele aldılar.

DİYAR 2 SIRALAMA.qxt_Layout 1 23.08.2021 ÖÖ 12:26 Page 64

AZERBAYCAN EVİ'NİN KAPILARI BAŞKENTLİLERE AÇILDI

Azerbaycan Diaspora Komitesi tarafından ülkelerinin daha iyi tanıtılması amacıyla Ankara'da "Azerbaycan Evi" açıldı...

Törene, Azerbaycan Diaspora Komitesi Başkanı Fuad Muradov, Cumhurbaşkanlığı Güvenlik ve Dış Politikalar Kurulu Üyesi ve Türkiye Azerbaycan Dostluk İşbirliği ve Dayanışma Vakfı (TADİV) Başkanı Prof. Dr. Aygün Attar, TBMM Türkiye-Azerbaycan Dostluk Grubu Başkanı Şamil Ayrım, Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanı Abdullah Eren başta olmak üzere çok sayıda davetli katıldı.

Açılışta konuşan Azerbaycan Diaspora Komitesi Başkanı Fuad Muradov Azerbaycan Evi'nin kapılarının her bir Türk için açık olduğunu belirterek, "Çünkü biz aynı devlet, aynı millet, aynı medeniyetiz." dedi.

Dünyanın Karabağ Savaşı'ndan sonra Türkiye ve Azerbaycan'ın ilişkilerini konuştuğunu söyleyen Muradov," Azerbaycan'ın Ermenistan işgalinden kurtarılan Şuşa ketinde Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ve Azerbaycan Cumhurbaşkanı İlham Aliyev tarafından imzalanan Şuşa Beyannamesi'ndeki kararların dünyaya büyük bir mesaj verdi. Diaspora olarak birlik, beraberlik sebat içinde söz konusu kötü niyetli planların gerçekleşmesine izin vermeyeceğiz." diye konuştu.

Muradov Azerbaycan Evi'nin de Şuşa Beyannamesi gibi dünyaya büyük bir mesaj vereceğini aktararak, "Aşk olsun Azerbaycan halkına, aşk olsun Türk halkına, aşk olsun bizim devletlerimize." ifadelerini kullandı.

TADİV Başkanı Prof. Dr. Aygün Attar da Azerbaycan'ın Türkiye'de daha iyi tanıtılabilmesi için bir Azerbaycan Evi'ne ihtiyacın olduğunu ve bu nedenle açıldığını kaydetti. Attar şunları söyledi:" Diğer ülkelerde açılan Azerbaycan evlerinde biz evimizi tanıtıyoruz. Ama Türkiye'nin başkenti Ankara'da açtığımız Azerbaycan Evi'yle evimizi paylaşıyoruz. Dolayısıyla ortak paylaşım bizi daha güçlü, daha kuvvetli kılacaktır."

Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanı (YTB) Abdullah Eren ise Azerbaycan Evi'nin iki ülke ilişkilerinin geldiği noktanın görülmesi açısından çok önem taşıdığına dikkat çekti.

Eren, son olarak Azerbaycan'ın Gence kentine yaptığı ziyarette ve Azerbaycan'dan Türkiye'ye burslu gelen öğrencilerin yaptığı programlarda iki ülke arasındaki muhabbetin ne kadar derin olduğunu bir kez daha gördüğünü belirtti. İki ülke arasındaki ilişkilerin son üç yılda büyük ivme kazandığını dile getiren Eren, "Dilimize pelesenk olmuş 'tek millet iki devlet düsturu' vardı.

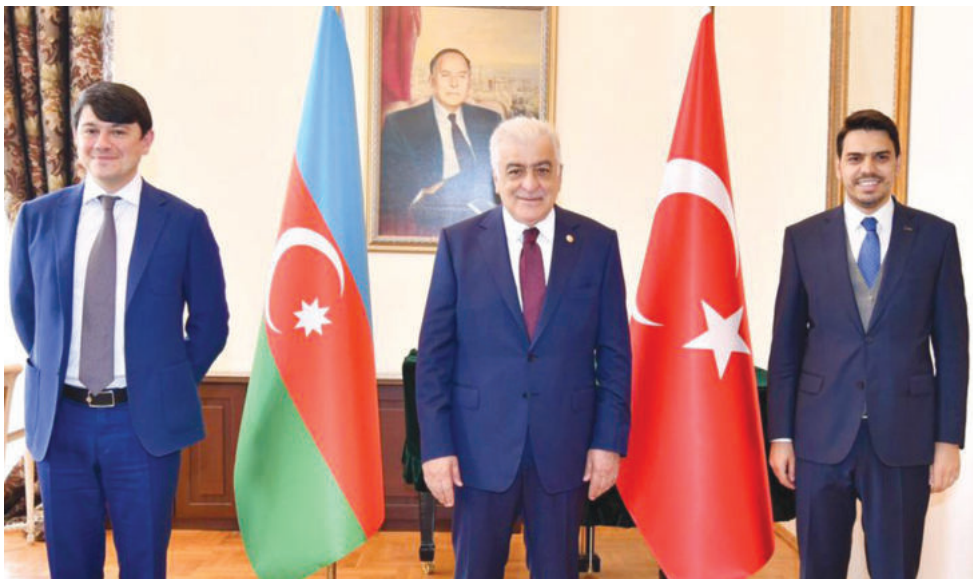

Fakat iki ülke arasındaki ilişkilerin son üç yıl içinde bu derece ilerleyeceğini bizler dahi tahmin edememiştik. Türkiye ve Azerbaycan arasındaki samimi ilişkinin Zengezur Koridoru üzerinden Özbekistan, Kazakistan ve Kırgızistan'a sirayet ettirilmesi gerekiyor" diye konuştu.

Yapılan çalışmalar neticesinde 2050'li yıllardan sonra bambaşka bir Türk dünyası görüleceğini aktaran Eren, "Eminim ki 21. yüzyılın ikinci yarısı, 2050'li yıllardan sonra bambaşka bir Türk dünyası göreceğiz. Türkiye'de bu konuda farkındalık yıldan yıla artıyor. Biz de buna katkı sağlamaya çalışıyoruz. Bizler kendi faaliyet alanlarımızda buna yönelik çalışmalarımıza inşallah devam edeceğiz." diye konuştu.

Türkiye'nin de yurt dışında çok büyük bir diasporasının bulunduğunun altını çizen Eren, yurt dışındaki Türklerin, Azerbaycan Türkleriyle benzer şekilde Ermenistan'ın kara propagandasına maruz kaldığını ve YTB ile Azerbaycan diasporasının bu konuda neler yapılabileceği konusunda görüşmelerde bulunduğuna vurgu yaptı.

Karabağ Savaşı'nda Azerbaycan diasporasının dünya genelinde yaptığı gösterilere destek verdiklerini dile getiren Eren, Şuşa Beyannamesi'ne iki ülkenin diasporaları arasında iş birliğinin artırılması yönünde bir madde konulmasının kendilerine çok mutlu ettiğini bildirdi.

DİYAR 2 SIRALAMA.qxt_Layout 1 23.08.2021 ÖÖ 12:26 Page 66

Türk Dünyasından Portreler

ELBAŞI NURSULTAN NAZARBAYEV 81 YAŞINDA

Nursultan Nazarbayev 1940 yılında Alma-Ata'nın Kazkalenski yöresindeki Çemolgan köyünde doğdu. Daha sonra Ukrayna'ya giderek Metalurji öğrenimi gördü. 1958 yılında Karadağandı Maden İşletme Fabrikası'nda, beton döküm işçisi olarak hayata atıldı.

1960 yılında Karaganainski bölgesindeki Temirtav kentinde Kazmetallurgstroy Tröstü'nün inşaat işçiliğinde çalıştı. Bundan sonra ise Karaganda Demir-Çelik Fabrikası'nda çalışmasına devam etti. Buradaki yüksek fırında sırasıyla dökümcü, gaz tesisinde usta ve baş usta olarak çalıştı.

1967 yılında maden mühendisi oldu. İşe başladığı fabrikanın yöneticileri arasında yer aldı.

Nursultan Nazarbayev 1969 yılından itibaren parti çalışmalarına yöneldi. Temirtav'daki Komsomol Kent Komitesi'nin I. Sekreteri oldu. 1971'de bu kentin parti üst komitesinin II. sekreterliğine seçildi. 1973'te Kombinası Parti Sekreterliği'ne getirildi. 1977'de Bölge Parti Üst Komitesi II. Sekreterliği'ne atandı.

1979 yılında Kazakistan Komünist Partisi'nin MK Sekreteri oldu. 1984'te Kazakistan Sovyet Yönetimi Bakanlar Kurulu Başkanlığı'nda bulundu. 1989'da Kazakistan Komünist Partisi Genel Başkanlığı'na seçildi... 24 Nisan 1990'da Nazarbayev, Yüksek Sovyet tarafından Kazakistan'ın ilk cumhurbaşkanı seçildi. 1991 yılında yaşanan olaylarda Rusya Devlet Başkanı Boris Yeltsin'i Mihail Gorbaçov'a karşı destekledi. Gorbaçov kendisine SSCB Devlet Başkan Yardımcılığı teklif etse de, Nazarbayev bu teklifi reddetti.

Sovyetler Birliği'nin dağılması sonrasında bağımsızlığını kazanan Kazakistan'da1 Aralık'ta yapılan ilk cumhurbaşkanlığı seçiminde, tek adaydı ve oyların %95'ini alarak ilk cumhurbaşkanı seçildi. 21 Aralık'ta Kazakistan Bağımsız Devletler Topluluğu üyesi olarak Almatı Protokolünü imzaladı. Nisan 1995 referandumuyla beraber Nazarbayev'in görev süresi 2000 yılına kadar uzatıldı. 1999 yılının Ocak ayında ve Aralık 2005'te tekrar seçildi... 19 Mart 2019'da, Nazarbayev, Kazakistan Cumhurbaşkanı olarak istifa ettiğini ve yeni nesil liderlere ihtiyaç duyulduğunu açıkladı.

Nazarbayev, iktidardaki Nur Otan Partisi Genel Başkanlığı, Anayasa Konseyi üyeliği ve Güvenlik Konseyi Başkanlığı görevlerine devam etmekte.

Sara Nazarbayeva ile evli olan büyük devlet ve siyaset adamının, Dariga, Dinara ve Aliya adlarında üç kızı var.

"Türk dünyasının Aksakalı"

1992'den itibaren Türkiye'nin girişimleriyle yapılan Türk Dili Konuşan Ülkeler Zirvesinde ilk kez 2006'da Nazarbayev tarafından Türk devletleri arasında bir işbirliği örgütü kurulması önerildi. Önerisi üzerine Nahçıvan Anlaşmasıyla birlikte 3 Ekim 2009'da Türk Keneşi kuruldu.

Türkiye Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın önerisi ve Türk Konseyine üye ülkelerin kabulüyle 2019 yılında "Türk Konseyi Ömür Boyu Onursal Başkanı" ilan edildi.

Kazakistan Cumhuriyeti'nin kurucusu ve ilk Cumhurbaşkanı olarak Nazarbayev, Kazakistan'ın Avrasya'da önemli bir güç ve uluslararası arenada saygın bir ülke olması için çalışmalar gerçekleştirdi.

Nazarbayev liderliğinde Kazakistan, komşuları ve bölge ülkeleriyle barış içinde yaşama anlayışını pekiştirerek uluslararası alanda ağırlığını artırmayı hedefleyen faaliyetlerde bulundu. Bu süreçte sosyal ve kültürel uyumda artışın yanı sıra ekonomisi de gelişen Kazakistan, Nazarbayev liderliğinde nükleer silah kapasitesinden vazgeçerek uluslararası güvenliği güçlendirme iradesini ortaya koydu.

Nazarbayev'in önerisiyle Asya'da İşbirliği ve Güven Arttırıcı Önlemler Konferansı (CICA) süreci hayata geçirildi.

Uluslararası çevrede saygınlığı artan Kazakistan, 2017-2019 döneminde Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nin daimi olmayan üyesi seçildi.

DİYAR 2 SIRALAMA.qxt_Layout 1 23.08.2021 ÖÖ 12:26 Page 68

Kazakistan halihazırda Türk Akademisine ev sahipliği yapıyor ve Türk dünyası içindeki tarihi ve kültürel projelerin hayata geçirilmesinde öncü rol üstlenmeye devam ediyor.

Sadece Kazakistan'ın değil, Türk dünyasının da lideri olarak görülen Nazarbayev, Türk dünyasını birleştirmek için önemli girişimlerde bulundu.

"Türk dünyasının Aksakalı" olarak görülen Nazarbayev'in liderliği gerek Türkiye'nin Kazakistan'la ikili ilişkilerin geliştirilmesinde gerek Türk Konseyinin kurulup gelişmesinde büyük rol oynadı.

Türk Konseyinin fikir babası olan Nazarbayev, 1992'den bu yana15 Türk Devlet Başkanları Zirvesinin tümüne katıldı ve Türk Konseyinin pek çok projesinde öncü oldu.

Nazarbayev, akademik ve entelektüel çalışmalarıyla da öne çıkıyor. Nazarbayev, Kazakistan'ın tarihi, Türk halklarının yaşadıkları büyük bozkırlar ve insanlığın ortak mirasına yaptıkları katkılardan bahsettiği "Büyük Bozkırın Yedi Özelliği" başlıklı bir makale yayımladı.

Nazarbayev, öte yandan Türk devletleri arasındaki etkileşime katkı sağlaması amacıyla ülkesinin Latin alfabesine geçişinde de önemli rol oynadı.

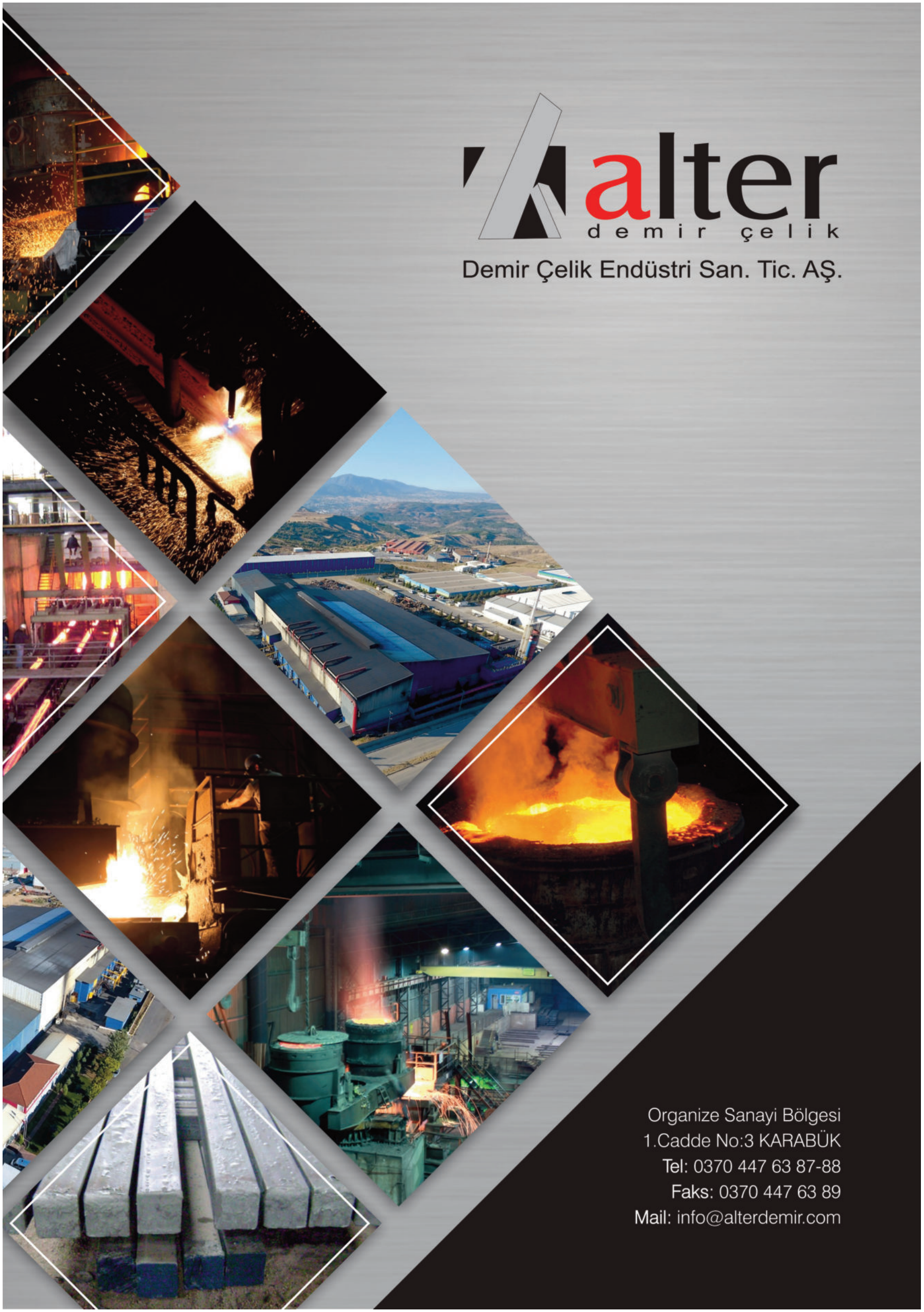

alter
demir çelik

Demir Çelik Endüstri San. Tic. AŞ.

Organize Sanayi Bölgesi
1.Cadde No:3 KARABÜK
Tel: 0370 447 63 87-88
Faks: 0370 447 63 89
Mail: info@alterdemir.com

DİYAR 2 SIRALAMA.qxt_Layout 1 23.08.2021 ÖÖ 12:26 Page 70

BAĞIMSIZLIĞIN 30'UNCU YILI MUHTEŞEM KONSER İLE KUTLANDI

Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan, Özbekistan ve Türkmenistan'ın bağımsızlıklarının 30'uncu yılı Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası Konser Salonu'nda düzenlenen özel konser ile kutlandı.

Uluslararası Türk Kültürü Teşkilatı (TÜRKSOY) ile T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı organizasyonu ve Türk Cumhuriyetlerinin kültür bakanlıklarının iş birliğinde, Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan, Özbekistan ve Türkmenistan'ın bağımsızlıklarının 30.yılına ithafen "Türk Dünyası Halk Ezgileri" Konseri ve fotoğraf sergisi düzenlendi.

TÜRKSOY Genel Sekreteri Düsen Kaseinov, Kültür ve Turizm Bakan Yardımcısı Özgül Özkan Yavuz'un ev sahipliğinde, pandemi nedeniyle katılımların kısıtlı tutulduğu konsere, Kazakistan'ın Ankara Büyükelçisi Abzal Saparbekuli, Kırgızistan Cumhuriyeti Ankara Büyükelçisi Kubanıçbek Ömüraliyev, Özbekistan'ın Ankara Büyükelçisi Alişer Agzamhodjayev başta olmak üzere, farklı ülkelerin Ankara'da mukim diplomatik misyon temsilcileri ile davetliler katıldı.

Konserin açış konuşmasını yapan TÜRKSOY Genel Sekreteri Düsen Kaseinov, Türk Cumhuriyetleri'nin bağımsızlıklarının hemen ardından ilk Türk iş birliği teşkilatı olarak kurulan TÜRKSOY'un ilk günden itibaren üye ülkeler arasındaki ilişkiler ve uyum sürecine kültür, sanat, bilim alanında çok önemli katkılar sunduğunu belirtti. Türkiye Cumhuriyeti'nin bu muhteşem salonunun, ilk defa, Türk Cumhuriyet'lerinin bağımsızlık heyecanına ev sahipliği yaptığını ve Türk Dünyası'nın bütün renkleriyle bir araya gelmesine vesile olduğunu vurgulayan Kaseinov, "Türk Cumhuriyetleri'nin bağımsızlık sürecindeki rolü açısından, izninizle Türkiye Cumhuriyeti'ne özel bir sayfa açmak ve Türkiye'mizin, bağımsızlık yolumuzda, tarihe altın harflerle geçecek katkılarını şükranla, minnetle anmak istiyorum. Daha ilk saatlerinde bağımsızlıklarımızı ilk tanıyan ülke Türkiye oldu ve gerek bölgedeki gücüyle gerek tecrübeleriyle yanımızda yer aldı. Bu değerli desteği her zaman yüreğimizde hissediyoruz." diye konuştu.

Kültür ve Turizm Bakan Yardımcısı Özgül Özkan Yavuz ise konserde yaptığı konuşmada, kardeş Türk Cumhuriyetleri'nin bağımsızlıklarına kavuşmalarının 30'uncu yılını, Kültür Bakanlığı'nın Ankara Türk Dünyası Müzik Topluluğu ve Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan, Özbekistan, Türkmenistan'dan katılan Türk Cumhuriyetleri Devlet Halk Çalgıları Orkestralarının vereceği anlamlı konserle kutlamaktan duyduğu memnuniyeti dile getirdi.

Etkinliğin öncelikli amacının, Türk halkları arasındaki manevi ve tarihi bağı sanat vasıtasıyla hatırlamak, hatırlatmak ve sağlamlaştırmak olduğunu vurgulayan Yavuz, "Ne mutlu ki sosyal

ve kültürel alanlarda yapmış olduğumuz benzer çalışmalar, bizleri birbirimize hemen her alanda daha da yakınlaştırıyor. Tek yürek olmamıza, tek vücut gibi hareket etmemize katkı sağlıyor." şeklinde konuştu. T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Güzel Sanatlar Genel Müdürlüğü Ankara Türk Dünyası Müzik Topluluğu ve Türk Cumhuriyetleri Devlet Halk Çalgıları Orkestralarının katılımıyla düzenlenen konserde Türk Dünyası'nın sanatçıları Türk Cumhuriyetlerinin bağımsızlıklarının 30'uncu yılı coşkusunu aynı sahnede hep birlikte kutlayarak paylaştı.

Ünlü şefler Agaverdi Paşayev (Azerbaycan), Abılay Tilepbergen (Kazakistan), İrina Suerkulova, Rısbek Juma* kunov (Kırgızistan), Prof. Firuza Abdurahimova (Özbekistan), Guvançmuhammed Saparaliyev (Türkmenistan), Cem Gürdal (Türkiye) yönetimindeki orkestralar Türk halklarının bir birinden seçkin eserlerini icra ettiler.

Türk coğrafyasında kültür ve sanat alanında entegrasyonun sağlanması, kardeş ülke orkestraları arasında repertuar değişiminin yapılması çerçevesinde Türk Dünyası Müzik Topluluğu'nun kardeş ülke müzik eserlerini, Azerbaycan Devlet Halk Çalgıları Orkestrası, Kurmangazı Kazak Halk Çalgıları Orkestrası, Kırgızistan "Akak" Komuz Müzik Topluluğu, Çalagız İsabayev "Kambarkan" Etno-Folklor Müzik Topluluğu, Özbekistan Devlet "Sogdiana" Oda Halk Çalgıları Orkestrası ve Türkmenistan Devlet Mukam Kültür Merkezi Halk Çalgıları Orkestrası'nın ise çevrim içi katılarak Türkiye'nin müzik eserlerini seslendirdiği konserde solistler; Lala İbrahimova (Azerbaycan), Âşık Beybit Musayev (Kazakistan), Janar Turatova, Elmira Tadciyeva (Kırgızistan), Feryal Başel Tüzün (Türkiye) sahne aldı. Konserin ardından protokol üyeleri ve katılımcılar CSO fuaye alanında TÜRKSOY tarafından açılan "Bağımsızlıklarının 30. Yılında Türk Cumhuriyetleri" fotoğraf sergisini gezerek, TÜRKSOY'un gelenekselleşen etkinliklerinden "TÜRKSOY Fotoğrafçılar Buluşması" çerçevesinde Türk Dünyası fotoğraf sanatçılarının kültür, sanat, gelenekler, yaşam, spor, doğa ve diğer alanlarda çektikleri fotoğraflarla yakından ilgilendiler.

DİYAR 2 SIRALAMA.qxt_Layout 1 23.08.2021 ÖÖ 12:27 Page 72

KASTAMONU'DA TÜRK DÜNYASI KÜLTÜR BAŞKENTLERİ FOTOĞRAF SERGİSİ AÇILDI

Kastamonu Valiliği ve Uluslararası Türk Kültürü Teşkilatı (TÜRKSOY) koordinesinde Türk Dünyası Kültür Başkentleri Fotoğraf Sergisi açıldı. Düzenlenen etkinlikte ayrıca Ünlü Kazak Şair Mukagali Makayatev'in doğumunun 90'ıncı yılı münasebetiyle "Son Turnalar Giderken" adlı kitabının da tanıtımı yapıldı.

Kastamonu Valiliği ve Uluslararası Türk Kültürü Teşkilatı (TÜRKSOY) tarafından Mimar Vedat Tek Kültür, Turizm ve Sanat Merkezi'nde Türk Dünyası Kültür Başkentleri Fotoğraf Sergisinin açılışı yapıldı. Programda ayrıca Makayatev'in doğumunun 90'ıncı yılı dolayısıyla "Son Turnalar Giderken" kitabının tanıtımı da gerçekleştirildi.

Hediye takdimi ile devam eden programda halk oyunları gösterisi, müzik ve şiir dinletisi gerçekleştirildi. Mukagali Makatayev eserleri hakkında bilgilendirme ve tanıtımın ardından Türk Dünyası Kültür Başkentleri Fotoğraf Sergisi açıldı.

Serginin açılışında konuşan TÜRKSOY Genel Sekreteri Düsen Kaseinov; "TÜRKSOY Daimi Konseyi tarafından 2018 yılı Türk Dünyası Kültür Başkenti ilan edilen Kastamonu'da o tarihten günümüze kadar yürüttüğümüz ortak işbirliğimize bugün bir yenisini eklemek, Kazak halkının meşhur Şairi Mukagali Makatayev'in 'Son Turnalar Giderken' adlı şiir kitabını sizlerin beğenisine sunmak üzere huzurlarınızdayız. Mukagali Makatayev; aşkı, dostluğu, doğayı, en önemlisi doğup büyüdüğü ülkesine yönelik sınırsız sevgisini anlattığı şiirleriyle Kazakistan Edebiyatı'nın önemli şairlerinden birisidir. Ülkesinin edebi geçmişine çok değerli katkılar

DİYAR 2 SIRALAMA.qxt_Layout 1 23.08.2021 ÖÖ 12:27 Page 73

sunan, 45 yıllık kısacık ömrünü çok değerli eserlerle süsleyen, gençliğine rağmen olgunluğun sembolü olarak öne çıkan Mukagali Makatayev'in değeri vefatından sonra daha da iyi anlaşılmış, şiirlerine besteler yapılmış kıymetli bir şair, yazar ve çevirmendir. Onun şiirlerinin Türkiye Türkçesi başta olmak üzere diğer Türk dillerine aktarılmasının, edebiyat dünyasına olduğu kadar Türk Dünyası kardeş edebiyatlarının etkileşimine de önemli bir katkı sağlayacağını düşünüyorum. Bu vesileyle şairin şiirlerini büyük bir özveriyle aktaran tüm şairlerimize teşekkür etmeyi bir borç biliyorum" dedi.

"Milleti bir araya getiren en önemli değerlerden biri kültür varlıklarıdır"

Düzenlenen sergiden ötürü duyduğu mutluluğu dile getiren Kastamonu Belediye Başkanı Op. Dr. Galip Vidinlioğlu ise; "Bizi burada bir araya getiren sebeplerden çok daha öte, 'Ey gardaş nereye gidiyorsun?' dediğinde Kızıl Elma'ya derdik. Bugün Kızıl Elma'nın büyük oranda gerçekleşmiş olduğunu görmekten çok mutluyum. Dünyanın bin bir türlü gerçeği var. Fakat asıl bir gerçek var ki, millet ve milliyet gerçeğidir. Ne yaparsanız yapın, nerede olursanız olun, ne kadar baskı altında kalırsanız kalın, onca senenin ardından 'Ben Kazak Türk'üyüm. Ben Azerbaycan Türk'üyüm. Ben Özbek Türk'üyüm' diye nice Türk soyları, asıllara uygun şekilde özgür bir şekilde, Türkiye'yi bir ağabey olarak görüp, Büyük Turan'ın birlikteliğine yol alıyoruz. Milleti bir araya getiren en önemli değerlerden biri de kültür varlıklarıdır. Cenab-ı Allah hepimize Güney Azerbaycan'ın da, Doğu Türkistan'ın da hürriyetlerine kavuşacağı günü bize göstersin. Çünkü biz büyük bir milletiz ve biz birlikte Büyük Turan'ı muhakkak kuracağız. Dünya Türk'ün gücünü, Türk'ün adaletini tekrar hissedecek. Ne Mutlu Türk'üm diyene" diye konuştu.

"Türk Dünyası, özellikle Kazak halkı söz sanatına büyük önem vermiştir"

Kazakistan Cumhuriyeti Ankara Büyükelçisi Abzal Saparbekuly da; "Biz büyükelçilik olarak sanatçılarımıza sahip çıkıyoruz. TÜRKSOY'un sahip çıkması ayrı bir değer katıyor. Bu sene Kazakistan bağımsızlığının da 30'uncu yıldönümünü kutluyoruz. Kazakistan'ın bağımsızlığını ilk tanıyan Türkiye Cumhuriyeti'dir. Her zaman Kazaklar bunu yüreğinde saklamaktadır. Bunu da her türlü ortamda ifade etmektedir. Türk Dünyası, özellikle de Kazak halkı söz sanatına büyük önem vermiştir. Tarihimizde büyük ihtilafların mantıklı tek kelimeyle anlaşmaya döndüğü birçok olay vardı. Bu açıdan Mukagali Makatayev Kazak halkı için çok önemlidir. Şairin hayatı çok zor dönemden geçmiştir ama şair buna rağmen yılmamıştır. Kendi çizgisini kaybetmemiştir. Bugün Mukagali Makatayev'in doğumunu tüm Türk Dünyası'nda kutlamaktayız. Mukagali Makatayev'in şiirleri yaşamın tonlarını kapsamaktadır. Onun eserleri ulusal bir özettir" ifadelerini kullandı.

"Kazakistan'ı bağımsız devlet olarak tanıyan ilk ülkedir"

Kastamonu Vali Avni Çakır ise, "TÜRKSOY kurulduğu günden bu yana Türk haklarının gönül birlikteliğini ve kardeşliğini güçlendirmek, ortak Türk kültürünü gelecek nesillere aktarmak ve dünyaya tanıtmak için çalışmalar yapmaktadır. Binlerce yıllık tarihi ve özgün kültürü ile kadim bir Anadolu Türk Kenti olan Kastamonu'muz TÜRKSOY'un koordinesinde 2018 yılında Türk Dünyası'nın Kültür Başkentliğini yapmış, yıl içerisinde yapılan birçok etkinlikle Kastamonu Türk Dünyası'na tanıtılmış, Türk Dünyası'nın da önemli şahsiyetlerinde Kastamonu'da tanıtılması sağlanmıştır. Türkiye ortak tarih, kültür ve medeniyetini paylaştığımız dost ve kardeş ülke Kazakistan'ın bağımsızlığını ilan ettiğin 1991 yılında aynı gün tanıyan ilk ülke olmuştur. Kazakistan ülkemizin bölgedeki en önemli siyasi ve ekonomik ortağı olmuştur" dedi. Açılışın ardından davetliler, sergiyi gezdi.

DİYAR 2 SIRALAMA.qxt_Layout 1 23.08.2021 ÖÖ 12:27 Page 74

ÖZBEKİSTAN TÜRKPA AİLESİNE KATILIYOR

Özbek Senatosu Başkanı Birinci Yardımcısı Sadık Safayev, "Özbekistan, Türk Dili Konuşan Ülkeler Parlamenter Asamblesine (TÜRKPA) üye olma konusunda karar almıştır" dedi.

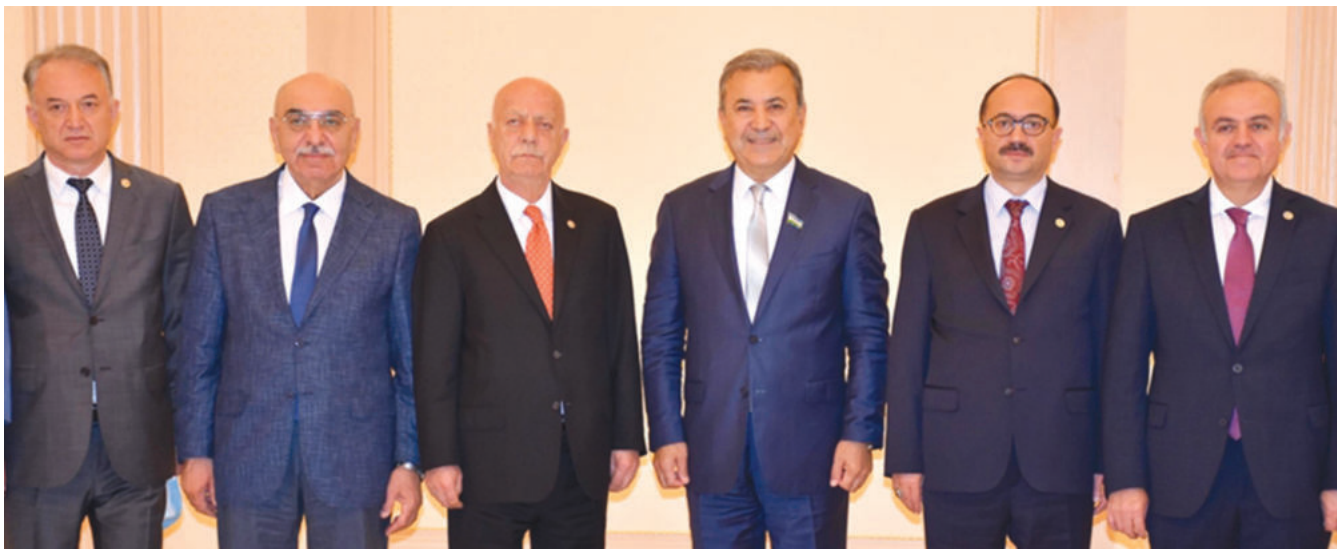

Özbekistan'da temaslarını sürdüren Kazakistan, Kırgızistan ve Türkiyeli milletvekillerinden oluşan TÜRKPA heyetine başkanlık eden AK Parti İstanbul Milletvekili İsmet Uçma ve beraberindeki heyet, Safayev ile bir araya geldi.

Türkiye-Özbekistan Parlamentolararası Dostluk Grubu Başkanı Osman Mesten başkanlığındaki heyet ile Taşkent Büyükelçisi Olgan Bekar'ın da yer aldığı görüşmede, Türk Konseyine üye ülkelerle Özbekistan arasındaki ilişkilerin durumu ile Özbek parlamentosu ve TÜRKPA arasındaki iş birliğinin geliştirilmesiyle ilgili konular ele alındı.

TÜRKPA heyetine başkanlık eden Uçma, görüşmede Özbekistan'ın geçmişte olduğu gibi bugün de Türk dünyasında ayrı bir yere sahip olduğunu kaydederek, TÜRKPA olarak Özbekistan ile her alandaki ilişkileri geliştirmek istediklerini vurguladı. Safayev de Özbekistan'ın Türk Konseyi ile ilişkilerin geliştirilmesine ayrıca önem verdiğinin altını çizerek, bu çerçevede Özbek parlamentosunun TÜRKPA ile ilişkilerini daha da geliştirme niyetinde olduğunu dile getirdi. Ülkesinin gelecek dönemde TÜRKPA'ya üye olmayı öngördüğünü vurgulayan Safayev, "Özbekistan, TÜRKPA'ya üye olma konusunda karar almıştır." dedi.

"Özbekistan olmadan TÜRKPA kadük kalırdı"

TÜRKPA Heyet Başkanı Uçma, görüşmenin ardından gazetecilere yaptığı açıklamada, görüşme sırasında Safayev'in Özbekistan'ın TÜRKPA'ya üye olma konusunda müjde verdiğini aktararak, bunun çok sevindirici olduğunu söyledi. Özbekistan'ın TÜRKPA'da yer almasını uzun zamandır arzuladıklarını belirten Uçma, şunları kaydetti; "Özbekistan'ın TÜRKPA'da olmaması büyük bir eksiklikti. Özbekistan, İslam medeniyeti bakımından önemli bir ülkedir. Böyle bir ülkenin TÜRKPA bünyesinde olmamasını kabul etmek mümkün değildi. Bu konuda çok yoğun çalışmalar yaptık, yoğun temaslarda bulunduk.

Meclis başkanlarımız karşılıklı görüştüler, toplantılarda bir araya geldiler ve bugün bu müjdeli haberi aldık. Yani siyasi irade tamam. Özbekistan olmadan TÜRKPA kadük kalırdı. Bu çok sevindirici bir gelişme. Göreceksiniz, Özbekistan'la birlikte TÜRKPA'nın eli bir kat daha güçlenmiş olacak."

DİYAR 2 SIRALAMA.qxt_Layout 1 23.08.2021 ÖÖ 12:27 Page 75

DÜNYA KÜLTÜR MİRASI ÖZBEK DANSI: LAZGI

Lazgı dansı, izleyicilerini zengin tarihi geçmişi ve dinamik doğasıyla büyülüyor.

Dünyaca bilinen Özbek geleneksel dansları arasında özellikle Andican, Semerkant, Fergana, Taşkent, Buhara va Harezm dansı, estetiği ve koreografisiyle kendine özgü bir sanattır.

Harezm yöresine özgü geleneksel "Lazgı" Özbek kültüründe önemli bir yere sahiptir. Harezm lazgısı türkü ve danstan ibarettir. Melodisi küçük bir giriş ve 3 bölümden oluşmaktadır. Dans yavaş ve basit hareketlerle başlar, önce parmaklar, bilekler, omuzlar ve ardından tüm vücut canlanmaya başlar. Sonra kolları, bacakları ve vücudu içeren ani, karmaşık hareketler birleştirilir.

Melodinin bir parçası tekrarlandığında, dans dönüşümlü olarak hareket eder. Melodi değiştikçe ve hız arttıkça dans daha yoğun hale gelir. Günümüzde Harezm'de "Kayroq lazgı", "Dutor lazgı", "Surney lazgı" gibi toplam 9 tür lazgı dansı var.

Buna ek olarak, yirminci yüzyılın ortalarından bu yana, çeşitli sanatçılar tarafından lazgı melodisiyle birçok türkü yazılmıştır.

12 Aralık 2019'da, UNESCO'nun Somut Olmayan Kültürel Mirası Komitesi'nin 14. oturumunda, Özbekistan'ın Harezm yöresine özgü geleneksel "Lazgı" dansı UNESCO Somut Olmayan Kültürel Miras listesine dâhil edilmiştir.

TURAN SPORCULARINDAN
37 MADALYA

Türk Dünyası sporcuları Tokyo 2020 Olimpiyatlarında; 5'i altın, 8'i gümüş, 24'ü de bronz olmak üzere toplam 37 madalya kazandı.

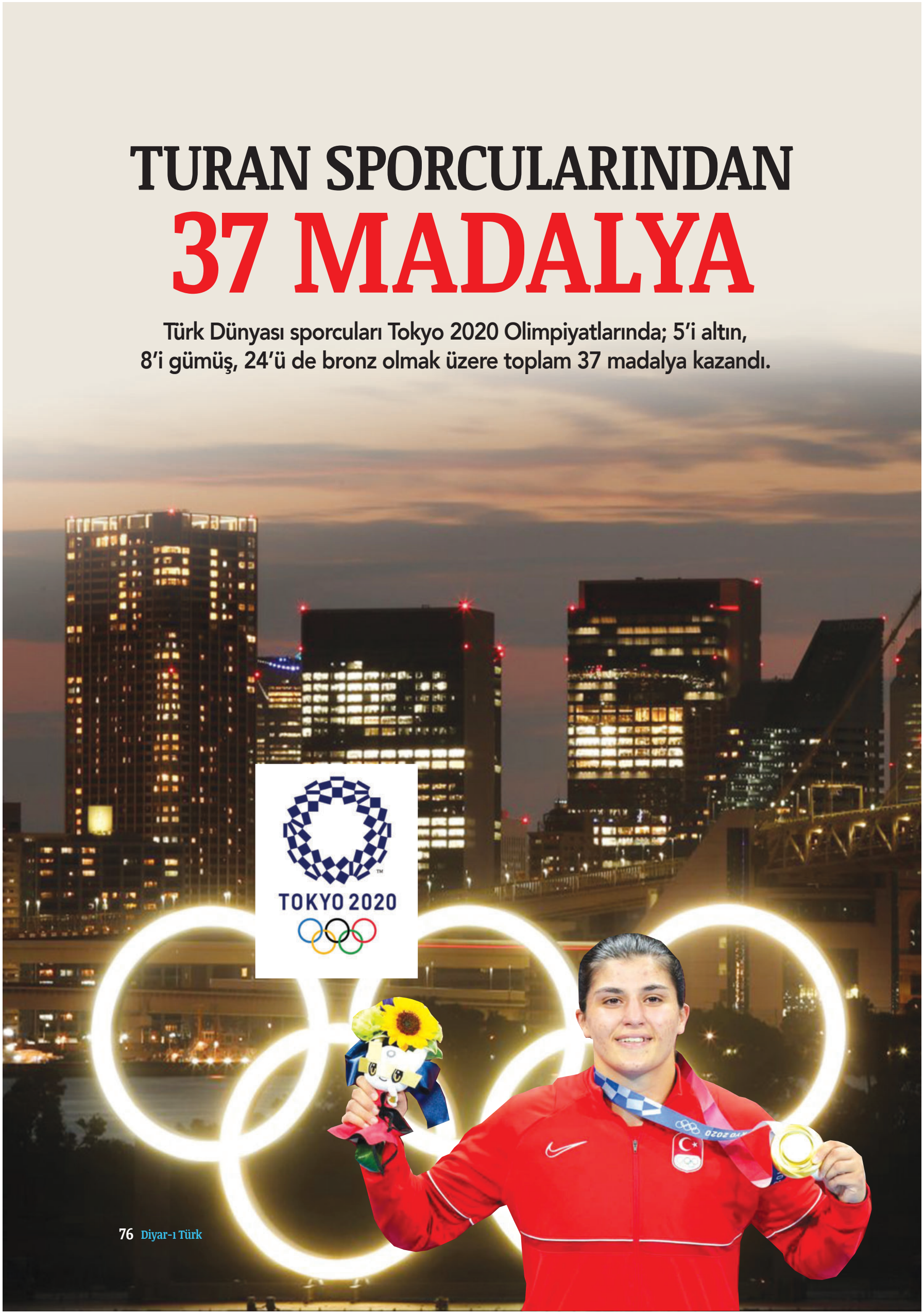

DİYAR 2 SIRALAMA.qxt_Layout 1 23.08.2021 ÖÖ 12:27 Page 77

Türk Dünyası sporcuları olimpiyatları 37 madalya ile kapattı. Sporcularımız madalyalarını ağırlıklı olarak; boks, güreş, tekvando ve karate de elde etti. Özbekistan 3 altın madalya ile en fazla altın madalya kazanan Türk ülkesi olurken, onu 2 altınla Türkiye takip etti. Genel sıralamada ise Özbekistan 32'inci, Türkiye 35'inci, Azerbaycan 67'inci, Kırgızistan 70'inci, Türkmenistan 77'inci, Kazakistan ise 83'üncü sırada yer aldı.

TÜRKİYE

Mete GAZOZ	: Erkekler Bireysel Altın Madalya-Okçuluk
Busenaz SÜRMENELİ	**: Kadınlar 69. Kg Altın Madalya-Boks**
Buse Naz ÇAKIROĞLU	: Kadınlar 51 kg. Gümüş Madalya-Boks
Eray ŞAMDAN	**: Erkekler 67 kg. Gümüş Madalya-Karate**
Ferhat ARICAN	: Erkekler Bireysel Bronz Madalya-Jimnastik
Ali SOFUOĞLU	**: Erkekler Kata Bronz Madalya-Karate**
Uğur AKTAŞ	: Erkekler 75 kg. Bronz Madalya-Karate
Merve ÇOBAN	**: Kadınlar 61 kg. Bronz Madalya-Karate**
Hakan REÇBER	: Erkekler 68 kg. Bronz Madalya-Tekvando
Hatice Kübra İLGÜN	**: Kadınlar 57. Kg. Bronz Madalya-Tekvando**
Yasemin ADAR	: Kadınlar 76 kg. Bronz Madalya- Serbest Güreş
Rıza KAYAALP	**: Erkekler 130 kg. Bronz Madalya- Grekoromen Güreş**
Taha AKGÜL	: Erkekler 125 kg. Bronz Madalya-Serbest Güreş

AZERBAYCAN

Rafael AGHAYEV : Erkekler 75 kg. Gümüş Madalya-Karate
Iryna ZARETSKA : Kadınlar + 61 kg. Gümüş Madalya-Karate
Hacı ALİYEV : Erkekler 65 kg. Gümüş Madalya- Serbest Güreş
Rafig HUSEYNOV : Erkekler 77 kg. Bronz Madalya-Grekoromen Güreş
Mariya STADNIK : Kadınlar 50 kg. Bronz Madalya-Serbest Güreş
Loren ALFONSO : Erkekler 81 kg. Bronz Madalya-Boks
Iryna KINDZERSKA : Kadınlar + 78 kg. Bronz Madalya- Judo

KAZAKİSTAN

Saken BIBOSSINOV : Erkekler 48 kg. Bronz Madalya-Boks
Kamshybek KUNKABAYEV : Erkekler +91 kg. Bronz Madalya-Boks
Yeldos SMETOV : Erkekler 60 kg. Bronz Madalya-Judo
Darkhan ASSADİLOV : Erkekler 67 kg. Bronz Madalya-Karate
Sofya BERULTSEVA : Kadınlar +61 kg. Bronz Madalya-Karate
İgor SON : Erkekler 61 kg. Bronz Madalya- Halter
Zülfiya CHINSHANLO : Kadınlar 55 kg. Bronz Madalya- Halter
Nurislam SANAYEV : Erkekler 57 kg. Bronz Madalya-Serbest Güreş

ÖZBEKİSTAN

Uluğbek RAŞİTOV : Erkekler 68 kg. Altın Madalya-Tekvando
Bakhodir JALLOV : Erkekler + 91 kg. Altın Madalya-Boks
Akbar DJURAEV : Erkekler 109 kg. Altın Madalya- Halter
Davlat BOBONOV : Erkekler 90 kg. Bronz Madalya-Judo
Bekzod ABDURAKHMONOV : Erkekler 74 kg. Bronz Madalya- Serbest Güreş

KIRGIZİSTAN

Aisuluu TYNYBEKOVA : Kadınlar 62 kg. Gümüş Madalya-Serbest Güreş
Akzhol MAKHMUDOV : Erkekler 77 kg. Gümüş Madalya- Grekoromen Güreş
Meerim ZHUMANAZAROVA : Kadınlar 68 kg. Bronz Madalya- Serbest Güreş

TÜRKMENİSTAN

Polina GÜRYEVA : Kadınlar 59 kg. Gümüş Madalya-Halter

TOKYO 2020

DİYAR 2 SIRALAMA.qxt_Layout 1 23.08.2021 ÖÖ 12:27 Page 79

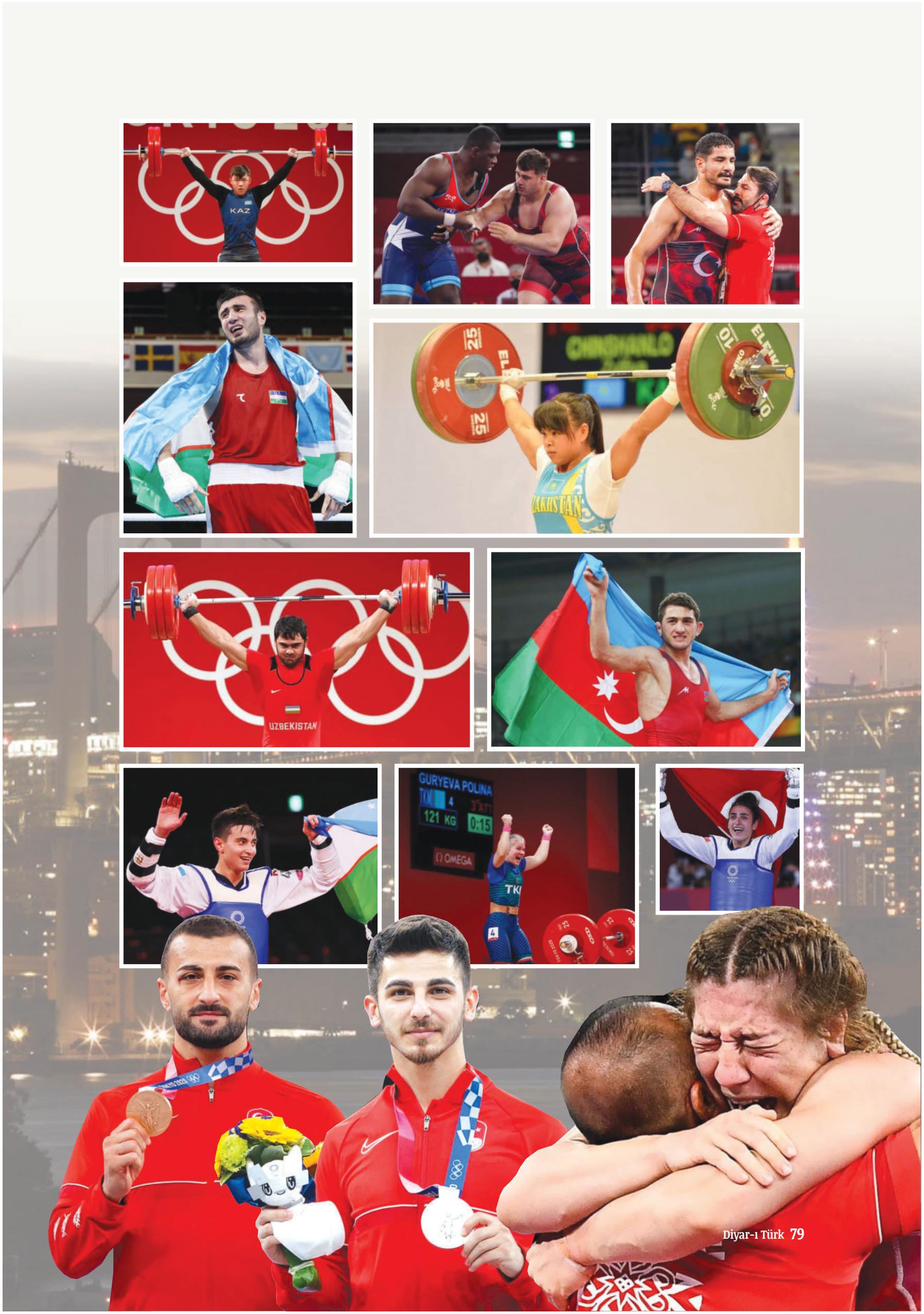

DİYAR 2 SIRALAMA.qxt_Layout 1 23.08.2021 ÖÖ 12:27 Page 80

Çevreyi ve ekolojik dengeleri koruyarak üretim yapıyoruz

İleri ve modern bir teknolojiyle kurulan MARZINC dünya üzerindeki benzerlerine göre çok daha çevreci ve verimli bir şekilde üretim yapıyor. İyi kalitede ürünlerinin tamamını yurtdışı pazarlarına ihraç eden tesis, Ocak 2013'ten bu yana geri dönüşüme ve Türkiye ekonomisine katkı sağlıyor.

www.marzinc.com.tr

MARZINC

DİYAR 2 KAPAKLAR.qxt_Layout 1 23.08.2021 ÖÖ 12:43 Page 3

ÇAĞ ÇELİK

"Çeliği eziyor, kalite üretiyoruz"

Her yıl daha yükseğe

İSO 500'de demir çelik sektöründe

en hızlı büyüyen 2'inci

TİMM 1000'de sektöründe 23'üncü

Fortune 500'de 348'inci

6 kıta 120'den fazla ülkede

600 farklı üründe imzamız var

www.cagcelik.com.tr

DİYAR 2 KAPAKLAR.qxt_Layout 1 23.08.2021 ÖÖ 12:43 Page 4

ÇELİKRAY

ASANSÖR KILAVUZ RAYLARI

ELEVATOR GUIDE RAILS

www.celikray.com

Fabrika: Akören Köyü Mevkii Org. San. Bölg.
Safran Sokak No: 7 Karabük
Tel: 0.370 415 78 00 - **Faks:** 0.370 415 78 05

Şube: Fevzi Çakmak Mahallesi Büsan Sanayi Sitesi
Milenyum Cad. No: 5-5/a Karatay / Konya
Tel: 0.332 350 18 28 - **Faks:** 0.332 350 99 96

Şube: Akasya Kent Kule A1 Kat:23 Daire:123
Acıbadem Üsküdar / İstanbul
Tel: 0216 504 37 01 - **Faks:** 0216 504 37 03

ÇELİKOĞLU
Demir Çelik San. ve Tic. Ltd. Şti.